

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Ο διπλός ρόλος της Κυπριακής Προεδρίας στο Ουκρανικό

Διπλό ρόλο στο Ουκρανικό θα διαδραματίσει η Κυπριακή Προεδρία της Ε.Ε. από την 1η Ιανουαρίου 2026. Θα κληθεί να διαχειριστεί τις νομικές πράξεις (legal acts) που θα συνοδεύουν την τροποποίηση του υφιστάμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου προς δύο κατευθύνσεις: Την υλοποίηση της απόφασης για χορήγηση δανείου 90 δισ. ευρώ στην Ουκρανία, αλλά και την προώθηση του επόμενου πακέτου κυρώσεων από την Ε.Ε. κατά της Ρωσίας. Δεν αποκλείεται 24 κράτη-μέλη να κληθούν να βάλουν βαρύτερα το χέρι στην τσέπη. **Σελ. 7**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Όγκος συναλλαγών (εξισλάδες €)

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΙΜΕΝΑ ΤΑ ΟΛΙΚΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΣΥΝΘΕΤΑΙΝΕΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Η ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΟ ΣΑΣ

ΗΠΑ

Τα κέρδη των μεγάλων χορηγών του Τραμπ

Μετά την επάνοδο του Τραμπ στον Λευκό Οίκο τον Ιανουάριο, ο ίδιος και οι σύμμαχοί του συγκέντρωσαν σχεδόν 2 δισ. δολάρια για τις πολιτικές εκστρατείες και πρωτοβουλίες του. Πρόκειται για εντυπωσιακά έσοδα τα οποία αποκαλύπτουν πρωτοφανή για τα αμερικανικά πολιτικά δεδομένα συναλλαγή. **Σελ. 9**

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ
ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΝΟΜΑΔΕΣ
ΨΗΦΙΖΟΥΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σελ. 19

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΠΩΣ Η ΑΙ ΘΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σελ. 11

Η αύξηση του κατώτατου μισθού έφερε αντιδράσεις

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αυξάνεται στα 1.088 ευρώ από 1η Ιανουαρίου 2026

Μετά την αύξηση του κατώτατου μισθού στα €1.088 ο Υπ. Εργασίας βάζει πλώρη για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού. Οι εντατικές επαφές που είχε τις τελευταίες ημέρες ο υπουργός Εργασίας Μαρίνος Μουσιούττας απέδωσαν καρπούς, καθώς επιτεύχθηκε ο στόχος για έγκριση από το Υπουργικό του σχετικού διατάγματος πριν από τα Χριστούγεννα.

Τώρα πια, όπως και ο ίδιος ανέφερε στην «Κ», μπορεί να αφοσιωθεί στον νέο του στόχο για το 2026 που είναι η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού. Στον νέο κατώτατο μισθό περιλαμβάνεται και η ΑΤΑ με ποσοστό 2%. Η απόφαση της κυβέρνησης προκάλεσε έντονη δυσανεμία, τόσο στις συνδικαλιστικές οργανώσεις όσο στους εργοδότες. Όπως σημειώνουν

οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, με τη νέα ρύθμιση καταγράφεται οπισθοδρόμηση σε σχέση με τον διάμεσο μισθό του 2024. Συγκεκριμένα, το 2024 ο κατώτατος μισθός αντιστοιχούσε στο 58,5% του διαμέσου μισθού, ενώ με τα νέα δεδομένα η αναλογία αυτή υποχωρεί στο 57,9% απέναντι από τον στόχο του 60% που θέτει η Ε.Ε. ως κατώτατο όριο για αξιοπρεπείς αμοιβές.

Παράλληλα, κατηγορούν τον αρμόδιο Υπουργό ότι προκαλεί με την πρότασή του, υποστηρίζοντας πως επιβεβαιώνεται για ακόμη μία φορά η ετεροβαρής κυβερνητική πολιτική εις βάρος των εργαζομένων. Δυσανάλογη και οικονομικά αθεμιλίωτη χαρακτηρίζει την αύξηση στον κατώτατο μισθό η ΟΕΕΒ, προειδοποιώντας ότι θα υπάρξουν δυσάρεστες συνέπειες. **Σελ. 5**

Χριστούγεννα με πανάκριβο χρυσό

Ο χρυσός λάμπει ιδιαίτερα φέτος τα Χριστούγεννα, αφού η τιμή του έχει εκτοξευθεί στα ύψη. Οι επενδυτές παγκόσμια στρέφονται ξανά στο ασφαλές καταφύγιο τόσο του χρυσού όσο και των άλλων πολύτιμων μετάλλων. Η αυξημένη ζήτηση, λόγω της διεθνούς οικονομικής και πολιτικής κατάστασης, έχει οδηγήσει στην αύξηση της τιμής σε ιστορικά υψηλά. Οι κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο αγοράζουν μεγάλες ποσότητες του μετάλλου για να διαφοροποιήσουν τα διαθέσιμά τους και την ίδια στιγμή η αγορά προεξοφλεί ότι η αμερικανική ομοσπονδιακή τράπεζα θα προχωρήσει σε νέες μειώσεις των επιτοκίων του δολαρίου υπό την πίεση του Ντόναλντ Τραμπ. Έχει, άλλωστε, μεσολαβήσει η αποδυνάμωση του δολαρίου που καθιστά πιο προσίτη την τιμή του χρυσού για τους επενδυτές από άλλες χώρες. Σε άνοδο βρίσκεται και η τιμή άλλων πολύτιμων μετάλλων, με ιδιαίτερα επιθετική άνοδο να σημειώνει το ασήμι. **Σελ. 24**

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Το ακριβότερο εορταστικό τραπέζι της πενταετίας

Το ακριβότερο κρέας της τελευταίας πενταετίας θα φάμε φέτος τα Χριστούγεννα. Οι καταναλωτές που ψωνίζουν για το γιορτινό τραπέζι, θα διαπιστώσουν ότι το κόστος των εδεσμάτων φέτος είναι αυξημένο έως και 70% σε σύγκριση με κάποια χρόνια πριν. Το κρέας, τα παραδοσιακά γλυκά, αλλά και τα λαχανικά πρωταγωνιστούν στην ακρίβεια των φετινών εορτών, μετατρέποντας το χριστουγεννιάτικο τραπέζι σε πολυτέλεια που θα κοστίσει στους καταναλωτές πολύ ακριβά. Δείτε τη συγκριτική ανάλυση της «Κ» στις τιμές της τελευταίας πενταετίας. **Σελ. 4**

ΚΥΠΡΟΣ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΡΑΗΛ

Η τριμερής δίνει προοπτικές στο GSI

Πολύ πιο σημαντική απ' ό,τι αρχικά φάνηκε αποδεικνύεται η 10η Τριμερής Σύνοδος Κύπρου-Ελλάδας-Ισραήλ, η οποία σηματοδοτεί την ενεργότερη εμπλοκή και υποστήριξη του Ισραήλ στην ηλεκτρική διασύνδεση GSI. Ενέργεια η οποία εκτός από την Κύπρο θα ενισχύσει σε μεγάλο βαθμό και την ενεργειακή ασφάλεια της γειτονικής χώρας. Η αμυντική συνεργασία και το πικρό μήνυμα Νετανιάχου στην Τουρκία. **Σελ. 7**

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Σειρά παίρνει το συνταξιοδοτικό

Τεράστιο ορόσημο για την Κύπρο αποτελεί η φορολογική μεταρρύθμιση του κράτους που αρχίζει την Πρωτοχρονιά, ύστερα από 23 ολόκληρα χρόνια. Ο πρόεδρος Χριστόδουλιδης δήλωσε χθες στο τελευταίο για το 2025 Υπουργικό Συμβούλιο ότι σειρά παίρνει άλλο ένα δύσβατο θέμα, το συνταξιοδοτικό, με στόχο τη διασφάλιση της συνταξιοδοτικής επάρκειας και την προστασία των συνταξιούχων από τη φτώχεια. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Ο φαύλος κύκλος των εργασιακών

Η χρονιά που φεύγει υπήρξε «πλούσια» για τα εργασιακά ζητήματα, χωρίς να υπονοείται πως το 2026 θα είναι αλλιώς. Στην Κύπρο η διαχείριση των θεμάτων της απασχόλησης μοιάζει περισσότερο με προσπάθεια τετραγωνισμού του κύκλου. Από τη μια, οι εργαζόμενοι δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους και κυρίως να κρατήσουν τον ρυθμό αύξησης των εισοδημάτων τους σε ισορροπία με το κόστος ζωής. Από την άλλη, οι εργοδότες παρακολουθούν την αυξανόμενη πίεση του εργατικού κόστους και ανησυχούν για τη μείωση των περιθωρίων κέρδους.

Την εργασιακή εξίσωση έρχεται να συμπληρώσει η κυβέρνηση, η οποία λειτουργεί ως ενδιάμεσος αγωγώντας πως στην πραγματικότητα είναι εργοδότης, και μάλιστα ο μεγαλύτερος

στην Κύπρο. Μέσα από πρωτοβουλίες, όπως ο κατώτατος μισθός και η ΑΤΑ, επιδιώκει να βελτιώσει τα οικονομικά δεδομένα των οικονομικά ασθενέστερων. Οι προσπάθειές της, όμως, σκοντάφτουν στη θέση των εργοδωτών πως αυτοί οι μηχανισμοί δεν προσφέρονται για παραχώρηση αυξήσεων.

Σύμφωνα με τους εργοδότες οι αυξήσεις θα πρέπει να συνδέονται με την παραγωγικότητα και την απόδοση. Για την κυβέρνηση η καλή πορεία των δεικτών της οικονομίας δημιουργεί χώρο για βελτίωση των μισθολογικών δεδομένων των εργαζομένων. Γιατί μπορεί οι δείκτες της οικονομίας να καταγράφουν θετικά αποτελέσματα, οι επιχειρήσεις όμως εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις. Προκλήσεις σχετικά με

τη δομή της οικονομίας που ξεπερνά εργοδότες και εργαζόμενους. Πρόκειται ασφαλώς για το χαμηλό επίπεδο των αναπτυξιακών επενδύσεων στη χώρα μας που δεν επιτρέπει το άμα παραγωγικότητας. Ποιες είναι όμως οι αιτίες για αυτή την κατάσταση; Θα αναφερθούμε στις δύο βασικές: πρώτον, σχετίζεται με τη διστακτικότητα του ιδιωτικού τομέα να αναλάβει αυξημένο κίνδυνο και δεύτερον και κυριότερο σχετίζεται με την απουσία οράματος των τελευταίων κυβερνήσεων, έχοντας αφήσει αναξιοποίητα σημαντικά ορόσημα όπως ήταν το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής του 2013 και το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του 2021. Ως αποτέλεσμα, η οικονομία λειτουργεί σε συνθήκες χαμηλής παραγωγικότητας. Και όσο θα συμβαίνει αυτό οι

μισθοί στον ιδιωτικό τομέα είναι χαμηλά, προκαλώντας άγχος και αβεβαιότητα. Και ενώ θα συμβαίνει αυτό, οι εργαζόμενοι σε δημόσιο, ημικρατικούς οργανισμούς και τράπεζες θα απολαμβάνουν αυξημένα οφέλη, χωρίς την προϋπόθεση της παραγωγικότητας και τότε η πίεση από τα κόμματα και τις συντεχνίες θα αυξάνεται. Και απουσία εναλλακτικών, τα κόμματα θα πιέζουν για νομοθετικές πρωτοβουλίες προσπαθώντας να ανταποκριθούν στην πίεση των πολιτών. Σε αυτό το δύσκολο εργασιακό περιβάλλον ο ιδιωτικός τομέας έχει να αντιμετωπίσει την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού και δεξιοτήτων σε συγκεκριμένους κλάδους, όπως είναι οι μεταφορές, η υγεία, τα ξενοδοχεία και τα κέντρα αναψυχής. Για όσο η κυπριακή οικονομία θα

εξακολουθεί να αναπτύσσεται σε επίπεδο δεικτών τα μαύρα σύννεφα θα πυκνώνουν. Από τη μια η κυβέρνηση θα υπερτιμά τις δημοσιονομικές δυνατότητες του κράτους, αυξάνοντας και ενισχύοντας την επίλεκτη ομάδα των δημοσίων υπαλλήλων, από την άλλη οι συντεχνίες θα ζητούν αυξήσεις που οι εργοδότες δεν θα είναι πρόθυμοι να δώσουν.

Έτσι περίπου θα κυλήσει και το 2026, επιβαρυνόμενο και με την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων σε σημαντικούς τομείς της οικονομίας, όπως είναι τα λιμάνια, η δημόσια υγεία και οι μεγάλες βιομηχανίες.

Αν το 2025 καταφέραμε να αποφευχθεί η σύγκρουση, η νέα χρονιά έρχεται με ένα επιπλέον βάρος: τη μεταρρύθμιση για ενίσχυση των συντάξεων. Καλά Χριστούγεννα.

eurobank.cy

Είμαστε όλοι πρωτοπόροι.

Γιατί οι καθημερινές μας επιλογές, μας πηγαίνουν όλους μπροστά.

EUROBANK

Μια ζεστή ραδιοφωνική γωνιά

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

«**Μείνε κοντά**» μου απόψε, η νύχτα είναι το παν, η νύχτα είναι μαχαίρι γι’ αυτούς που αγαπάν» τραγουδάει η Ελευθερία Αρβανιτάκη, στο «Μείνε κοντά μου», το οποίο περιλαμβάνεται στον δίσκο «Κέντρο Διερχομένων» των Γιώργου Ιωάννου (στίχους) και Νίκου Μαμαγκάκη (μουσική), με τους Δημήτρη Ψαριανό και Δημήτρη Κοντογιάννη, που κυκλοφόρησε το 1982. Οι νυχτερινές ώρες είναι για πολλούς και πολλές ώρες μοναξιάς, σκέψης, περισυλλογής, αλλά και ονείρων ξυπνητών... ή ακόμα οι ώρες που ξεκινάνε τη μέρα τους, τόσο απλά.

Αυτά σκεφτόμουν, την περασμένη Παρασκευή, ακούγοντας την εκπομπή «Νυχτοπερπατήματα», με τον Τρύφωνα Αναστασιάδη στο μικρόφωνο. Συνήθως εκείνες τις ώρες τελειώνει η βάρδια μου από την εφημερίδα και στο αυτοκίνητο, επιστρέφοντας στο σπίτι, ακούω ραδιόφωνο και μέσα στο ραδιοφωνικό «ζάπινγκ» έπεσα και στο Τρίτο του ΡΙΚ, όταν ο παρουσιαστής καλωσόριζε τους ακροατές του, και με φωνή ήσυχη, ενημέρωνε ότι σε λίγο θα άνοιγαν και οι τηλεφωνικές γραμμές. Σε λίγα λεπτά, ο παρουσιαστής δεχόταν τα πρώτα τηλεφωνήματα, και απ’ ό,τι κατάλαβα οι περισσότεροι/ες είναι σταθεροί ακροατές της εκπομπής και ο Τρύφωνας Αναστασιάδης πολλές φορές τους καταλάβαινε από το καλημέρα τους, και εκείνοι μιλούσαν σαν να επρόκειτο για έναν πολύ δικό τους άνθρωπο. Πειράγματα, αφιερώσεις, και κουβέντες μεταμεσονύχτιες που ανέδυναν ζεστασιά, ένθεν κακειθεν της τηλεφωνικής γραμμής. Σκεφτόμουν ότι εκείνες τις μάλλον άγριες ώρες κάποιοι άνθρωποι ήταν ξύπνιοι για τον ένα ή τον άλλο λόγο, δεν έχει σημασία, και είχαν την ανάγκη ή και την επιθυμία να μιλήσουν σε κάποιον, να καλημερίσουν, να αφιερώσουν ένα τραγούδι σε πρόσωπά τους αγαπημένα, ή να άκουγαν από μακριά, από τόπους ξένους. Ο Τρύφωνας Αναστασιάδης έχει βάλει όριο τα δέκα ονόματα... και αυτό να είναι αφορμή για πειράγματα μεταξύ παρουσιαστή και ακροατών. Άλλοι κάλεσαν για να πουν ένα ποίημά τους, άλλοι μοιράστηκαν μία σκέψη τους, ακούγοντας ένα τραγούδι θυμήθηκαν κόσμους άλλους, που κάποτε είχαν επισκεφθεί, ή χάρηναι γιατί θα είναι το τραγούδι που οι παραγωγοί της εκπομπής επέλεξαν (η παρουσίαση της εκπομπής γίνεται εκ περιτροπής από τους Γιάννα Λευκάτη, Γιώργο Ουζούνη, Μάμα Χατζηαντώνη, Τζένη Πατάλα, Χριστιάνα Πέρδικου, Τρύφωνα Αναστασιάδη και Χριστιάνα Γεωργίου) γίνεται γέφυρα επικοινωνίας. Η ώρα της εκπομπής φυσικά βοηθάει και τη συμμετοχή των αποδήμων, που αποζητούν την επικοινωνία με τον γενέθλιο τόπο ως μάννα και γιατί να χάσουν την ευκαιρία να ακούσουν κυπριακά τραγούδια; Μάλιστα, στις δύο τελευταίες εκπομπές που άκουσα, ο Τρύφωνας Αναστασιάδης επέλεξε κυπριακά τραγούδια, αλλά και τα μακροσκελή ποιητάρικα που έχει μελοποιήσει ο Στέφανος Πελεκανής, αφουγκραζόμενος, με ενσυναίσθηση, το κοινό του.

Μέσα στις πολλές ραδιοφωνικές εκπομπές, λοιπόν, που βγαίνουν στον αέρα και που η καθεμία επιτελεί τον δικό της σκοπό, την εκπομπή «Νυχτοπερπατήματα», που βγαίνει στον αέρα από τη μία τα ξημερώματα ως τις έξι το πρωί», από τη συνχρόνια του Τρίτου του ΡΙΚ, είναι η θεωρώ μία ζεστή γωνιά για εκείνους που αποζητούν συντροφιά, φωνή ή και κουνουσμά. Οι παραγωγοί της εκπομπής, συνήθως πετυχαίνουν τον Τρύφωνα Αναστασιάδη, έχουν καταφέρει να δημιουργήσουν μία οικογένεια ραδιοφωνική, δεσμούς άμορφους με ανθρόπους άγνωστους τους. Και κάπως έτσι παραφράζοντας τους στίχους του Μανώλη Ρασούλη, από το «Κυρ διευθυντά των δίσκων» (μουσική: Νίκος Ευδάκης), τα λένε από το ράδιο και δίνουν κουράγιο, ο ένας στον άλλο με όχημα τη μουσική και τον λόγο. Καλήν ημέραν άρχοντες και αρχόντισσες.

Η **κυπριακή** διανόηση και ο πνευματικός της κόσμος, αλλά και το νησί ως χώρος είχαν την τιμητική τους και το 2025 στην Ακαδημία Αθηνών. Κατά την ετήσια Πανηγυρική Συνεδρία του Ανώτατου Πνευματικού Ιδρύματος της Ελλάδας, της Ακαδημίας Αθηνών, που πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 18 Δεκεμβρίου 2025 στο καλλιμάρμαρο μέγαρο, την έδρα της στην Αθήνα, απονεμήθηκαν τα βραβεία και οι έπαινοι για το τρέχον έτος. Μεταξύ αυτών, στη Β΄ Τάξη των Γραμμάτων και των Καλών Τεχνών και στην Γ΄ Τάξη των Ηθικών και Κοινωνικών Επιστημών, συμπεριλαμβάνονταν και Κύπριοι, οι οποίοι ξεχώρισαν για τις εργασίες τους, όπως η ιστορικός Άννα Μαραγκού, οι βυζαντινολόγοι Ανδρέας Φούλιας και Χριστόδουλος Χατζηχριστοδούλου, και η ποιήτρια Ελένη Κεφάλα. Τιμητικό έπαινο έλαβαν επίσης και το Sylvia Ioannou Charitable Foundation, το Ίδρυμα Διεθνών Νομικών Μελετών του καθηγητή Ηλία Κρίστιν και της δρος Αναστασίας Σαμαρά-Κρίστιν και στην Α΄ Τάξη Θετικών Επιστημών ο αρχιπλοίαρχος Δημήτριος Μπτσάτσος.

Με το Βραβείο Γ. Αθάνα, βραβεύθηκε το «Direct Orient», της Ελένης Κεφάλα, η οποία έλαβε και το Κρατικό Βραβείο Ποίησης για εκδόσεις 2024 της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πιο συγκεκριμένα, στην ιστορικό, αρχαιολόγο και συγγραφέα Άννα Μαραγκού επιδόθηκε Έπαινος της Ακαδημίας για το σύνολο του έργου της. Πιο πρόσφατη δουλειά της είναι το τρίτομο έργο «Περπατώντας στο Βασίλειο της Σαλαμίνας», με φωτογραφίες του Πέτρου Φιάκκα, που εκδόθηκε το 2024 από τις εκδόσεις Το Ροδάκι.

Η Ακαδημία Αθηνών επέδωσε επίσης Εύφημη Μνεία της Ακαδημίας στους, εκ των υποψηφίων στο Λυκούργειο Βραβείο, κ.κ. Ανδρέα Φούλια και Χριστόδουλο Χατζηχριστοδούλου, για το έργο τους με τίτλο «Τα θρησκευτικά μνημεία της νέας πόλης της Αμμοχώστου», εκδ. Κέραμος και Ιερά Μητρόπολις Κωνσταντίας και Αμμοχώστου – Πολιτιστική Ακαδημία «Άγιος Επιφάνιος», Παραλίμνι - Αγία Νάπα, 2024.

Η σημαντική αυτή έκδοση 477 σελίδων παρουσιάζει εκκλησίες, μονές, και άλλα θρησκευτικά μνημεία, αξιοποιώντας αρχαιολογικά, μαρτυρικά, καθώς και πληθώρα σύγχρονων φωτογραφιών από απροσπέλαστους σήμερα ναούς.

Επιδόθηκε Έπαινος της Ακαδημίας Αθηνών στην ιστορικό, αρχαιολόγο και συγγραφέα Άννα Μαραγκού για το σύνολο του έργου της και Εύφημη Μνεία στους βυζαντινολόγους Ανδρέα Φούλια και Χριστόδουλο Χατζηχριστοδούλου για το έργο τους «Τα θρησκευτικά μνημεία της νέας πόλης της Αμμοχώστου».

Βραβείο της Ακαδημίας, άνευ αντιστοίχου προκηρύξεως, απονεμήθηκε στον τρίτομο σχολιασμένο κατάλογο όλων των έντυπων χαρτών της Κύπρου σε εύρος 400 χρόνων με τίτλο «Cyprus: The Book of Maps. Annotated Catalogue of the Printed Maps of Cyprus» που εξέδωσε το Sylvia Ioannou Charitable Foundation. Στο σπουδαίο αυτό έργο παρουσιάζονται χάρτες της Κύπρου από το 1485 περίπου ως το 1885, και το αναγνωστικό κοινό μπορεί να βρει χρήσιμες πληροφορίες για τον χάρτη (παραγωγή, άλλες αναφορές του χάρτη, πού φυλάσσεται κ.ά.). Ο πρώτος τόμος αφορά τον 15 και τον 16 αιώνα, ο δεύτερος τον 17ο αιώνα και ο τρίτος τον 18ο αιώνα ως το 1885.

Άλλα βραβεία

Με το Βραβείο Γ. Αθάνα, βραβεύθηκε το «Direct Orient», (εκδ. Περισπωμένη, Αθήνα 2024, σελ. 140) της Ελένης Κεφάλα, ως η καλύτερη εκδομένη ποιητική συλλογή νέου, κατά προτίμηση, ποιητού. Το βραβείο συνοδεύεται από χρηματικό έπαθλο

1.500 ευρώ. Η συλλογή «Direct Orient» της Ελένης Κεφάλα έλαβε και το Κρατικό Βραβείο Ποίησης για εκδόσεις 2024 της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο πλαίσιο των Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας που προκηρύσσει το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού του υφυπουργείου Πολιτισμού.

Επίσης, Βραβείο της Ακαδημίας, άνευ αντιστοίχου προκηρύξεως, απονεμήθηκε και στον αρχιπλοίαρχο Δημήτριο Μπτσάτσο, κυβερνήτη της ακταιωρού «Φαέθων» που έδωσε την ηρωική μάχη εναντίον της τουρκικής αεροπορίας, και επί δεκαετίες διευθυντή της HELMEPA, της υπηρεσίας του ΟΗΕ για την προστασία των θαλασσών, για το βιβλίο του με τίτλο «Άρση Απορρήτου» (εκδ. Παπαδόπουλος, Αθήνα 2025). Τέλος, Βραβείο απονεμήθηκε, και στο Ίδρυμα Διεθνών Νομικών Μελετών του καθηγητή Ηλία Κρίστιν και της δρος Αναστασίας Σαμαρά-Κρίστιν, για τη συμπλήρωση 25 ετών επιστημονικής και κοινωνικής προσφοράς. Το Ίδρυμα έχει αναπτύξει σημαντική δραστηριότητα μέσω συνεδρίων, συνα-

ντήσεων και εκδόσεων που καλύπτουν θεματικές όπως η Κύπρος, η ελληνική ιστορία, το διεθνές δίκαιο, οι διεθνείς σχέσεις, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ειρήνη, το περιβάλλον και η πολιτισμική κληρονομιά.

Σημειώνουμε πως και το 2022 είχαν βραβευτεί από την Ακαδημία Αθηνών ο μουσικός Μάριος Ι. Ηλία, για το συμφωνικό έργο «Ελευθερία» για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση, η Ευφροσύνη Ηγουμενίδου για το βιβλίο της «Κατάστιχον Περιουσίας του Δραγουμάνου της Κύπρου Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου» και η Έλλη Χατζηγεωργίου, με το Βραβείο Μιχαήλ Ν. Κοκολογιάννη, για τη μελέτη της με θέμα τη διδασκαλία της Φιλοσοφίας σε παιδιά ηλικίας κάτω των 9 ετών.

Επίσης, το 2023 είχε δοθεί το Βραβείο της Ακαδημίας, άνευ αντιστοίχου προκηρύξεως, στο Ελληνικό Γυμνάσιο Αμμοχώστου, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης εκατό ετών από της ιδρύσεώς του, σε αναγνώριση της συνεισφοράς του στην ελληνική παιδεία της Κύπρου.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

«Καποδιστριάς»

Στον **κινηματογράφο** Πάνθεον προβάλλεται από τις 27 Δεκεμβρίου η νέα ταινία του Γιάννη Σμαραγδή «Καποδιστριάς». Το σενάριο υπογράφει ο ίδιος ο σκηνοθέτης, ενώ τον πρώτο κυβερνήτη του νέου ελληνικού κράτους ενορκώνει ο Αντώνης Μυριαγκός. Η ταινία «Καποδιστριάς» είναι μία ιστορική ταινία που διαδραματίζεται στις αρχές του 19ου αιώνα και αναφέρεται στην αληθινή ιστορία του μεγαλύτερου Έλληνα πολιτικού και πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας, Ιωάννη Καποδιστρία, μετά την απελευθέρωσή της από τους Οθωμανούς. Υπερασπίζεται με σθένος, καλσύνη και αξιοπρέπεια την ελευθερία του κάθε ανθρώπου, θυσιάζοντας ακόμη και τον μεγάλο έρωτα της ζωής του, και δεν διστάζει να συγκρουστεί με τις δυνάμεις του κακού, θυσιάζοντας πλούτη, δόξα και διεθνή αναγνώριση. Προβολές 27 και 28 Δεκεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. και 29 και 30 Δεκεμβρίου δύο προβολές, στις 5:30 μ.μ. και 8:30 μ.μ. Προβολές και τον Ιανουάριο του 2026. Κινηματογράφος Πάνθεον, Διαγόρου 29, Λευκωσία. Εισιτήρια στο www.pantheon-theatre.com

Στον **κινηματογράφο** Πάνθεον στη Λευκωσία προβάλλεται από τις 27 Δεκεμβρίου η νέα ταινία του Γιάννη Σμαραγδή «Καποδιστριάς». Το σενάριο υπογράφει ο ίδιος ο σκηνοθέτης.

«Ο Καρυσθραύστης κι εγώ»

Η **παγκοσμίου** φήμης πιανίστρια Αλεξάντρα Νταριέσκου παρουσιάζει στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Λευκωσίας 2025, την παράσταση «Ο Καρυσθραύστης κι εγώ» – ένα εκπληκτικό μείγμα solo πιάνου, χορού και ψηφιακών animations. Μία εμπειρία που απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες, ιδανική για όσους θέλουν να ζήσουν μια νέα εμπειρία, γεμάτη έμπνευση και φαντασία. Στόχος της Αλεξάντρα Νταριέσκου είναι να προσεγγίσει το νεότερο κοινό

και να χτίσει γέφυρες με όσους δεν είναι ακόμη εξοικειωμένοι με την κλασική μουσική. Η μουσική περιλαμβάνει αποσπάσματα της πρωτότυπης παρτιτούρας των Mikhail Pletnev, Stefan Esipoff, Percy Grainger και τρεις ολοκαίνουργιες διασκευές του Gavin Sutherland. Κυριακή 28 Δεκεμβρίου, 10:30 π.μ. και 16:30 μ.μ. Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας, Λευ-

κωσία. Εισιτήρια: Από την ιστοσελίδα [more.com: http://bit.ly/4grNx88](http://bit.ly/4grNx88) και το ταμείο του Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας. Πληροφορίες τηλέφωνο 22797979

Βιενέζικα Βαλς

Οι **επιλεκτοί** σολιστ μουσικοί Johann Strauss Virtuosi της φημισμένης και διεθνώς αναγνωρισμένης Ορχήστρας

των Ανακτόρων Schoenbrunn της Βιέννης (Vienna Schoenbrunn Palace Orchestra) θα δώσουν την ευκαιρία στο κοινό της Κύπρου, να απολαύσει την εορταστική μουσική ατμόσφαιρα της γονιμότητας της Αυτοκρατορικής Βιέννης και μιας προσκαλούν να υποδεχτούμε το 2026 με νέες χαρές και αισιοδοξίας μέσα από τα ωραιότερα βάλς και πόλκες της

Η **παγκοσμίου** φήμης πιανίστρια Αλεξάντρα Νταριέσκου, στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Λευκωσίας 2025, παρουσιάζει την παράσταση «Ο Καρυσθραύστης κι εγώ» την Κυριακή 28 Δεκεμβρίου.

Το **θέατρο** ένα παρουσιάζει την κωμωδία «Shirley Valentine» του Willy Russell, ένα από τα πιο αγαπημένα και διαχρονικά έργα του σύγχρονου θεάτρου, σε σκηνοθεσία Αντρέα Χριστοδουλίδη.

πο διάσημης οικογένειας Βιεννέζων συνθετών, των Στράους. Τους Johann Strauss Virtuosi συνοδεύουν σολιστ της Όπερας της Βιέννης καθώς και ζευγάρη χορευτών. Απολαύστε την Πρωτοχρονιάτικη συναυλία της Βιέννης, στη γονιμότητα της οποίας θα σας ταξιδέψουν οι καλύτεροι μουσικοί μιας από τις πιο διάσημες ορχήστρες της μουσικής των Strauss, με αποκορύφωμα της βραδιάς το εμβληματικό «Ωραίο Γαλάζιο Δούναβη», το πιο γνωστό βάλς παγκοσμίως και σήμα κατατεθέν του Johann Strauss, με το ζευγάρη χορευτών να σας μεταφέρει στον μαγευτικό κόσμο της Χρυσής Εποχής της Αυτοκρατορικής Βιέννης! Σάββατο, 27 Δεκεμβρίου, Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, ώρα 8:00 μ.μ. Εισιτήρια: www.soldoutticketbox.com

STYX Film Encounters

Το **STYX** Film Encounters παρουσιάζει το πρόγραμμα Memory: What is it Good for?, μια σειρά έξι προβολών που διερευνούν τους τρόπους με τους οποίους διαμορφώνουμε τη μνήμη ώστε να μας στηρίξει, να μας εξηγήει ή να μας προστατεύει. Στις ταινίες του προγράμματος, η μνήμη μετατοπίζεται από τη μαρτυρία στην κατασκευή, από τη διαβεβαίωση στο βάρος. Τα γεγονότα δολώνουν, οι αφηγήσεις ρηγματώνονται και η ανάμνηση καθίσταται αναξιόπιστη. Πότε παύει η μνήμη να είναι πραγματολογική; Και πότε αρχίζει να απαιτεί πίστη αντί για αλήθεια; Από τον Δεκέμβριο έως τον Ιανουάριο στον Κινηματογράφο Πάνθεον στη Λευκωσία, προσκαλώντας το κοινό να επανεξετάσει μερικούς από τους πιο ουσιαστικούς κινημα-

τογραφικούς στοχασμούς γύρω από την ανάμνηση, την ευθύνη και την κατασκευή του νοήματος. Κυριακή 28 Δεκεμβρίου, ώρα 6:00 μ.μ. «Πέφυρ» στο Μαριενμπάντ» του Αλέν Ρενέ. Κινηματογράφος Πάνθεον, Διαγόρου 29, Λευκωσία.

«Shirley Valentine» στο Θέατρο Ένα

Το **θέατρο** ένα παρουσιάζει την κωμωδία «Shirley Valentine» του Willy Russell, ένα από τα πιο αγαπημένα και διαχρονικά έργα του σύγχρονου θεάτρου, σε σκηνοθεσία Αντρέα Χριστοδουλίδη. Στο επίκεντρο βρίσκεται η Shirley, μια 42χρονη μητέρα δύο ενήλικων παιδιών, η οποία νιώθει πως η πραγματική της ταυτότητα έχει χαθεί μέσα από την καθημερινότητα και τη ρουτίνα της ζωής. Κάποτε υπήρξε μια ζωηρή, ανήσυχη επαναστάτρια Shirley Valentine και τώρα αυτή η χαμένη πλευρά πασχίζει να βγει στην επιφάνεια. Η ευκαιρία έρχεται όταν μια φεμινίστρια φίλη της της χαρίζει ένα ταξίδι στην Ελλάδα. Η Shirley τολμά να αρπάξει αυτή την ευκαιρία και μέσα από αυτό το τολμηρό βήμα να αρχίσει ένα ταξίδι αυτογνωσίας, να σπάσει τα καλούδια και τολμά να ζήσει πραγματικά τη ζωή της! Το έργο παραμένει συγκλονιστικά επίκαιρο, αγγίζοντας κάθε ενήλικα που έχει πλησιάσει τη στιγμή να σταθεί απέναντι στη ζωή του με θάρρος, ωριμότητα και χιούμορ! Στον ρόλο της Shirley Valentine: Ευαγγελία Νικολάου Τακτικές Παραστάσεις: κάθε Παρασκευή, Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και κάθε Κυριακή στις 7:00 μ.μ. Προώληση εισιτηρίων: Ticketmastercy

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπίδου 2 & Λεωφ. Λυκαβηττού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2025

Την Κυριακή 28 Δεκεμβρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Της ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Το ακριβότερο κρέας της τελευταίας πενταετίας θα φάμε φέτος τα Χριστούγεννα. Οι καταναλωτές που προγραμματίσαν να ανοίξουν το σπίτι τους για τα Χριστούγεννα και να στρώσουν το πατροπαράδοτο γιορτινό τραπέζι, θα διαπιστώσουν ότι τα ψώνια για τα απαραίτητα εδέσματα κοστίζουν έως και 70% περισσότερο σε σύγκριση με κάποια χρόνια πριν.

Το κρέας, τα παραδοσιακά γλυκά αλλά και τα λαχανικά πρωταγωνιστούν στην ακρίβεια των φετινών εορτών, μετατρέποντας το χριστουγεννιάτικο τραπέζι σε μια πολυτέλεια που θα κοστίσει στους καταναλωτές πολύ ακριβά.

Η «Κ» προχώρησε σε συγκριτική ανάλυση των τιμών της τελευταίας πενταετίας, με βάση τα στοιχεία του Χριστουγεννιάτικου Παρατηρητηρίου Τιμών που δημοσιεύει ετησίως η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Εμπορίου. Η συνολική εικόνα αναδεικνύει μια σταθερή, αλλά και επιταχυνόμενη επιβάρυνση για τον καταναλωτή. Η σύγκριση των τιμών αποκαλύπτει ότι το βασικό χριστουγεννιάτικο τραπέζι του 2025 κοστίζει έως και 70% περισσότερο σε σχέση με το 2021 κυρίως λόγω των ανατιμήσεων σε ντόπια κρέατα και παραδοσιακά γλυκά. Παράλληλα, τρόμο προκαλούν και οι αυξήσεις στις τιμές των λαχανικών την τελευταία πενταετία με άμεσο αντίκτυπο στην τσέπη του καταναλωτή.

Αυτό που καταδεικνύεται από τη σύγκριση των τιμών της τελευταίας πενταετίας είναι ότι δεν πρόκειται για συγκυριακές ή προσωρινές αυξήσεις, αλλά για μια βαθύτερη, διαρθρωτική τάση ανατιμήσεων, που διαμορφώνεται από ένα πλέγμα παραγόντων, αυξημένο κόστος παραγωγής, διαταραχές στην εφοδιαστική αλυσίδα, ενεργειακή αστάθεια και διεθνείς πληθωριστικές πιέσεις.

Το αποτέλεσμα είναι ότι το βάρος της ακρίβειας δεν κατανέμεται ισομερώς.

Η σύγκριση τιμών καταδεικνύει ότι ένα βασικό εορταστικό γεύμα φέτος κοστίζει έως και 70% περισσότερο σε σχέση με το 2021.

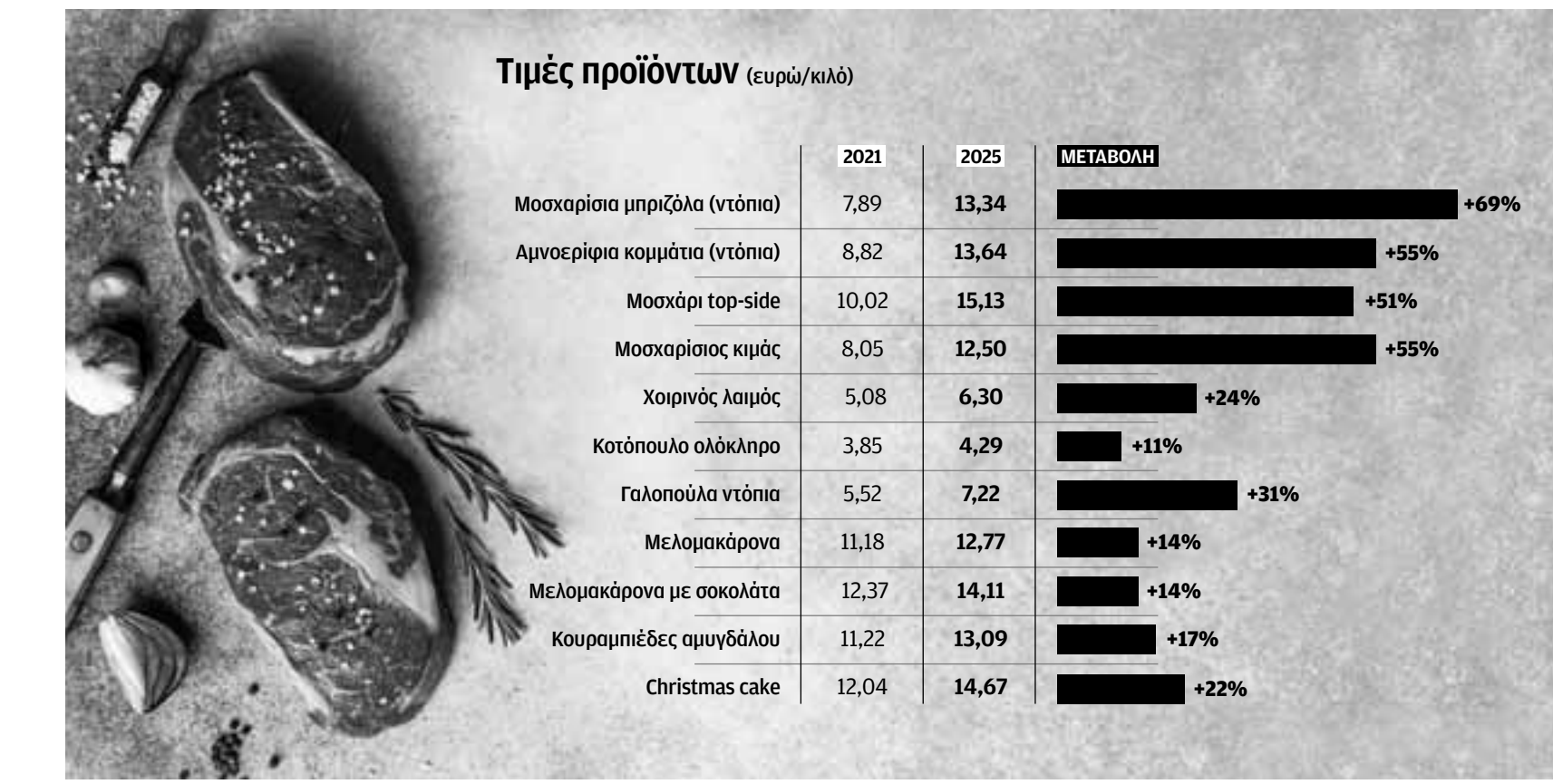
Αντίθετα, πλήττει δυσανάλογα τα μεσαία και εύλωτα νοικοκυριά, τα οποία καλούνται να αναθεωρήσουν παραδοσιακές καταναλωτικές συνήθειες, ακόμη και κατά τη διάρκεια εορταστικών περιόδων.

Οι πρωταθλητές

Από το 2021 έως το 2025, το κόστος του χριστουγεννιάτικου τραπέζιού έχει εκτοξευθεί, με τα μοσχάρια και τα αμνοερίφια να σπάνε ρεκόρ τιμών, τα παραδοσιακά γλυκά να ακριβαίνουν αισθητά και οι λαχανικά να ακολουθούν μικτό μοτίβο.

Την τελευταία πενταετία, η οικονομική πίεση που δέχονται τα νοικοκυριά αποτυπώνεται ξεκάθαρα στο γιορτινό τραπέζι. Οι μέσες τιμές βασικών προϊόντων, όπως το κρέας και τα χριστουγεννιάτικα εδέσματα, παρουσιάζουν σημαντικές αυξήσεις σε σχέση με το 2021, φτάνοντας σε ιστορικά υψηλά ενόψει των Χριστουγέννων του 2025.

Η πενταετία 2021–2025 χαρακτηρίζεται από συνεχή και σημαντική άνοδο τι-

Πενταετία ακρίβειας με τιμές-ρεκόρ στο κρέας

«Χρυσό» το εορταστικό τραπέζι – Εκρηκτικές ανατιμήσεις προκαλούν πίεση στα νοικοκυριά

μөн στα βασικά είδη νωπού κρέατος, με το μοσχάρι και τα αμνοερίφια να ηγούνται της κούρσας της ακρίβειας. Η ντόπια μοσχαρίσια μπριζόλα, καταγράφει τη μεγαλύτερη αύξηση της κατηγορίας. Πιο συγκεκριμένα, από €7,89 το κιλό το 2021, εκτοξεύεται στα €13,34 το 2025, σημειώνοντας συνολική μεταβολή της τάξης του 69%. Αντίστοιχα, τα ντόπια αμνοερίφια, που αποτελούν διαχρονικά επιλογή για τις γιορτές, αυξήθηκαν από €8,82 σε €13,64 ανά κιλό, καταγράφοντας ανατίμηση της τάξης του 55%.

Εξάλλου, πρόκειται για προϊόντα που επηρεάζονται ιδιαίτερα από το κόστος εκτροφής, τις εισαγωγές και τη ζήτηση την περίοδο των εορτών.

Το μοσχάρι top-side, ένα ακόμη ακριβό και ποιοτικό κομμάτι, παρουσίασε αύξηση 51%, ανεβαίνοντας από €10,02 σε €15,13 ανά κιλό. Παρόμοια εικόνα καταγράφεται και στον μοσχαρίσιο κιμά, ο οποίος από €8,05 το 2021, φτάνει στα €12,50 το 2025 δηλαδή καταγράφει αύξηση τιμών της τάξης του 55%.

Στα φθηνότερα είδη κρέατος, η άνοδος είναι μικρότερη αλλά αισθητή. Ειδικότερα, ο χοιρινός λαιμός αυξήθηκε κατά 24%, από €5,08 σε €6,30 το κιλό.

Εξάλλου, η ντόπια γαλοπούλα, η οποία αποτελεί την κατεχόμενη επιλογή των Χριστουγέννων, έχει αυξηθεί κατά 31%, με τιμή που από €5,52 το 2021 διαμορφώνεται στα €7,22 το 2025.

Από τις μπριζόλες μέχρι τα μελομακάρονα, το γιορτινό τραπέζι έγινε «πολυτέλεια».

Όπως καταδεικνύεται από τη σύγκριση των τιμών του Παρατηρητηρίου Χριστουγέννων της αρμόδιας Υπηρεσίας, οι καταναλωτές, ειδικά όσοι επιμένουν σε ντόπια προϊόντα, καλούνται να επαναπροσδιορίσουν τις επιλογές τους ενόψει του γιορτινού τραπέζιού.

Η «γλυκιά» πλευρά

Τα μελομακάρονα, οι κουραμπιέδες και τα Christmas cakes παραμένουν στο τραπέζι των περισσότερων, αλλά με διψήφιες αυξήσεις τιμών σε σχέση με το 2021. Όπως διαφαίνεται από τις τιμές, οι ανατιμήσεις δεν άφησαν ανεπηρέαστα ούτε τα παραδοσιακά χριστουγεννιάτικα γλυκίσματα, τα οποία καταγράφουν διψήφια ποσοστά αυξήσεων στην τελευταία πενταετία. Οι τιμές τους ακολουθούν σταθερά ανοδική πορεία, επηρεαζόμενες κυρίως από τις αυξημένες τιμές πρώτων υλών, όπως το βούτυρο, τα αμύγδαλα και η ζάχαρη, αλλά και από την ενεργειακή επιβάρυνση στην παραγωγή και τη συσκευασία.

Τα μελομακάρονα, ίσως το πιο δημοφιλέ γλύκισμα των Χριστουγέννων, παρουσίασαν αύξηση τιμής κατά 14%, από €11,18 ανά κιλό το 2021, η μέση τιμή τους ανέρχεται πλέον σε €12,77 το 2025.

Αντίστοιχη είναι η εικόνα και για τα μελομακάρονα με σοκολάτα, τα οποία από €12,37 το κιλό το 2021 φτάνουν τα €14,11, διατηρώντας την ίδια ποσοστιαία αύξηση.

Οι κουραμπιέδες αμυγδάλου, ένα ακόμη παραδοσιακό έδεσμα με έντο-

νη παρουσία στο χριστουγεννιάτικο τραπέζι, κατέγραψαν αύξηση 17%, με τη μέση τιμή τους να ανεβαίνει από €11,22 το κιλό το 2021 στα €13,09 το 2025.

Την ίδια ώρα, το Christmas Cake, που σταδιακά εδραιώνεται στις προτιμήσεις των καταναλωτών, παρουσίασε τη μεγαλύτερη αύξηση της κατηγορίας. Πιο συγκεκριμένα, από €12,04 το 2021 οι τιμές τους φέτος ανήλθαν στα €14,67, σημειώνοντας άνοδο της τάξης του 22%. Ανατιμήσεις στις πρώτες ύλες (βούτυρο, αλεύρι, ξηροί καρποί) και αυξημένα λειτουργικά κόστη εξηγούν αυτή τη σταδιακή αλλά σταθερή άνοδο.

Λαχανικά δύο ταχυτήτων

Απότομες ανατιμήσεις, αναπάντεχες μειώσεις και αμφίβολες διακυμάνσεις χαρακτηρίζουν τις τιμές στα βασικά λαχανικά την περίοδο των Χριστουγέννων από το 2022 έως το 2025, αποκαλύπτοντας μια αγορά που συνεχώς μεταβάλλεται. Η αγορά των λαχανικών την τελευταία τετραετία (έχει γίνει σύγκριση με το 2022) παρουσιάζει διπλή εικόνα. Από τη μία πλευρά, ορισμένα βασικά προϊόντα έχουν μειωθεί σε τιμή, δίνοντας ανάσα στον καταναλωτή, ενώ από την άλλη, ορισμένα άλλα βασικά λαχανικά, καταγράφουν εκρηκτικές ανατιμήσεις, προκαλώντας εύλογο προβληματισμό.

Δύο από τα βασικά προϊόντα, οι πατάτες και οι ντομάτες, παρουσιάζουν σημαντική αποκλιμάκωση τιμών, εν μέσω γενικευμένων ακρίβειας.

Οι πατάτες, σημείωσαν μείωση τιμών της τάξης του 15% την τελευταία τετραετία, λόγω κυρίως καλών σοδειών, ενίσχυσης της εγχώριας παραγωγής ή αυξημένες εισαγωγές. Παρόμοια τάση ακολουθούν και οι ντομάτες, με πτώση τιμών σχεδόν 20% από το 2022.

Τα χόρτα, που κατέχουν σταθερή παρουσία στο τραπέζι και ευρέως παραγόμενα εντός Κύπρου, σημείωσαν ήπια αύξηση τιμής κατά 21,1%, από €0,38 το 2022 σε €0,46 το 2025. Στον αντίποδα, οι πιο εντυπωσιακές αυξήσεις καταγράφονται στα αγγουράκια. Ειδικότερα, τα αγγουράκια θερμοκηπίου παρουσίασαν τριπλάσια αύξηση τιμών (608,7%) από το 2022 με τη μέση τιμή να απογειώνεται από €0,46 σε €3,26 ανά κιλό. Αντίστοιχα, τα αγγουράκια χωραφιού αυξήθηκαν κατά 446,3%, από €0,67 σε €3,66 ανά κιλό.

Όπως καταδεικνύεται, οι μεταβολές αυτές ξεφεύγουν από τα όρια του αναμενόμενου και δημιουργούν ερωτήματα. Οι πιο πιθανές αιτίες για τις αυξήσεις των τιμών στα πιο πάνω λαχανικά περιλαμβάνουν, τη μειωμένη καλλιεργητική δραστηριότητα λόγω αυξημένου κόστους παραγωγής, την ανισορροπία στην προσφορά, ενδεχομένως λόγω εξαγωγών ή καιρικών συνθηκών και την αλλαγή κατηγορίας προϊόντων.

Η αστάθεια αυτή επιβεβαιώνει ότι η τιμολογιακή πολιτική στα λαχανικά δεν επηρεάζεται αποκλειστικά από την εγχώρια παραγωγή, αλλά και από διεθνείς συνθήκες, όπως πληθωρισμός, ενεργειακό κόστος, γεωπολιτικές εντάσεις και καιρικά φαινόμενα.

Λιτά πολυτέλεια

Η εορταστική περίοδος του 2025 βρίσκει τον καταναλωτή αντιμέτωπο με ένα από τα πιο ακριβά χριστουγεννιάτικα τραπέζια των τελευταίων ετών. Οι αυξήσεις στα κρέατα και στα γλυκά διαμορφώνουν νέα οικονομικά δεδομένα, επιβάλλοντας περισσότερο προγραμματισμό και σύγκριση τιμών.

Η παράδοση παραμένει μεν ζωντανή, αλλά πλέον κοστίζει πολύ περισσότερα.

Ρεκόρ σημείωσαν τα έργα σε χαρτί του Χριστόφορου Σάββα στη Cypria Auctions

Η πώληση του πίνακα του Μιχαήλ Κάσιαλου «Η Διτζιμή τζαι οι Σούσες» επιβεβαίωσε το ενδιαφέρον για τον ναΐφ καλλιτέχνη

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε το Winter Sale της Cypria Auctions στη Λευκωσία, με όλα σχεδόν τα κορυφαία έργα που δημοπρατήθηκαν να έχουν πωληθεί πάνω από τις τιμές εκκίνησης, επιβεβαιώνοντας μια επιλεκτική, σταθερή αγοραστική δυναμική. Στη χειμερινή δημοπρασία της Cypria Auctions παρουσιάστηκαν έργα κυπριακής, ελληνικής, και ευρωπαϊκής τέχνης του 19ου και 20ού αιώνα. Μεταξύ των έργων που παρουσιάστηκαν ήταν ένας πίνακας του Μιχαήλ Κασιάλου (1885, Άσσια - 31 Αυγούστου 1974, Λάρνακα), δύο έργα σε χαρτί του Χριστόφορου Σάββα (Μαραθόβουνος 1924 – Αγγλία 1968) και τρία σπάνια υφαντά από την Ανατολική Μεσόγειο.

«Η Διτζιμή τζαι οι Σούσες»

Ο πίνακας του ναΐφ καλλιτέχνη Μιχαήλ Κάσιαλου «Η Διτζιμή τζαι οι Σούσες» πωλήθηκε για το ποσό των 47.660 ευρώ, επιβεβαιώνοντας το σταθερό ενδιαφέρον των συλλεκτών για τη ναΐφ εικαστική του γλώσσα. Σημαντική στιγμή για το Winter Sale της Cypria Auctions ήταν και η διάθεση των δύο έργων σε χαρτί του Χριστόφορου Σάββα, της εμβληματικής μορφής του κυπριακού μοντερνισμού, με τις τιμές πώλησης να έχουν καταγράψει τιμές-ρεκόρ. Το «Study for Nude» (περ. 1958, γκουάς και γραφίτς) πωλήθηκε έναντι 13.796 ευρώ, και το «Figure II» (περ. 1956–58,

Ο πίνακας του Μιχαήλ Κάσιαλου «Η Διτζιμή τζαι οι Σούσες» που πωλήθηκε στην τιμή των 47.660 ευρώ, επιβεβαιώνοντας το σταθερό ενδιαφέρον των συλλεκτών για τη ναΐφ εικαστική του γλώσσα.

Ιδιαίτερα θετική ήταν και η επανεμφάνιση του Έλληνα ζωγράφου Περικλή Πανταζή, ένας από τους πρώτους Έλληνες ιμπρεσιονιστές ζωγράφων, γνωστός και ως Périclès Pantazis.

γκουάς και γραφίτς) έφτασε τις 13.796 ευρώ, επιβεβαιώνοντας τη διαρκή ζήτηση για τα έργα του καλλιτέχνη αλλά και ένα επενδυτικό ενδιαφέρον για έργα του Σάββα σε χαρτί.

Ιδιαίτερα θετική ήταν και η επανεμφάνιση του Έλληνα ζωγράφου Περικλή Πανταζή, ένας από τους πρώτους Έλληνες ιμπρεσιονιστές ζωγράφων, γνωστός και ως Périclès Pantazis (Αθήνα, 13 Μαρτίου 1849 – Βρυξέλλες, 25 Ιανουαρίου 1884). Το έργο του «Λιβάδι

Σημαντική στιγμή για το Winter Sale της Cypria Auctions ήταν και η διάθεση των δύο έργων σε χαρτί του Χριστόφορου Σάββα.

δίπλα στη Θάλασσα», υπογεγραμμένο κάτω αριστερά: Pantazis, να πωλείται έναντι 14.570 ευρώ, σηματοδοτώντας ανανεωμένο συλλεκτικό ενδιαφέρον μετά από μια ηπιότερη περίοδο στην αγορά έργων του καλλιτέχνη. Σεχώρισε, επίσης, το έργο του Θεόφιλου (1870 - 1934), «Αγία Βαρβάρα» (1898, αυγοτέμπερα), επιτυγχάνοντας τιμή €11.535, σημαντικά υψηλότερη της τιμής εκκίνησης. Μία ακόμη σημαντική στιγμή στη δημοπρασία ήταν η πώληση του

Το οθωμανικό μεταξωτό kemha ξεχώρισε, επιτυγχάνοντας τιμή €4.840, αντανακλώντας την εξαιρετική ποιότητα, τη σπανιότητα και την υψηλή τεχνική του.

πορτρέτου της Ρόζας Μπότσαρη, κόρης του ήρωα της Ελληνικής Επανάστασης Μάρκου Μπότσαρη, φιλοτεχνημένο σε πορσελάνη Ludwigsburg, και χρονολογείται στα μέσα του 19ου αιώνα, το οποίο πωλήθηκε έναντι 4.250 ευρώ, επιβεβαιώνοντας τη σταθερή αγοραστική δυναμική για έργα της φιλελληνικής εικονογραφίας της περιόδου. Το κεραμικό έργο του καλλιτέχνη Bird House (44x26x16 εκ.) σημείωσε επίσης εξαιρετική επίδοση, με τελική τιμή €8.152.

Τα τρία σπάνια υφαντά

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε η πώληση τριών σπάνιων και ιστορικά σημαντικών υφαντών της Ανατολικής Μεσογείου στη Χειμερινή Δημοπρασία 2025 της Cypria Auctions, αποδεικνύοντας το αυξανόμενο ενδιαφέρον από διεθνείς συλλέκτες για υφάσματα υψηλής μουσειακής αξίας. Το σύνολο των υφαντών περιλάμβανε ένα οθωμανικό μεταξωτό kemha του τέλους του 16ου αιώνα, ένα κέντημα από την Ήπειρο (τέλη 18ου – αρχές 19ου αιώνα) και ένα σκυριανό κεντημένο κάλυμμα μαξιλαριού του 18ου αιώνα με το εμβληματικό μοτίβο του «μεγάλου κόκορα». Το οθωμανικό μεταξωτό kemha ξεχώρισε, επιτυγχάνοντας τιμή 4.840 ευρώ, αντανακλώντας την εξαιρετική ποιότητα, τη σπανιότητα και την υψηλή τεχνική του. Το έργο είχε αναδειχθεί πριν από τη δημοπρασία από το HALL, το κορυφαίο διεθνές περιοδικό για ιστορικά και παλαιά υφάσματα, το οποίο το χαρακτήρισε ως χαρακτηριστικό παράδειγμα της υψηλής αισθητικής των αυτοκρατορικών οθωμανικών εργαστηρίων. Το πειραυτικό κέντημα πωλήθηκε έναντι €1.457, ενώ το σκυριανό κάλυμμα με τον «μεγάλο κόκορα» — σύμβολο γονιμότητας και ανεξαρτησίας στη λαϊκή τέχνη της Σκύρου — πωλήθηκε στην τιμή των 3.054 ευρώ. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν τη θέση των υφαντών της Ανατολικής Μεσογείου ως έργων τέχνης αλλά και ως φορέων πολιτισμικής μνήμης, δεξιοτεχνίας και διαχρονικής αισθητικής αξίας.

Στα 1.088 ευρώ καθορίστηκε ο εθνικός κατώτατος μισθός

Σωρεία διεργασιών πραγματοποίησε χθες ο υπουργός Εργασίας – Κομβικής σημασίας η συνάντησή του με τον υπουργό Οικονομικών

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Στα **€1.088** διαμορφώνεται ο νέος εθνικός κατώτατος μισθός, μετά τις χθεσινές εντατικές διεργασίες του υπουργού Εργασίας Μαρίνου Μουσιούττα με αποκορύφωμα τη συνάντησή του με τον υπουργό Οικονομικών. Επιτεύχθηκε ο στόχος του αρμόδιου Υπουργού να «κλείσει» το ζήτημα του μηνιαίου κατώτατου μισθού πριν από τα Χριστούγεννα, προκειμένου το νέο έτος να μπορέσει να επικεντρωθεί στο ζήτημα της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού. Κατά τη χθεσινή τελευταία συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου, εγκρίθηκε το σχετικό διάταγμα για την αναπροσαρμογή του εθνικού κατώτατου μισθού με ισχύ δύο χρόνια. Το σχετικό διάταγμα θα τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου του 2026.

Όπως ανέφερε ο κ. Μουσιούττας στην «Κ», είναι εύλογο να υπάρχουν διαφορετικές αντιλήψεις γύρω από το ζήτημα του καθορισμού του ενιαίου κατώτατου μισθού, καθώς δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν όλες οι πλευρές. Για την κυβέρνηση, το ζητούμενο είναι να αποφευχθούν

μυλόμισθων, την ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των μισθών, χωρίς να δημιουργήσει πληθωριστικές πιέσεις ή να επηρεάσει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα, τονίζει σημειώνοντας ότι από την αύξηση του κατώτατου μισθού αναμένεται να επωφεληθούν 50 χιλιάδες εργαζόμενοι.

Στο επίκεντρο των κυβερνητικών πολιτικών βρίσκονται οι χαμηλόμισθοι εργαζόμενοι και η προστασία αυτών των συμπολιτών μας από τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί προτεραιότητα, υπογραμμίζει ο κ. Μουσιούττας.

Ο κ. Μουσιούττας διευκρινίζει ακόμα ότι η Επιτροπή Αναπροσαρμογής Κατώτατου Μισθού θα συνεχίσει το έργο της εντός του 2026 για συζήτηση θεμάτων που αφορούν μεταξύ άλλων τον καθορισμό διαδικασίας μελέτης αντικτύπου του ύψους του κατώτατου μισθού στην ανάπτυξη της οικονομίας, καθώς και την ανάγκη καθορισμού δισυνδέσεων με ωριαία απόδοση.

Η κυβέρνηση, στο πλαίσιο της ανθρωποκεντρικής πολιτικής που αποσκοπεί στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, υποστηρίζει τη

Το 2024 ο κατώτατος μισθός αντιστοιχούσε στο 58,5% του διάμεσου μισθού, ενώ με τα νέα δεδομένα η αναλογία αυτή υποχωρεί στο 57,9%.

σταδιακή προσέγγιση προς την επάρκεια των απολαβών των πολιτών, επισημαίνει ο αρμόδιος Υπουργός. Ταυτόχρονα, αναφέρει καταληκτικά, η κυβέρνηση λειτουργεί σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, στηρίζοντας την επιχειρηματικότητα και ενισχύοντας τις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας, με συνέπεια στη δημοσιονομική πειθαρχία και την κοινωνικοοικονομική υπευθυνότητα.

Πνέουν μένεα

Έντονη δυσανεξία προκαλέσε, τόσο στις συνδικαλιστικές οργανώσεις όσο και στους εργοδότες, η απόφαση του αρμόδιου Υπουργού

να καθορίσει τον μηνιαίο κατώτατο μισθό για πλήρη απασχόληση στα €1.088.

Όπως σημειώνουν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, με τη νέα ρύθμιση καταγράφεται οπισθοδρόμηση σε σχέση με τον διάμεσο μισθό του 2024. Συγκεκριμένα, το 2024 ο κατώτατος μισθός αντιστοιχούσε στο 58,5% του διάμεσου μισθού, ενώ με τα νέα δεδομένα η αναλογία αυτή υποχωρεί στο 57,9% απέχοντας από τον στόχο του 60% που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση ως κατώτατο όριο για αξιοπρεπείς αμοιβές.

Παράλληλα, κατηγορούν τον αρμόδιο Υπουργό ότι προκαλεί με την πρότασή του, υποστηρίζοντας πως επιβεβαιώνεται για ακόμη μία φορά

η ετεροβαρής κυβερνητική πολιτική εις βάρος των εργαζομένων.

Δυσανάλογη και οικονομικά αθεμιλωτή χαρακτηρίζει την αύξηση στον κατώτατο μισθό η ΟΕΒ, προειδοποιώντας ότι θα υπάρξουν δυσάρεστες συνέπειες. Ο εθνικός κατώτατος μισθός δεν είναι εργαλείο άσκησης κοινωνικής πολιτικής, είναι ο ελάχιστος μισθός με τον οποίο πρέπει να αμείβεται οποιοδήποτε πρόσωπο άνω των 15 ετών, ασχέτως προσόντων, εμπειρίας και ικανοτήτων, σημειώνει η ΟΕΒ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε 8,8% αύξηση του υφιστάμενου χαμηλότερου μισθού της χώρας – ποσοστό που ανεβάζει τον κατώτατο μισθό στο 58% του εθνικού διάμεσου μισθού, την ίδια ώρα που τα αντίστοιχα ποσοστά είναι στην Ολλανδία 48%, στη Γερμανία 51% και στο Λουξεμβούργο 54%, επισημαίνει σε σχετική ανακοίνωσή της η Όμοσπονδία. Προφανώς κάποιοι πιστεύουν ότι η κυπριακή οικονομία είναι ισχυρότερη από τις μεγαλύτερες οικονομίες της Ε.Ε., σημειώνει επισημαίνοντας ότι η ένταση της αύξησης αυτής, θα σπρώξει προς τα πάνω αντανακλαστικά και σχεδόν αυτόματα ένα τεράστιο εύρος μισθών. Αυτό ενδέχεται να δημιουργήσει ζητήματα βιωσιμότητας στις επιχειρήσεις και ταυτόχρονα να προκαλέσει πληθωριστικές τάσεις στην αγορά, αναφέρει η ΟΕΒ.

Τα επαγγέλματα

Με βάση τα περί Κατωτάτου Ορίου Μισθών Διατάγματα του 2022 και 2023 ο εθνικός κατώτατος μισθός ανερχόταν στα 1.000 ευρώ ακάθαρτα μετά από εξάμηνη συνεχή υπηρέσια στον ίδιο εργοδότη. Αντίστοιχα, ο εθνικός κατώτατος μισθός πρόσληψης ανερχόταν στα 900 ευρώ ακάθαρτα.

Σημειώνεται ότι οι διατάξεις των εν λόγω Διαταγμάτων δεν εφαρμόζονται στους οικιακούς εργαζόμενους, στους εργάτες γεωργοκτηνοτροφίας και στους εργαζόμενους στη ναυτιλία, καθώς και για εργαζόμενους για τους οποίους εφαρμόζεται το περί Κατωτάτων Μισθών στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία Διάταγμα του 2023. Υπενθυμίζεται ότι από την 01.01.2025, τέθηκε σε ισχύ το περί Κατωτάτων Μισθών στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία Διάταγμα του 2025 (Κ.Δ.Π. 55/2025).

Τα ανοικτά μέτωπα

Το επόμενο ανοικτό μέτωπο που καλείται να διαχειριστεί ο υπουργός Εργασίας αφορά τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού.

Η προσπάθεια είναι να αρχίσει μέσα στο 2026 και να προχωρήσει η σχετική νομοθετική ρύθμιση και η διαδικασία σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα που έχουν τεθεί. Όπως πληροφоруήμαστε, τον Ιανουάριο προγραμματίζεται συνεδρία του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος για να τεθούν επί τάπητος όλα τα σχετικά ζητήματα που αφορούν τη μεταρρύθμιση.

Παρότι έχει γίνει προεργασία από προηγούμενες συζητήσεις, ο Υπουργός ξεκαθάρισε ότι απαιτείται όπως σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης θα εξεταστεί και το επίμαχο 12% για πρόωπη σύνταξη. Ο Υπουργός τόνισε ότι τεχνικά πρόκειται για «αναλογιστική μείωση», η οποία έχει μεταφραστεί επικοινωνιακά ως «πένταλη», και εντάσσεται σε μια συνολική προσέγγιση που περιλαμβάνει επίσης τα επιδόματα και τα επίπεδα των συντάξεων.

«Όλα αυτά πρέπει να εξεταστούν ολιστικά, ως μέρος της μεγάλης μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού», σημείωσε.

Το ποσό προκαλεί έντονη δυσανεξία στις συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι οποίες εκφράζουν απογοήτευση, επισημαίνοντας ότι επιβεβαιώνεται για ακόμη μία φορά η ετεροβαρής κυβερνητική πολιτική εις βάρος των εργαζομένων.

οι ακραίες θέσεις και να διασφαλιστεί ότι κάθε πλευρά θα έχει τη δυνατότητα να ακουστεί, στο πλαίσιο μιας ξεκάθαρης και θερμοθετικής διαδικασίας, πρόσθεσε ο αρμόδιος Υπουργός.

Οι πρόνοιες

Ο μηνιαίος κατώτατος μισθός για πλήρη απασχόληση μετά από τη συμπλήρωση έξι μηνών συνεχούς απασχόλησης αυξάνεται από τα €1.000 στα €1.088 όπως ορίστηκε στο τροποποιητικό Διάταγμα Περί Κατωτάτου Ορίου Μισθών του 2025, σύμφωνα με την πρόταση του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στο διάταγμα περιλαμβάνεται, επίσης, πρόνοια ότι ο μηνιαίος κατώτατος μισθός πριν από τη συμπλήρωση έξι μηνών συνεχούς απασχόλησης αυξάνεται από τα €900 στα €979. Ωστόσο, στο Διάταγμα δεν υπάρχει καμία πρόνοια σε σχέση με τον ωριαίο μισθό, παρά τις διαβεβαιώσεις που είχαν δοθεί από μέρους της κυβέρνησης. Στον νέο κατώτατο μισθό περιλαμβάνεται και η ΑΤΑ με ποσοστό περίπου στο 2%.

Η πρόταση για την αναπροσαρμογή του εθνικού κατώτατου μισθού έλαβε υπόψη το επίπεδο του πληθωρισμού για το 2024 (1,8%), καθώς και την πρόβλεψη για το 2025 (0,2%), που αθροιστικά ανέρχεται σε 2,0%, τον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας για την ίδια διετία, ο οποίος αναμένεται να είναι 3,9% και 3,4% αντίστοιχα, σημαντικά υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, τη μείωση της ανεργίας στο 4,9% (2024) με πρόβλεψη 4,3% για το 2025 (επίπεδο πλήρους απασχόλησης), αναφέρει σε ανακοίνωσή του ο υπουργός Εργασίας. Παράλληλα, επισημαίνει ο κ. Μουσιούττας, συνυπολογίστηκε η προβλεπόμενη επιβράδυνση στον ρυθμό ανάπτυξης για το 2025, ώστε η αύξηση να μην επηρεάσει αρνητικά την απασχόληση και τις αναπτυξιακές προοπτικές, ιδιαίτερα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Η απόφαση για αύξηση του κατώτατου μισθού θα συμβάλει σημαντικά στην προστασία των χα-

Η μαγεία των γιορτών βρίσκεται στις στιγμές

35 τυχεροί κερδίζουν voucher αξίας €2.026*

- Μπες στην κλήρωση πληρώνοντας παντού με τις κάρτες της Τράπεζας Κύπρου
- Κάθε συναλλαγή = 1 συμμετοχή στην κλήρωση

• **10x συμμετοχές** με αγορές σε επιχειρήσεις του Σχεδίου ανταμοιβής

• Ισχύει μέχρι 31/12/2025

*Εξαργυρώσιμο σε πρατήρια καυσίμων και υπεραγορές του Σχεδίου ανταμοιβής

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Μεταρρυθμίσεις σε συνθήκες ισχυρών πολιτικών πιέσεων

Φαίνεται ότι κάτω από συνθήκες πίεσης επιτυγχάνονται καλύτερες επιδόσεις, ενώ αντίθετα όταν όλα πάνε καλά ή νομίζουμε ότι εξελίσσονται τέλεια, γίνονται τα μεγάλα λάθη. Στην περίοδο της COVID κάτω από εξαιρετικά πιεστικές συνθήκες η ευρωπαϊκή φαρμακοβιομηχανία παρουσίασε εμβόλια και φάρμακα που δεν υπήρχαν και συνέβαλαν ουσιαστικά στην αντιμετώπιση της πανδημίας.

Πέντε χρόνια μετά την Έκθεση Πισσαρίδη για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, το Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών (ΚΕΦΙΜ) παρακολουθεί την υλοποίησή της και σημειώνει ότι από τις προτάσεις της Επιτροπής έχουν υλοποιηθεί πλήρως 70 προτάσεις, 13% του συνόλου, υλοποιήθηκαν μερικώς

αλλά με μετρήσιμα αποτελέσματα για τους πολίτες, 181 προτάσεις, 34%, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη 183 προτάσεις, 35%. Οι υπόλοιπες 91 που είναι το 17% του συνόλου δεν έχουν ξεκινήσει και μάλλον μένουν ανεφάρμοστες. Οι περισσότερες από τις προτάσεις που υλοποιήθηκαν, πραγματοποιήθηκαν κάτω από την πίεση καταστραμμένης οικονομίας που βρέθηκε σε μακρά περίοδο κρίσης.

Σε πολλές περιπτώσεις οι μεγάλες απειλές είναι το κίνητρο για σωτήρια μέτρα και ανάπτυξη. Η ελληνική οικονομία δεν βρίσκεται σε ύφεση, αλλά αντίθετα αναπτύσσεται με υψηλότερο ρυθμό από την Ευρωζώνη, ενώ ταυτόχρονα μειώνει το δημόσιο χρέος και βελτιώνεται το μέσο εισόδημα.

Οι πόροι πρέπει να διατεθούν ενισχύοντας το οικοσύστημα μικρών, καινοτομικών εταιρειών.

Κι όμως, η ατμόσφαιρα επιβαρύνεται από κινητοποιήσεις αγροτών, τοξική σκανδαλολογία αλλά και την ευρύτερη αίσθηση ότι έρχονται δυσκολίες και περιορισμένη ανάπτυξη. Το έλλειμμα αισιοδοξίας προηγείται από το αναμενόμενο έλλειμμα επενδύσεων. Επίσης και σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες επικρατεί απαισιοδοξία που αξιοποιεί ο ακραίος λαϊκισμός, αλλά και επειδή υστερούν σε τεχνολογικές επιδόσεις

καθώς παρακολουθούν τη δράση αμερικανικών κολοσσών ή την εξάπλωση των κινεζικών εταιρειών στο εμπόριο ή τα ηλεκτρικά οχήματα.

Κι όμως η ελληνική οικονομία, όπως και η Ευρώπη γενικότερα που υστερεί όσον αφορά την τεχνολογία και τις καινοτομίες έναντι των ΗΠΑ και της Κίνας, διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα. Υπάρχει αξιόλογο ανθρώπινο δυναμικό, ενώ το πολιτικό σύστημα έχει εγκρίνει πόρους που μπορούν να διατεθούν για την τεχνολογική αναβάθμιση και ανάπτυξη. Οι πόροι όμως πρέπει να διατεθούν ενισχύοντας το οικοσύστημα μικρών, καινοτομικών εταιρειών και όχι μόνον των γνωστών, καθιερωμένων. Η τεχνολογική άνοδος τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Κίνα οφείλεται στο γεγο-

νός ότι στράφηκαν στη χρηματοδότηση νεοφυών τεχνολογικών εταιρειών που διέθεταν πνευματική περιουσία (IP) που είχαν εξελίξει με την έρευνά τους αντί των καθιερωμένων εταιρειών του κλάδου. Αυτές οι μικρές ανερχόμενες εταιρείες ακόμα κι αν ανήκουν σε παραδοσιακούς, μεγάλους παίκτες της αγοράς, δημιουργούν την τεχνολογία που χρειάζεται η οικονομία. Αλλωστε η τεχνολογική επανάσταση που ενσωματώνει εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης (AI) έχει μια ιδιαιτερότητα που δεν εμφανιζόταν στις προηγούμενες τεχνολογικές επαναστάσεις. Δεν έχουν μόνιμο πλεονέκτημα όσοι προηγήθηκαν αναπτύσσοντας τα βασικά συστήματα με μεγάλα γλωσσικά μοντέλα. Τα πραγματικά οφέλη για την οικονομία,

την αύξηση της παραγωγικότητας αλλά και την κερδοφορία των εταιρειών βρίσκονται στην ανάπτυξη εφαρμογών. Όσοι αναπτύσσουν εφαρμογές, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα των μεγάλων μοντέλων, θα έχουν οφέλη αφού βεβαίως αντιμετωπίζουν θέματα όπως η «ιδιοκτησία» και η διαχείριση των προσωπικών δεδομένων.

Βέβαια εξελίχισε όπως μια ενιαία χρηματοπιστωτική αγορά στην Ευρώπη, η εναρμόνιση των εποπτικών ρυθμίσεων σε διάφορες αγορές, δηλαδή περισσότερη ενοποίηση της Ευρώπης, θα βοηθούσαν ουσιαστικά. Ωστόσο δεν πρέπει να χαθεί χρόνος περιμένοντας την ενοποίηση των αγορών, αν μπορεί να γίνει στην πράξη με επιχειρηματικές κινήσεις.

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η φορολογική μεταρρύθμιση του κράτους, αλλαγή που γίνεται μετά από 23 χρόνια και που θα εφαρμοστεί από την 1η Ιανουαρίου του 2026, είναι ένα τεράστιο ορόσημο για την Κύπρο. Σειρά για το 2026, όπως εξήγηε ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης στο περιθώριο του τελευταίου Υπουργικού Συμβουλίου για το 2025, είναι η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού στην Κύπρο, που και ο ίδιος ο Πρόεδρος υπέδειξε ότι δεν έχει γίνει ποτέ προσπάθεια για να αλλάξει. Όπως έχει τονίσει και το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου (ΣΟΑΚ) προ μηνών, η διασφάλιση της συνταξιοδοτικής επάρκειας και η προστασία των συνταξιούχων από τη φτώχεια αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες κοινωνικές και δημοσιονομικές προκλήσεις όλων των οικονομιών, κυρίως των αναπτυσσόμενων, λόγω της γήρανσης του πληθυσμού.

Σύμφωνα με το Συμβούλιο, στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, για την αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού θέματος, εφαρμόζεται το σύστημα των τριών πυλώνων. Έτσι το περιεχόμενο των νομοσχεδίων που θα ετοιμαστούν από το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και που ακολούθως θα κατατεθούν στη Βουλή των Αντιπροσώπων εν εφθέτω χρόνο, πιθανώς θα έχει στοιχεία των τριών πυλώνων που έχουν αναφέρει οι οικονομολόγοι του Συμβουλίου. Το συνταξιοδοτικό «έμεινε πίσω» το 2025, καθώς το υπουργείο Εργασίας είχε να διαχειριστεί άλλα μεγάλα ζητήματα, που αφορούσαν την Αυτόματη Τι-

Το συνταξιοδοτικό «έμεινε πίσω» το 2025, καθώς το υπουργείο Εργασίας είχε να διαχειριστεί άλλα μεγάλα ζητήματα, που αφορούσαν την ΑΤΑ και το ζήτημα του κατώτατου μισθού.

μαριθμική Αναπροσαρμογή (ΑΤΑ) και το ζήτημα του κατώτατου μισθού, κάτι που είναι και θέμα των ημερών.

Το ΣΟΑΚ έχει υποδείξει ως πρώτο πλώνα την κρατική σύνταξη, η οποία παρέχεται μέσω της υποχρεωτικής εισφοράς στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ) και, στην περίπτωση της Κύπρου, επιβαρύνει τον μισθωτό, τον εργοδότη και το κράτος. Ο δεύτερος πλώνας αφορά τα Επαγγελματικά Ταμεία Σύνταξης (ΕΤΣ) τα οποία χρηματοδοτούνται από τον εργοδότη και τον εργαζόμενο, με στόχο τις αυξημένες αποταμιεύσεις του εργοδοτούμενου για τη συνταξιοδοτική περίοδο. Ο τρίτος πλώ-

νάς αφορά στην προαιρετική συνταξιοδοτική αποταμίευση των πολιτών, μέσω ιδιωτικών οχημάτων συνταξιοδότησης, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν κάποιο συμπλήρωμα στη σύνταξη τους.

Τελικά τα πρόλαβαν

«Αγώνας δρόμου» είχε χαρακτηριστεί

το πρότζεκτ της φορολογικής μεταρρύθμισης, καθώς τα νομοσχέδια που είχαν κατατεθεί από το υπουργείο Οικονομικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων δεν ικανοποιούσαν τις κοινοβουλευτικές ομάδες. Μέχρι και τρεις μήνες πριν δεν είχαν βρεθεί οι απαιτούμενες πλειοψηφίες για να περάσουν τα νομοσχέδια και έτσι ο υπουρ-

γός Οικονομικών κ. Μάκκας Κεραυνός μέσα στον Δεκέμβριο έσπευσε να τις βρει. Συναντήσεις επί συναντήσεων και τελικά βρέθηκε η κοινή συνισταμένη για να προχωρήσει η μεταρρύθμιση αυτή με αλλαγές που τα κόμματα απαιτούσαν. Δίχως αυτές τις αλλαγές δεν θα γινόταν κατορθωτό να περάσει και να αρχίσει να εφαρμόζεται

«Αγώνας δρόμου» είχε χαρακτηριστεί το πρότζεκτ της φορολογικής μεταρρύθμισης, αφού τα νομοσχέδια που είχαν κατατεθεί από το υπουργείο Οικονομικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων δεν ικανοποιούσαν τις κοινοβουλευτικές ομάδες.

Υπογράφουν τη συλλογική σύμβαση ΕΤΥΚ και τράπεζες

Ανοίγει ο δρόμος για την εφαρμογή της συμφωνίας για το 2023-2027, που ρυθμίζει μισθολογικά, θεσμικά και εργασιακά ζητήματα

Μετά τα όσα κατέγραψε με ακρίβεια η «Κ» τις προηγούμενες ημέρες, η διαδικασία για τη νέα συλλογική σύμβαση τραπεζών-ΕΤΥΚ περνά στο τελικό και τυπικό της στάδιο. Την Τετάρτη 24 Δεκεμβρίου 2025 αναμένεται να πέσουν και επισήμως οι υπογραφές, επικυρώνοντας τη συμφωνία που εγκρίθηκε από τα αρμόδια συλλογικά όργανα. Με την υπογραφή της σύμβασης, ανοίγει πλέον ο δρόμος για την πλήρη εφαρμογή της συμφωνίας-πλαισίου για την περίοδο 2023-2027, η οποία ρυθμίζει μισθολογικά, θεσμικά και εργασιακά ζητήματα για το σύνολο του προσωπικού των τραπεζών-μελών του ΕΣΤΚ, διασφαλίζοντας έτσι συνθήκες εργασιακής ειρήνης και σταθερότητας για τα επόμενα χρόνια. Όπως διαρρέει από τραπεζικές πηγές, η νέα συλλογική σύμβαση

Η συλλογική σύμβαση δεν περιορίζεται στην κάλυψη των ετών που έχουν ήδη παρέλθει, αλλά επεκτείνεται και σε μελλοντικές περιόδους, συγκεκριμένα για τα έτη 2026 και 2027.

εργασίας μεταξύ Εργοδοτικού Συνδέσμου και ΕΤΥΚ, σηματοδοτεί μια ουσιαστική επαναφορά σε θεσμοθετημένο πλαίσιο εργασιακών σχέσεων για το προσωπικό των τραπεζών-μελών του Συνδέσμου, μετά από χρόνια.

Συγχρόνως, η νέα σύμβαση στηρίζεται στην οικονομική λογική, τη σύνθεση και την υπευθυνότητα και από τις δύο πλευρές, ενώ μέσα από τις πρόνοιες της διασφαλίζεται η εργασιακή ειρήνη και η ομαλή λειτουργία του τραπεζικού τομέα μέχρι και το τέλος του 2027.

Σύμφωνα με όσα σχολιάζουν οι ίδιες πηγές για τα της οικονομικής συμφωνίας, η συλλογική σύμβαση δεν περιορίζεται στην κάλυψη των ετών που έχουν ήδη παρέλθει, αλλά επεκτείνεται και σε μελλοντικές

Η νέα συλλογική σύμβαση εργασίας μεταξύ Εργοδοτικού Συνδέσμου και ΕΤΥΚ, σηματοδοτεί μια ουσιαστική επαναφορά σε θεσμοθετημένο πλαίσιο εργασιακών σχέσεων για το προσωπικό των τραπεζών-μελών του Συνδέσμου, μετά από χρόνια.

περιόδους, συγκεκριμένα για τα έτη 2026 και 2027, ενισχύοντας την προβλεψιμότητα και τη σταθερότητα στο εργασιακό περιβάλλον.

Σχεδόν 100% ψήφισαν ναι

Με ποσοστό έγκρισης που ξεπερνά το 97%, πραγματοποιήθηκαν την Τρίτη οι Γενικές Συνελεύσεις των μελών της ΕΤΥΚ σε όλες τις επαρχίες, με θέμα την Ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης με τον Εργοδοτικό Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου (ΕΣΤΚ) για την περίοδο 2023-2027. Όπως αναφέρει η ΕΤΥΚ, κατά τη διάρκεια των συνελεύσεων, οι εργαζόμενοι είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν λεπτομερώς για τις προβλέψεις της νέας σύμβασης, να θέσουν ερωτήματα και να επιλύσουν απορίες, κα-

θώς και να εκφράσουν τις απόψεις τους για τα οικονομικά και θεσμικά ζητήματα που καλύπτει η συμφωνία.

«Η ψηφοφορία έγινε μυστικά, με τα μέλη να εγκρίνουν την εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου με ποσοστό 97,61%. Το αποτέλεσμα επιβεβαιώνει τη στενή ταύτιση της ηγεσίας με τη βάση των μελών και υπογραμμίζει την ενότητα και συνοχή της Οργάνωσης», καταγράφει η ΕΤΥΚ.

Όπως δήλωσαν εκπρόσωποι της Οργάνωσης, η συμφωνία διασφαλίζει εργασιακή ειρήνη μέχρι το τέλος του 2027 και θεωρείται δίκαιη και επωφέλης για το σύνολο των μελών, ιδιαίτερα για τους χαμηλά αμειβόμενους.

Με λίγα λόγια η σύμβαση

Η «Κ» έγραψε αναλυτικά την Κυ-

ριακή όλα τα στοιχεία της σύμβασης. Εν κατακλείδι, η συλλογική σύμβαση προβλέπει πως οι τραπεζοϋπάλληλοι θα λάβουν εφάπαξ ποσό 4.500 ευρώ, το οποίο θα καταβληθεί σε τρεις ισόποσες δόσεις. Επιπλέον, ο βασικός μισθός θα αυξηθεί κατά 100 ευρώ μηνιαίως, κατανεμημένα σε δύο δόσεις των 50 ευρώ, για το 2026 και το 2027.

Παράλληλα, οι εργαζόμενοι θα αποκτήσουν έξι επιπλέον ημέρες άδειας, ενώ παράλληλα αυξάνονται και τα ποσά των συμβατικών δανείων. Τέλος, οι μισθολογικές κλίμακες θα τροποποιηθούν και θα βελτιωθούν, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες και την ανάπτυξη του προσωπικού.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

από αρχές του 2026, κάτι που η κυβέρνηση ήθελε πάση θυσία.

Οι βασικές αλλαγές

Οι βασικές πτυχές της φορολογικής μεταρρύθμισης που αφορούν φυσικά πρόσωπα προνοούν την αύξηση του αφορολόγητου από €19.500 σε €22.000 και η αναπροσαρμογή των φορολογικών κλιμάτων. Αναλυτικότερα, για εισοδήματα από €22.001 μέχρι €32.000 ο φόρος θα είναι στο 20%, για εισοδήματα από €32.001 μέχρι €42.000 ο φόρος θα είναι στο 25%, για εισοδήματα από €42.001 μέχρι €72.000 ο φόρος θα είναι στο 30% και τα εισοδήματα πέραν των €72.001 θα έχουν φόρο 35%. Σημαντικές φοροαπαλλαγές θα υπάρχουν για οικογένειες με παιδιά για κάθε γονέα ή συμβίο, για το 1ο παιδί – €1.000 σε κάθε γονέα, για 2ο παιδί – €1.250 σε κάθε γονέα και για 3ο+ παιδί – €1.500 σε κάθε γονέα. Ακόμα, στις πρόνοιες υπάρχει φοροαπαλλαγή για στέγαση και πρόσινες δαπάνες σε φυσικά πρόσωπα που ανέρχονται σε €1.000 για κάθε σύζυγο ή συμβίο. Τέλος, τις βασικότερες αλλαγές για φυσικά πρόσωπα πλαισιώνει η φοροαπαλλαγή για ενοίκια και τόκους εξυπηρετούμενου στεγαστικού δανείου έως το ποσό των €2.000 ετησίως για κάθε σύζυγο ή συμβίο.

Αντίστοιχα, οι βασικότερες πτυχές της φορολογικής μεταρρύθμισης που αφορούν σε νομικά πρόσωπα είναι η πλήρης κατάργηση λογιζόμενης διανομής μερισμάτων. Παράλληλα, ψηφίστηκε η μείωση φόρου παρακράτησης σε πραγματική διανομή μερισμάτων από το 17% στο 5% για κέρδη μετά την 1/1/2026. Ακόμα, η κατάργηση του τέλους καρτοσήμων και η αύξηση απαλλαγών για σκοπούς φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Συνάμα, θα υπάρχει ευνοϊκή μεταχείριση Stock Options και αύξηση του εταιρικού φόρου από 12,5% σε 15%. Επίσης αποφασίστηκε η φορολόγηση κερδών από κρυπτοστοιχεία 8%.

Στη φορολογική μεταρρύθμιση υπάρχουν και μέτρα που αφορούν στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Ενοίκια πέραν των 500 ευρώ από τον Ιούλιο του 2026 θα πρέπει να μπαίνουν μέσω τραπεζικού εμβάσματος ή ηλεκτρονικής πληρωμής. Ακόμα, από τα 25 τους, όλα τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει υποχρεωτικά να κάνουν φορολογική δήλωση. Συνάμα, επεκτείνονται οι περίοδοι τήρησης στοιχείων για 6 έτη, ενισχύονται οι ελεγκτικές και ειοπρακτικές εξουσίες του Τμήματος Φορολογίας απαιτώντας τραπεζικά στοιχεία, ενώ ο έφορος Φορολογίας θα μπορεί να «σφραγίζει» εταιρείες που δεν έκαναν φορολογικές δηλώσεις, δεν προχώρησαν με νόμιμες αποδείξεις ή που έχουν φορολογικές οφειλές.

Με κεφάλαια στο 26,1% οι κυπριακές τράπεζες

Οι κυπριακές τράπεζες συνέχισαν να διατηρούν ισχυρή κεφαλαιακή βάση κατά το τρίτο τρίμηνο του 2025, με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) να παρουσιάζει πως οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας σημειώνουν σημαντική βελτίωση σε σύγκριση με το τρίτο τρίμηνο του 2024, με τον δείκτη Common Equity Tier 1 («CET1») να βρίσκεται στο 26,1%. Σύμφωνα με επιλεγμένους δείκτες χρηματοοικονομικής ευρωστίας του κυπριακού τραπεζικού τομέα για το τρίτο τρίμηνο του 2025, η βελτίωση αυτή αντανάκλα τη συνεχιζόμενη θετική κερδοφορία στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα, η οποία έχει ενισχύσει σημαντικά την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών τα τελευταία χρόνια. Παράλληλα, ο δείκτης μόχλευσης παραμένει σε σταθερά επίπεδα, αντικατοπτρίζοντας τη σταθερότητα και την ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα.

Σύμφωνα με επιλεγμένους δείκτες χρηματοοικονομικής ευρωστίας του κυπριακού τραπεζικού τομέα για το τρίτο τρίμηνο του 2025, ο τραπεζικός τομέας συνέχισε να καταγράφει θετική κερδοφορία, κυρίως λόγω των καθαρών εσόδων από τόκους. Τα έσοδα αυτά προήλθαν από διάφορες πηγές τόκων, όπως δάνεια και χορηγήσεις, επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους και καταθέσεις με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024, τα συνολικά έσοδα από τόκους εμφανίζονται μειωμένα, γεγονός που αντανακλά τη μείωση των επιτοκίων της ΕΚΤ. Η Κεντρική σχολιάζει ότι, η πορεία αυτή αντικατοπτρίζεται στη μείωση του καθαρού περιθωρίου του επιτοκίου (Net Interest Margin, «NIM») των καθαρών εσόδων από τόκους (Net Interest Income, «NII»), καθώς και στην Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων (Return on Equity, «ROE») των τραπεζών, η οποία επηρεάστηκε τόσο από τη μείωση εσόδων (επίδραση αριθμητική) όσο και από τη βελτίωση της κεφαλαιακής τους επάρκειας (επίδραση παρονομαστή).

Πρόσθετα, στα στοιχεία παρουσιάζεται ότι ο τραπεζικός τομέας συνεχίζει να εμφανίζει πλεονάζουσα ρευστότητα, με τους σχετικούς δείκτες να υπερβαίνουν κατά πολύ τόσο τα ελάχιστα επιτοκικά όρια (100%), όσο και τον μέσο όρο της Ε.Ε., παρά την αυξημένη δανειοδοτική δραστηριότητα των εγχώριων τραπεζών τα τελευταία χρόνια.

Τέλος, όσον αφορά στην ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού του τραπεζικού τομέα, σημείωσε σημαντική βελτίωση εντός του τρίτου τριμήνου του 2025, με τον δείκτη μη-εξυπηρετούμενων χορηγήσεων («ΜΕΧ») να φθάνει για πρώτη φορά σε επίπεδα χαμηλότερα του 5% –και συγκεκριμένα στο 4,5%– το χαμηλότερο επίπεδο που καταγράφηκε από το 2014.

Ο τραπεζικός τομέας συνεχίσε να καταγράφει θετική κερδοφορία κατά το τρίτο τρίμηνο του 2025.

Διπλός ρόλος στο Ουκρανικό για την Κυπριακή Προεδρία

Νέο πακέτο κυρώσεων και νομικές πράξεις για τροποποίηση ΠΔΠ – Πιθανή αύξηση εισφορών για 24 κράτη-μέλη

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Διπλό ρόλο στο Ουκρανικό θα κληθεί να διαδραματίσει η Κύπρος, ως αποτέλεσμα της ανάληψης των καθηκόντων της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε., την 1η Ιανουαρίου 2026. Αφενός, η Κυπριακή Προεδρία θα κληθεί να διαχειριστεί και να προωθήσει τις νομικές πράξεις (legal acts) που θα συνοδεύουν την τροποποίηση του υφιστάμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου. Με στόχο, να υλοποιηθεί η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να «κορηγήσει δάνειο στην Ουκρανία ύψους 90 δισ. ευρώ για τα έτη 2026-2027, με βάση δανεισμό της Ε.Ε. από τις κεφαλαιαγορές που υποστηρίζεται από το δημοσιονομικό περιθώριο της Ε.Ε.». Αφετέρου, η Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου θα διαδραματίσει ρόλο και στην προώθηση του επόμενου πακέτου κυρώσεων που αναμένεται να δρομολογηθούν από την Ε.Ε. κατά της Ρωσίας, για τη συνεχιζόμενη στρατιωτική εισβολή στην Ουκρανία.

Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι το ζήτημα του νέου πακέτου κυρώσεων εναντίον του καθεστώτος Πούτιν,

Η Κομισιόν φέρεται να είναι ήδη έτοιμη να καταθέσει πρόταση για το μέσο παροχής χρηματοδοτικής στήριξης προς την Ουκρανία.

ήγειρε η Γαλλία πριν από μερικές μέρες, στη σύνοδο της Επιτροπής Μονίμων Αντιπροσώπων, Coreper, σημειώνοντας μεταξύ άλλων, τη σημασία να εργαστούν όλοι εποικοδομητικά μαζί με την επερχόμενη Κυπριακή Προεδρία, προς αυτή την κατεύθυνση. Στην ίδια συνεδρία, η Λιθουανία υπογράμμισε τη σημασία ανάληψης από την Κυπριακή Προεδρία της προώθησης των απαραίτητων νομικών πράξεων (legal acts), προκειμένου να τροποποιηθεί ο Πολυετής Δημοσιονομικός Προϋπολογισμός και να τροχοδρομηθεί η στήριξη της Ουκρανίας με ποσά που θα ανέλθουν σε 90 δισεκατομμύρια ευρώ, στη διάρκεια της διετίας 2026-2027, δάνειο το οποίο το Κίεβο οφείλει να αποπληρώσει μόνο εάν και εφόσον λάβει αποζημιώσεις από τη Μόσχα.

Στη διάρκεια της συνεδρίας της

Η Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου θα διαδραματίσει ρόλο και στην προώθηση του επόμενου πακέτου κυρώσεων που αναμένεται να δρομολογηθούν από την Ε.Ε. κατά της Ρωσίας, για τη συνεχιζόμενη στρατιωτική εισβολή στην Ουκρανία.

Coreper, τα κράτη-μέλη τοποθετήθηκαν γύρω από τις αποφάσεις που λήφθηκαν για στήριξη της Ουκρανίας, με όλες σχεδόν τις αντιπροσωπείες να χαρακτηρίζουν το αποτέλεσμα της Συνόδου Κορυφής ως «επιτυχία». Παρά την αδυναμία υλοποίησής του βασικού σεναρίου της Κομισιόν για αξιοποίηση συνολικά 210 δισεκατομμυρίων ευρώ από τα παγωμένα περιουσιακά στοιχεία της Ρωσίας. Και επίσης, παρά την άρνηση τριών κρατών-μελών, της Ουγγαρίας, της Τσεχίας και της Σλοβακίας, να συμβάλουν στη δανειοδότηση της Ουκρανίας στη βάση του σεναρίου που τελικά εγκρίθηκε, για χορήγηση δανείου προς το Κίεβο, ύψους 90 δισ. ευρώ, με βάση δανεισμό της Ε.Ε. από τις κεφαλαιαγορές που υποστηρίζεται από το δημοσιονομικό της περιθώριο.

Ειλικρινής ήταν η τοποθέτηση της

Λιθουανίας, η οποία όπως πληροφορείται η «Κ», αμφισβήτησε ανοικτά κατά πόσον η συμφωνία που τελικά επιτεύχθηκε στη Σύνοδο Κορυφής, τα χαράματα της 19ης Δεκεμβρίου, είναι σε θέση να στείλει οποιοδήποτε μήνυμα στη Μόσχα εκ μέρους της Ε.Ε....

Τρία επόμενα βήματα

Σύμφωνα με άριστα ενημερωμένη κοινοτική πηγή, η οποία μίλησε στην «Κ», η απερχόμενη Δανική Προεδρία του Συμβουλίου Ε.Ε., ενημέρωσε την Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων, Coreper, ότι θα πρέπει να ακολουθηθούν τρία βήματα, προκειμένου να υλοποιηθεί η απόφαση για δανειοδότηση της Ουκρανίας:

Αφενός, θα πρέπει να υποβληθεί πρόταση για την τροποποίηση του Καταστατικού του Πολυετούς Δημοσιονομι-

κού Πλαισίου, η οποία να εξασφαλίσει την ομόφωνη έγκριση των 27 κρατών-μελών. Η ίδια πηγή, εξέφρασε την εκτίμηση ότι «δεν αναμένεται να υπάρξει πρόβλημα ή καθυστέρηση, καθώς τα τρία κράτη που διαφωνούν (Ουγγαρία, Τσεχία και Σλοβακία), έχουν ήδη εξαιρεθεί και δεν θα συμμετάσχουν στη δανειοδότηση της Ουκρανίας. Άρα, δεν έχουν κανένα λόγο να μην εγκρίνουν την τροποποίηση του ΠΔΠ, για την οποία απαιτείται ομοφωνία», πρόσθεσε η ίδια πηγή.

Η Κομισιόν φέρεται να είναι ήδη έτοιμη να καταθέσει πρόταση για το μέσο παροχής χρηματοδοτικής στήριξης προς την Ουκρανία, βάσει του άρθρου 212 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ε.Ε.

Υπό το φως της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και δεδομένου

ότι η πρόταση για δανειοδότηση της Ουκρανίας θα υλοποιηθεί μέσω ενισχυμένης συνεργασίας, τα 24 κράτη-μέλη που θα συμμετάσχουν, περιλαμβανομένης και της Κυπριακής Δημοκρατίας, οφείλουν να αποστείλουν επιστολή στην Κομισιόν εκφράζοντας την πρόθεσή τους, ώστε να καταστεί δυνατή η κατάθεση της σχετικής πρότασης.

Το χέρι στην τσέπη;

Με βάση τις αποφάσεις που λήφθηκαν στην πρόσφατη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε., το δάνειο ύψους 90 δισ. ευρώ προς την Ουκρανία θα χρηματοδοτηθεί μέσω δανεισμού της Ε.Ε. από τις αγορές. Άρα, η Ε.Ε. είναι υπόχρεη να καταβάλει τους τόκους και να αποπληρώσει το δάνειο, ενώ αντίθετα η Ουκρανία θα καταστεί υπόχρεη να αποπληρώσει το χρέος που θα δημιουργηθεί, μόνο εάν

και εφόσον εξασφαλίσει αποζημιώσεις από τη Ρωσία και σε κάθε περίπτωση, χωρίς τόκο.

Καταρχάς η αποπληρωμή του δανείου θα γίνεται από τον υφιστάμενο προϋπολογισμό της Ε.Ε., μέσω του λεγόμενου «budget headroom» και των εισφορών που έχουν ήδη γίνει. Κατά συνέπεια, όπως άρνησαν να διαρρεύσει κοινοτικό κύκλοι, «κατά τη χορήγηση του δανείου, δεν απαιτούνται νέες, άμεσες εθνικές εισφορές από τα 24 κράτη-μέλη που θα συμμετάσχουν στη δανειοδότηση της Ουκρανίας», περιλαμβανομένης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ωστόσο, τα πράγματα θα είναι πολύ διαφορετικά εάν δεν καταβληθούν αποζημιώσεις από τη Ρωσία και εάν ο προϋπολογισμός της Ε.Ε. χρειαστεί πρόσθετους πόρους για να καλύψει τόκους και αποπληρωμές του κοινού δανεισμού. Κάτι που θα κληθούν να καλύψουν τα 24 κράτη-μέλη περιλαμβανομένης και της Κύπρου. «Αναλογικά», με βάση τις εισφορές του κάθε κράτους-μέλους, διευκρίνισε η ίδια κοινοτική πηγή,

Οι επόμενες κυρώσεις

«Η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει αποφασισμένη να διατηρήσει και να αυξήσει την πίεση στη Ρωσία προκειμένου αυτή να σταματήσει τον βάρνασο επιθετικό της πόλεμο και να συμμετάσχει σε ουσιαστικές ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις», αναφέρουν τα Συμπεράσματα της πρόσφατης Συνόδου Κορυφής. Στο πλαίσιο αυτό, «το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο να συνεχίσει να επεξεργάζεται νέα δέσμη κυρώσεων, με σκοπό να την εγκρίνει το συντομότερο δυνατό, μετά την παρουσίασή της, στις αρχές του 2026». Οι πληροφορίες που έχουν διαρρεύσει παραπέμπουν σε ένα νέο πακέτο μέτρων που ενδέχεται να επιχειρηθεί να εγκριθεί παράλληλα με τη συμπλήρωση τεσσάρων ετών από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, στις 22 Φεβρουαρίου 2026, επί Κυπριακής Προεδρίας.

Σημειώνεται ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδίκασε «τη συνεχιζόμενη στρατιωτική στήριξη που παρέχουν το Ιράν, η Λευκορωσία και η Λαοκρατική Δημοκρατία της Κορέας, μεταξύ άλλων» προς τη Ρωσία. Και κάλυψε «όλες τις χώρες να σταματήσουν αμέσως κάθε άμεση ή έμμεση βοήθεια προς τη Ρωσία στον επιθετικό της πόλεμο κατά της Ουκρανίας, ιδίως μέσω της παροχής αγαθών ή κατασκευαστικών στοιχείων διπλής χρήσης».

Η τριμερής προσθέτει στις προοπτικές του GSI

Αξονας Κύπρου-Ελλάδας-Ισραήλ σε ενεργειακά και αμυντική συνεργασία – Μήνυμα Νετανιάχου σε Τουρκία

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σημαντικές προοπτικές στο ενεργειακό δυναμικό της Ανατολικής Μεσογείου δίνουν τα τριμερή σχήματα συνεργασίας, στον πυρήνα των οποίων βρίσκονται Κύπρος και Ελλάδα. Η αναβίωση μετά από αρκετό χρόνο των τριμερών Συνόδων Κύπρου-Ελλάδας-Ισραήλ ήλθε να προσθέσει στον άξονα που έχει δημιουργηθεί και που στην ουσία είναι η ραχοκοκαλιά των περιφερειακών συνεργασιών. Σε μια περίοδο όπου οι προκλητικές συμπεριφορές χωρών της περιοχής δημιουργούσαν προβληματισμό, τις απαντήσεις ήλθε να δώσει η 10η Τριμερής Σύνοδος που πραγματοποιήθηκε στο Ισραήλ. Οι αποφάσεις που λήφθηκαν σε μια σειρά ζητημάτων θεωρούνται σημαντικές και αναμφισβήτητα αποτελούν πύλο για το μοντέλο συνεργασίας στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Οι ηγέτες των τριών χωρών, Νίκος Χριστοδουλίδης, Κυριάκος Μητσοτάκης και Βενιαμίν Νετανιάχου, επαναβεβαίωσαν τους ισχυρούς δεσμούς συνεργασίας θέτοντας το πλαίσιο για σοβαρά θέματα που άπτονται της γεωπολιτικής σκακιέρας της περιοχής. Σε μια δεύτερη ανάνγωση των αποτελεσμάτων της Συνόδου τα ενεργειακά αλλά και η αμυντική, στρατιωτικού χαρακτήρα, συνεργασία βρέθηκαν ψηλά στην ατζέντα των συζητήσεων με τις αποφάσεις που λήφθηκαν να θεωρούνται καθοριστικές για την ανάδειξη του ενεργειακού δυναμικού της ευρύτερης περιοχής.

Τα ενεργειακά έργα

Η 10η Τριμερής του Ισραήλ ανέδειξε την αποφασιστικότητα των τριών χωρών να προωθήσουν μια σειρά ενεργειακών έργων που έχουν ωριμάσει ή βρίσκονται στο στάδιο της ωρίμανσης. Ως τέτοια θεωρούνται οι ηλεκτρικές διασυνδέσεις χωρών της περιοχής με τα ευρωπαϊκά ή και άλλα ηλεκτρικά δίκτυα, η ανάπτυξη των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων που έχουν εντοπιστεί, οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Σημαντική επισήμανση αλλά και βασικός πυλώνας των συνεργασιών που έχουν

αναπτυχθεί είναι η θέση των τριών χωρών στον σεβασμό του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του δικαίου της θάλασσας, και τον σεβασμό του δικαιώματος όλων των κρατών να ασκούν τα δικαιώματά τους στις αντίστοιχες Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες (ΑΟΖ) και Υφαλοκρηπίδα τους. Αναφορά που θεωρείται ότι ενισχύει Κύπρο και Ελλάδα απέναντι στις προκλητικές συμπε-

«Σε όλους όσοι φαντασιώνονται ότι θα επανεγκαθιδρύνουν την αυτοκρατορία τους και την κυριαρχία τους στη γη μας, λέω: “Ξεχάστε το, δεν πρόκειται να συμβεί, μην το σκέφτεστε καν”», ήταν το μήνυμα του Νετανιάχου προς την Τουρκία.

ριφορές που προέρχονται κυρίως από την πλευρά της Τουρκίας. Ενισχυτικό της προσπάθειας για περιφερειακή συνεργασία και με άλλα κράτη της περιοχής είναι η αναφορά στα αποτελέσματα της Υπουργικής Συνόδου για την Ενέργεια 3+1 που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα τον Νοέμβριο του 2025, με τη συμμετοχή των ΗΠΑ, καθώς και τη δέσμευση για την προώθηση της ενεργειακής ασφάλειας και συνεργασίας στην Ανατολική Μεσόγειο, συμπεριλαμβανομένου του Κέντρου Ενέργειας Ανατολικής Μεσογείου, ως κλειδί για την περιφερειακή στρατηγική σταθερότητα και ανθεκτικότητα.

Το καλώδιο

Το λεκτικό που χρησιμοποιήθηκε για το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης GSI δείχνει την τεράστια σημασία που αποδίδουν οι τρεις χώρες στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας κρατών της περιοχής. «Εκφράζουμε την ισχυρή

Η 10η Τριμερής Σύνοδος σηματοδοτεί την ενεργότερη εμπλοκή και υποστήριξη του Ισραήλ στην ηλεκτρική διασύνδεση GSI, η οποία εκτός από την Κύπρο θα ενισχύσει σε μεγάλο βαθμό και την ενεργειακή ασφάλεια του Ισραήλ.

μας δέσμευση για το έργο Great Sea Interconnector και συμφωνούμε να συνεργαστούμε για την προώθησή του» ήταν η αναφορά στην Κοινή Δήλωση μετά το πέρας της Συνόδου. Ωστόσο, από τη Σύνοδο στο Ισραήλ αναφέρεται και ένα άλλο σημαντικό θέμα που ενισχύει την υλοποίηση του έργου της ηλεκτρικής διασύνδεσης. Χριστοδουλίδης, Μητσοτάκης και Νετανιάχου ανέφεραν πως θα συνεργαστούν «για την προώθηση περιφερειακών έργων διασύνδεσης, τόσο αυτών που βρίσκονται σε εξέλιξη όσο και μελλοντικών, στο πλαίσιο του Οικονομικού Διαδρόμου Ινδίας-Μέσης Ανατολής-Ευρώπης (IMEC), συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της σύστασης ομάδων εργασίας που θα συνεδριάζουν σε τακτική βάση για την επίτευξη αυτού του στρατηγικού στόχου». Διπλωματικές πηγές υποστηρίζουν πως το Ισραήλ φέρεται αποφασισμένο να έχει εντονότερη παρουσία στην πορεία υλοποίησης του έργου, κάτι που προκύπτει και

από τα όσα φαίνεται να συζητήθηκαν για την αμυντική συνεργασία και την ενεργειακή ασφάλεια. Το Ισραήλ μέσω της ηλεκτρικής διασύνδεσης Κύπρου με τα ευρωπαϊκά ηλεκτρικά συστήματα θα ενισχύσει σε μεγάλο βαθμό την ενεργειακή του ασφάλεια. Να υπενθυμίσουμε πως η τρίτη φάση του GSI αφορά την πόντιση καλωδίου από το Ισραήλ στην Κύπρο, το οποίο θα είναι μέρος του καλωδίου προς την Κρήτη.

Φ.Α.

Το δεύτερο σημαντικό θέμα που απασχόλησε τη Σύνοδο ήταν οι υδρογονάνθρακες και τα κοιτάσματα που έχουν ανακαλυφθεί στην περιοχή (ΑΟΖ Κύπρου-Ισραήλ-Αιγύπτου). Ποσότητες σημαντικές που μπορούν να στηρίξουν τον ενεργειακό εφοδιασμό της Ευρώπης και να συμβάλουν στην απεξάρτηση από το ρωσικό Φ.Α. Πέρα από τις αναφορές για σεβασμό των δικαιωμάτων χωρών και τους διεθνούς δι-

καίου, οι τρεις ηγέτες φαίνεται ότι επισφράγισαν τη νέα κατεύθυνση που δόθηκε στην Αθήνα τον περασμένο Νοέμβριο αναφορικά με τους διαδρόμους Φ.Α. από την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Ο ξεχασμένος αγωγός Φ.Α. EastMed φαίνεται να επιστρέφει με νέα φάση σχεδιασμού που αναμφίβολα εξυπηρετεί τις φιλοδοξίες της Λευκωσίας, η Κύπρος να εξελιχθεί σε ενεργειακό κέντρο της περιοχής. Κύπρος, Ελλάδα και Ισραήλ προκρίνουν την κατασκευή ενός αγωγού από τα κοιτάσματα Ισραήλ προς Κύπρο, προοπτική που θα αναδείξει την ανάγκη δημιουργίας υποδομών επεξεργασίας του Φ.Α. επί κυπριακού εδάφους. Το Ισραήλ συμφωνεί με την προοπτική του Φ.Α. από τα κοιτάσματά του να υποροπίζεται (LNG) σε ένα τερματικό στην Κύπρο και από εκεί με πλοία να μεταφέρεται στις αγορές. Το σενάριο του LNG ισχυροποιούν και οι υποδομές που βρίσκονται στην Αίγυπτο.

Ενέκυψαν στην ενεργειακή ασφάλεια

Το παζλ των συζητήσεων και συνεργασιών στα ενεργειακά συμπληρώνει το κεφάλαιο Ασφάλεια, Τρομοκρατία και Θαλάσσια Συνεργασία. Στο κομμάτι αυτό χαρακτηριστική είναι η τοποθέτηση του πρωθυπουργού του Ισραήλ μετά το πέρας των εργασιών της Συνόδου, που είχε ως αποδέκτη την Τουρκία και τα όσα παράνομα διεκδικεί στην περιοχή. «Σε όλους όσοι φαντασιώνονται ότι θα επανεγκαθιδρύνουν την αυτοκρατορία τους και την κυριαρχία τους στη γη μας, λέω: «Ξεχάστε το, δεν πρόκειται να συμβεί, μην το σκέφτεστε καν». Είμαστε ικανοί να υπερασπιστούμε τους εαυτούς μας και η συνεργασία μας ενισχύει περαιτέρω την ικανότητά μας», διέκρινε ο Βενιαμίν Νετανιάχου. Παρά το γεγονός ότι οι αναφορές στο θέμα της συνεργασίας σε αμυντικά θέματα ήταν λιγοστές, θεωρείται βέβαιο πως οι τρεις ηγέτες ασχολήθηκαν εκτενώς με το κομμάτι της ενεργειακής ασφάλειας, με το Ισραήλ να έχει σημαντική παρουσία και συμβολή. Εξάλλου, δεν θεωρούνται άσχετες δημοσιογραφικές πληροφορίες για σύσταση στρατιωτικού μηχανισμού από τις τρεις χώρες για την προστασία ενεργειακών υποδομών και τις όποιες απειλές διατυπώνονται. Πάντως, στην Κοινή Δήλωση οι τρεις ηγέτες τόνισαν τη σημασία της θαλάσσιας ασφάλειας και δεσμεύθηκαν να εμβριθούν τη συνεργασία για την προστασία των θαλάσσιων οδών και των κρίσιμων υποδομών έναντι αναδυόμενων απειλών. «Χαιρετίζουμε τη σύσταση του Κέντρου Αριστείας για την Κυβερνοασφάλεια στη Θάλασσα (MCCE) στην Κύπρο και την προγραμματισμένη έναρξη λειτουργίας του το 2026».

γαστρονόμος

top
συνταγές
για το
'26

Σπουδαίοι σεφ μοιράζονται μαζί μας τις καλύτερες συνταγές τους για το πρωτοχρονιάτικο ρεβεγιόν

ΚΥΡΙΑΚΗ

28/12

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή 28 Δεκεμβρίου 2023

Τι κέρδισαν οι μεγάλοι χορηγοί του Τραμπ

Εκτεταμένο δίκτυο χρηματοδότησης έχει δημιουργήσει η ομάδα του προέδρου – Ποιοι επωφελήθηκαν από την επάνοδό του

Της **KAPEN ΓΙΟΥΡΙΣ**

Μετά την επάνοδο του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο τον Ιανουάριο, ο ίδιος και οι σύμμαχοί του συγκέντρωσαν σχεδόν 2 δισ. δολάρια για τις πολιτικές εκστρατείες και πρωτοβουλίες του. Το ποσόν αυτό ξεπερνάει τα κεφάλαια που δαπανήθηκαν για την προεκλογική εκστρατεία του το 2024. Αυτά τα εντυπωσιακά έσοδα αποκαλύπτουν πρωτόφανη για τα αμερικανικά πολιτικά δεδομένα συναλλαγή. Περισσότερα από 500 εκατ. δολάρια προήλθαν από 346 δωρητές, οι οποίοι κατέθεσαν τουλάχιστον 250.000 δολάρια ο καθένας. Σχεδόν οι μισοί από αυτούς σχετίζονται με βιομηχανίες οι οποίες επωφελήθηκαν από πρωτοβουλίες ή δηλώσεις του Τραμπ, του Λευκού Οίκου ή των ομοσπονδιακών υπηρεσιών. Οι δωρεές αυτές δεν ωφέλησαν ευθέως τον Τραμπ, όπως γίνεται με τις τοποθετήσεις της οικογένειάς του σε κρυπτονομίσματα.

Πολλοί πλούσιοι αλλά και εταιρείες έχουν προσφέρει μεγάλη ποσά δημιουργώντας εύλογα ερωτήματα για σύγκρουση συμφερόντων. Πρόεδροι και των δύο κομμάτων έχουν συγκεντρώσει χρηματικά ποσά για τις ορκωμοσίες τους, ενώ μεγάλες εταιρείες έχουν μακρά ιστορία δωρεών σε ορκωμοσίες. Οι πρόεδροι στη δεύτερη θητεία τους συνήθιζαν, όμως, να περιορίζουν τις εκστρατείες συγκέντρωσης κεφαλαίων μετά την ορκωμοσία τους, εστιάζοντας την προσοχή τους αντίθετα στη στήριξη των κομματικών επιτροπών και υποψηφίων.

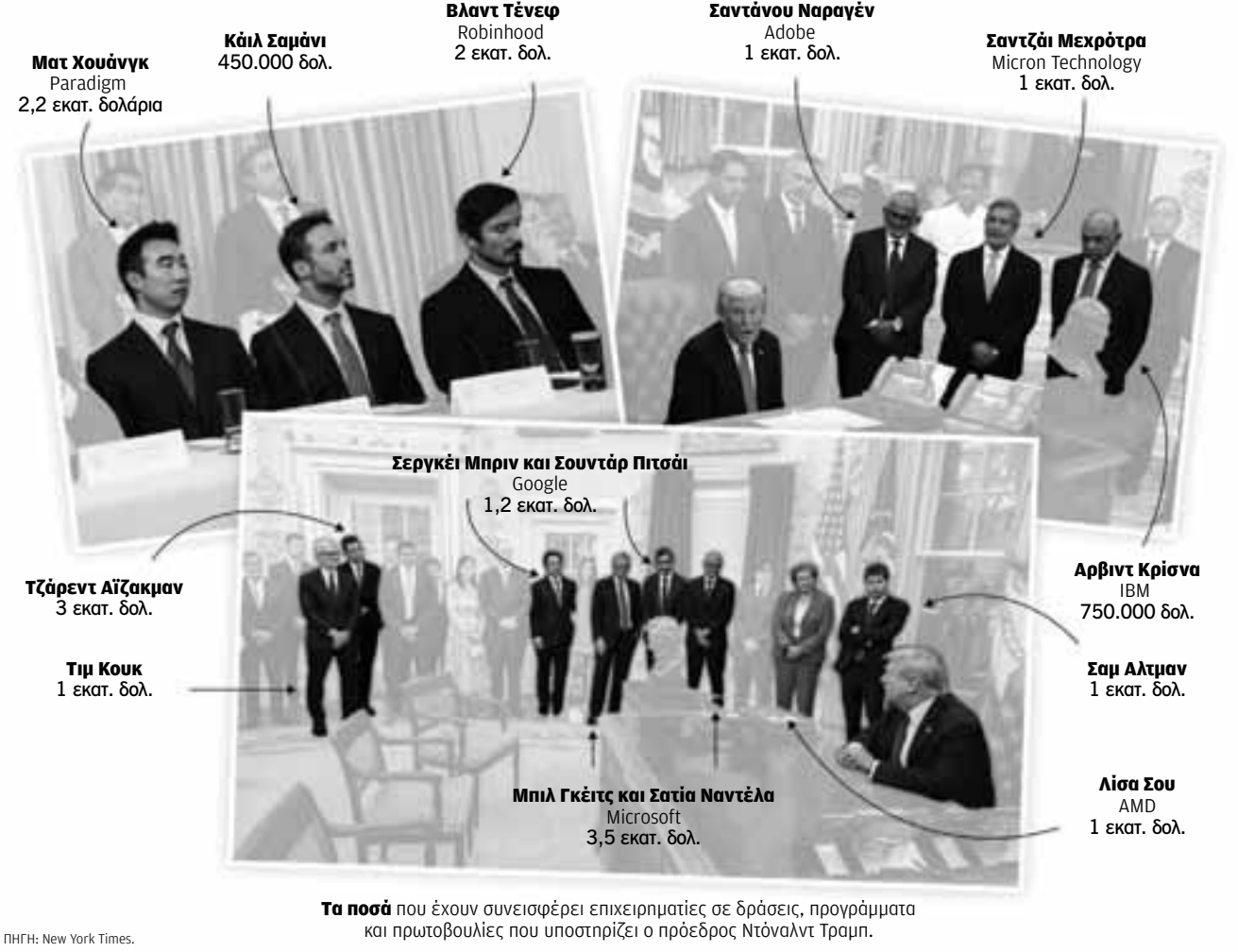
Αντίθετα, ο Τραμπ μοιάζει να ενθουσιάστηκε με τα 240 εκατ. που συγκέ-

Περισσότερα από 500 εκατ. δολ. προήλθαν από 346 δωρητές, οι οποίοι κατέθεσαν τουλάχιστον 250.000 δολ. ο καθένας.

ντρωσε η επιτροπή ορκωμοσίας του, διατάσσοντας την επικεφαλής χρηματοδότησης της προεκλογικής εκστρατείας του, Μέρντιθ Ο' Ρορκ, να συγκεντρώσει κεφάλαια για οργανώσεις και συλλόγους της αρεσκείας του. Οι δωρητές αυτοί έχουν κάποιες φορές την ευκαιρία να προσεγγίσουν τον πρόεδρο για να προωθήσουν τις θέσεις ή τα συμφέροντά τους. Ο ίδιος ο Τραμπ παρακολουθεί στενά ποιες εταιρείες έχουν προσφέρει –και πόσο–, καλώντας τακτικά την Ο' Ρορκ για ενημέρωση.

Λοιπίστες που διατηρούν σχέσεις με το περιβάλλον Τραμπ συνιστούν στους πελάτες τους να προσφέρουν σε αυτές τις οργανώσεις προκειμένου να συγκαλέσουν τον πρόεδρο. «Σε αυτή την πόλη το χρήμα μιλάει και αυτό είναι που θα σου προσφέρει μια ευκαιρία να βρεθείς στο τραπέζι», λέει ο Χάρισον Φιλντς, πρώην στέλεχος του Λευκού Οίκου επί Τραμπ, ο οποίος ίδρυσε εταιρεία λόμπι τον Αύγουστο. Το γραφείο του έχει εκπροσωπήσει εταιρείες οι οποίες προσέφεραν σε αγαπημένα σχέδια του Τραμπ, όπως η νέα αίθουσα χορού του Λευκού Οίκου και ο όμιλος MAGA Inc. «Οι άνθρωποι αυτοί δεν έπεσαν θύματα εκβιασμού. Πήραν μια επιχειρηματική απόφαση», λέει ο Φιλντς.

Μια δωρεά 2,5 εκατ. στον όμιλο

MAGA Inc. προήλθε από γυναίκα στη νότια Φλόριντα, οι πατέρας της οποίας εξασφάλισε λίγους μήνες αργότε-

ρα ασυνήθιστα ευνοϊκή μεταχείριση από το υπουργείο Δικαιοσύνης σε δίωξή του για απόπειρα δωροδοκίας του

κυβερνήτη του Πουέρτο Ρίκο το 2020. Άλλη δωρεά 2,5 εκατ. δολαρίων στην αίθουσα χορού του Τραμπ προήλθε

Αμερικανική καταδίωξη και τρίτου τάνκερ

Οι ΗΠΑ σφίγγουν τον κλοιό γύρω από την οικονομία της Βενεζουέλας με στόχο την κυβέρνηση του Καράκας

Η ακτοφυλακή των ΗΠΑ καταδίωκε έως τη Δευτέρα το βράδυ ένα υποκείμενο σε αμερικανικές κυρώσεις τάνκερ σε διεθνή ύδατα κοντά στη Βενεζουέλα, κλιμακώνοντας περαιτέρω την πίεση σε πλοία που φέρεται να σχετίζονται με την κυβέρνηση του Καράκας, στοχεύοντας την οικονομία της χώρας που βασίζεται στο πετρέλαιο. Πρόκειται για το τάνκερ «Bella 1», στο οποίο έχουν επιβληθεί κυρώσεις από το 2024 για τους δεσμούς που φέρεται να είχε με το Ιράν και τη Χεζμπολάχ. Σύμφωνα με τον εξειδικευμένο ιστότοπο TankerTrackers, κατευθυνόταν στη Βενεζουέλα και δεν μεταφέρει φορτίο.

«Η αμερικανική ακτοφυλακή παρακολουθεί ενεργά ένα πλοίο στο οποίο έχουν επιβληθεί κυρώσεις και συμμετέχει στην παράνομη παραβίαση των κυρώσεων από τη Βενεζουέλα. Φέρει ψευδή σημαία και εις βάρος του έχει εκδοθεί δικαστική εντολή κατάσχεσης», είπε Αμερικανός αξιωματούχος στο τηλεοπτικό δίκτυο NBC. Σύμφωνα με την εφημερίδα New York Times, οι αμερικανικές δυνάμεις προσέγγισαν αργά το βράδυ του Σαββάτου το πλοίο και ζήτησαν από τον καπετάνιο να αλλάξει πορεία, αφού έλαβαν ένταλμα από ομοσπονδιακό δικαστήριο. Το τάνκερ, όμως, συνέχισε κανονικά, με την ακτοφυλακή να το ακολουθεί και να ζητάει από τον πλοίαρχο να υποκούσει.

Το πρώτο μεγάλο δεξαμενόπλοιο που κατασχέθηκε στις 10 Δεκεμ-

βρίου, το «Skipper», οδηγήθηκε σε αμερικανικό λιμάνι ενώ κατασχέθηκε και το φορτίο του. Μετέφερε 1,9 εκατ. βαρέλια αργού πετρελαίου, σύμφωνα με τον Μαδούρο, ο οποίος κατήγγειλε αμερικανική «πειρατεία». Ωστόσο το δεύτερο, που κατασχέθηκε το Σάββατο με αντίστοιχο φορτίο, αποδείχθηκε πως ήταν ένα πλοίο μισθωμένο από την Κίνα, τον μεγαλύτερο αγοραστή βενεζουελανικού πετρελαίου, προκαλώντας ακόμη μεγαλύτερη κλιμάκωση. Ο Κινέζος ΥΠΕΞ μίλησε χθες με σκληρή γλώσσα για την αμερικανική ενέργεια, κάνοντας λόγο για «σοβαρή παραβίαση του διεθνούς δικαίου».

«Πράξεις πειρατείας»
Ο υπουργός Εξωτερικών της Βενεζουέλας, Ιβάν Γκιλ, εν τω μεταξύ, ανακοίνωσε ότι το Ιράν προσέφερε τη συνεργασία του για την

Το περασμένο Σάββατο κατασχέθηκε στην Καραϊβική πλοίο μισθωμένο από την Κίνα, τον μεγαλύτερο αγοραστή βενεζουελανικού πετρελαίου.

αντιμετώπιση αυτού που χαρακτηρίσε «πράξεις πειρατείας» και «διεθνή τρομοκρατία» από την κυβέρνηση των ΗΠΑ. Ο Γκιλ ανέφε-

Λουόμενοι στο Ελ Παλίτο με φόντο το πλοίο «Evana», αγκυροβολημένο στο λιμάνι του Πουέρτο Καμπέλο της Βενεζουέλας. Το τάνκερ, φορτωμένο με πετρέλαιο, περιμένει να περάσει η φουρτούνα για να «ανοίξει τα πανιά» του.

ρε στην πλατφόρμα Telegram ότι μίλησε τηλεφωνικά με τον Ιρανό ομόλογό του, Αμπάς Αραγκσί, για να εξετάσουν τις διμερείς σχέσεις

και να συζητήσουν «πρόσφατες εξελίξεις στην Καραϊβική, ιδίως τις απειλές» και την «κλοπή πλοίων φορτωμένων με πετρέλαιο της

Βενεζουέλας». Ο Γκιλ σχολίασε ότι η Τεχεράνη εξέφρασε «πλήρη αλληλεγγύη» προς τη Βενεζουέλα και προσέφερε συνεργασία «σε όλους

τους τομείς» για την αντιμετώπιση των ενεργειών των ΗΠΑ, οι οποίες, όπως τόνισε, παραβιάζουν το διεθνές δίκαιο.

Οι αλληπάλληλες επιχειρήσεις των ΗΠΑ, που έχουν βάλει στο στόχαστρο τα πλοία που μεταφέρουν πετρέλαιο της Βενεζουέλας, απειλούν να προκαλέσουν ασφυξία στην οικονομία της, ενώ οι τιμές του πετρελαίου σημειώνουν άνοδο αργά αλλά σταθερά. Ο Αμερικανός πρόεδρος επαναλαμβάνει το τελευταίο διάστημα ότι οι μέρες του ομολόγου του Μαδούρο είναι «μετρημένες» και πως «δεν αποκλείει» πόλεμο μεταξύ των δύο χωρών. Ο Μαδούρο «ξέρει καλύτερα από τον καθένα», δήλωσε ο Ντόναλντ Τραμπ στο NBC News.

Ο Τραμπ διέταξε τον «πλήρη αποκλεισμό» των πλοίων που υφίστανται «κυρώσεις», εννοώντας αυτά που έχουν συμπεριληφθεί σε μαύρη λίστα του υπουργείου Οικονομικών στο πλαίσιο των κυρώσεων και του εμπάργκο. Αναλυτές ωστόσο επισμαίνουν ότι το μέτρο είναι πολύ άοριστα διατυπωμένο και μπορεί κατά συνέπεια να ερμηνευτεί πως αφορά κάθε πλοίο που μεταφέρει αργό από τη Βενεζουέλα, με μοναδική εξαίρεση αυτά της Chevron.

Για την ώρα, η συγκεκριμένη πολιτική δεν εφαρμόζεται απαρήν Τεχεράνη εξέφρασε «πλήρη αλληλεγγύη» προς τη Βενεζουέλα και προσέφερε συνεργασία «σε όλους

των ναύλων στις θαλάσσιες μεταφορές ή να απωθήσει τις εφοπλιστικές εταιρείες, σημείωσε ο Χουάν Σάμπο, σύμβουλος και πρώην πρόεδρος της κρατικής επιχείρησης πετρελαίου της Βενεζουέλας PdVSA. Από το σύνολο της παραγωγής, που φθάνει περίπου στο ένα εκατομμύριο βαρέλια την ημέρα, η Βενεζουέλα εξάγει κάπου 500.000 βαρέλια μέσω της μαύρης αγοράς, με προορισμό κυρίως την Ασία.

Οι εξαγωγές
Η PdVSA διαβεβαιώνει ότι οι εξαγωγές συνεχίζονται ομαλά. «Αν υπάρξει αληθινός αποκλεισμός, η παραγωγή θα σταματήσει πολύ γρήγορα, όπως όταν είχε γίνει η μεγάλη απεργία του 2002», εξηγεί σε σχετική ανάλυσή του το πρακτορείο Reuters, αναφερόμενο στις κινητοποιήσεις εναντίον του τότε προέδρου, του σοσιαλιστή Ούγκο Τσάβες. Το Συμβούλιο Ασφαλείας των ΗΠΑ προβλέπεται να εξετάσει την κρίση σε συνεδρίασή του σήμερα. Η πίεση των ΗΠΑ στον πρόεδρο Μαδούρο άρχισε να κλιμακώνεται πριν από το καλοκαίρι και πέρασε σε άλλο επίπεδο από τις αρχές Σεπτεμβρίου. Εκτοτε οι ένοπλες δυνάμεις των ΗΠΑ έχουν βομβαρδίσει δεκάδες πλοία, που κατ' αυτές μετέφεραν ναρκωτικά, σκοτώνοντας περισσότερους από 100 ανθρώπους.

A.P., AFP, REUTERS

Ευρωπαϊκές χώρες ενισχύουν τις ένοπλες δυνάμεις τους

Καθώς οι ΗΠΑ συνεχίζουν τις επαφές για ειρηνευτική συμφωνία στην Ουκρανία, ευρωπαϊκές κυβερνήσεις προειδοποιούν ότι η Ρωσία συνιστά απειλή για την ευρωπαϊκή ασφάλεια. Την ίδια στιγμή, αρκετές χώρες της Ευρώπης αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη στελέχωση των ενόπλων δυνάμεών τους και αναζητούν τρόπους ενίσχυσης των στρατιωτικών δυνατοτήτων τους με οικονομικά κίνητρα ή με επέκταση της στράτευσης σε γυναίκες. Η Μόσχα αρνείται πάντως ότι σχεδιάζει επίθεση κατά ευρωπαϊκών χωρών.

Γερμανία: Η κυβέρνηση συμφώνησε τον Νοέμβριο σε νέο καθεστώς στρατιωτικής θητείας, με αυξημένες αποδοχές και κίνητρα. Η θητεία παραμένει εθελοντική, αλλά προβλέπεται δυνατότητα υποχρεωτικής επιστράτευσης αν δεν επιτευχθούν οι στόχοι προσλήψεων. Ζητούμενο είναι η αύξηση του αριθμού των στρατιω-

τών στις 260.000 από περίπου 180.000 σήμερα και ο διπλασιασμός των εφέδρων στις 200.000.

Γαλλία: Η Γαλλία σχεδιάζει την εισαγωγή εθελοντικής στρατιωτικής υπηρεσίας για νέους 18-19 ετών, διάρκειας 10 μηνών και με αμοιβή, η οποία αναμένεται να ξεκινήσει στα μέσα του 2026. Ο Εμανουέλ Μακρόν έχει θέσει στόχο 3.000 συμμετέχοντες το 2026, 10.000 έως το 2030 και 50.000 έως το 2035. Παράλληλα επιδιώκει να αυξήσει τους εφέδρους στις 100.000 έως το 2030 από περίπου 47.000 σήμερα, με συνολικό αριθμό ενόπλων δυνάμεων περί τις 210.000.

Βρετανία: Η κυβέρνηση στοχεύει στην αύξηση του στρατού σε τουλάχιστον 76.000 επαγγελματίες στρατιώτες στη διάρκεια της επόμενης κοινοβουλευτικής περιόδου, που θα ξεκινήσει το 2029, όταν το επιτρέψουν τα δημοσιονομικά της χώρας. Σήμε-

Νεοσύλλεκτοι Γερμανοί στρατιώτες παρελαύνουν κατά την τελετή ορκωμοσίας στο Ντίσελντορφ. Η κυβέρνηση καθιέρωσε νέο καθεστώς στρατιωτικής θητείας, με αυξημένες αποδοχές και κίνητρα.

ρα ο στρατός αριθμεί περίπου 74.000 στελέχη, με 25.000 εφέδρους. Η έμφαση δίνεται στη διατήρηση προσωπικού και στον εκσυγχρονισμό, χωρίς σχέδια

επαναφοράς της υποχρεωτικής θητείας.

Δανία: Η Δανία σχεδιάζει να αυξήσει σταδιακά τη διάρκεια της

υποχρεωτικής θητείας από τέσσερις σε 11 μήνες το 2026 και να ανεβάσει τον αριθμό των κληρωτών από 5.000 σε 7.500 έως το 2033. Από το 2025 και οι γυναί-

κες υποχρεούνται να εγγράφονται για ενδεχόμενη στράτευση. **Φινλανδία:** Η Φινλανδία διατηρεί πολεμική δύναμη 280.000 στρατιωτών μέσω υποχρεωτικής στράτευσης των ανδρών, προσθέτοντας περίπου 20.000 νέους εφέδρους ετησίως. Η μείωση των γεννήσεων απειλεί μελλοντικά τα αποθέματα εφέδρων. Η κυβέρνηση αύξησε το όριο ηλικίας από τα 60 στα 65 έτη, με στόχο ένα εκατ. εφέδρους έως το 2031.

Ιταλία: Η Ιταλία εξετάζει τη δημιουργία νέας μονάδας για την αντιμετώπιση απειλών υβριδικού πολέμου. Σύμφωνα με τον υπουργό Αμυνας Γκουίντο Κροζέτο, η μονάδα θα μπορούσε αρχικά να απασχολεί 1.200-1.500 άτομα, με στόχο τις 5.000 θέσεις, ενώ σχεδιάζει την πρόσληψη 6.000 εθελοντών με συμβάσεις ορισμένου χρόνου το 2026.

Ολλανδία: Η Ολλανδία επιδιώκει την αύξηση του στρατιωτι-

κού δυναμικού της από 74.000 σε 200.000, με έμφαση στην ενίσχυση των εφέδρων.

Πολωνία: Η Πολωνία, που διαθέτει έναν από τους μεγαλύτερους στρατούς στο ΝΑΤΟ, εγκαινιάζει πρόγραμμα για τη στρατιωτική εκπαίδευση περίπου 400.000 πολιτών το 2026. Το πρόγραμμα θα είναι εθελοντικό και θα περιλαμβάνει βασική στρατιωτική κατάρτιση, εκπαίδευση επιβίωσης, πρώτες βοήθειες και κυβερνοασφάλεια.

Σουηδία: Επανέφερε την υποχρεωτική θητεία το 2017. Το 2025 εντάχθηκαν λίγο πάνω από 7.000 κληρωτοί, με στόχο ο συνολικός αριθμός να φθάσει στις 12.000 έως το 2032. Η μεγαλύτερη πρόκληση θεωρείται η στελέχωση με επαγγελματίες αξιωματικούς, καθώς πολλοί αναμένεται να συνταξιοδοτηθούν τα επόμενα χρόνια.

REUTERS

Η Trump Media συγχωνεύεται με εταιρεία πυρηνικής σύντηξης

Στα 6 δισ. δολάρια το ύψος της συμφωνίας με την TAE Technologies

Με φρόντο την τεράστια ενεργειακή ζήτηση λόγω τεχνητής νοημοσύνης, η μητρική εταιρεία της πλατφόρμας Truth Social που ίδρυσε ο Ντόναλντ Τραμπ μετά τον αποκλεισμό του από το Twitter θα συνεργαστεί με την αμερικανική TAE Technologies, η οποία αναπτύσσει τεχνολογία πυρηνικής σύντηξης. Η Trump Media and Technology Group (TMTG), που δραστηριοποιείται επίσης στα κρυπτονομίσματα και στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, θα συγχωνευτεί με την TAE για να δημιουργηθεί «μία από τις πρώτες, εισηγμένες

Οι δύο εταιρείες σκοπεύουν να κατασκευάσουν το 2026 τον πρώτο σταθμό πυρηνικής σύντηξης σε βιομηχανική κλίμακα στον κόσμο, δυναμικότητας 50 μεγαβάτ.

στο χρηματιστήριο, εταιρείες πυρηνικής σύντηξης», ανέφεραν στην κοινή ανακοίνωσή τους. Η συμφωνία αποτιμάται στα 6 δισ. δολάρια και ευθυγραμμίζεται με τη στρατηγική του υπουργείου Ενέργειας για «ενεργειακή κυριαρχία» των ΗΠΑ, σε μια περίοδο που οι επενδύσεις σε καθαρές και καινοτόμες μορφές ενέργειας βρίσκονται στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος. «Η κύρια αξία της Trump Media είναι ότι ο Τραμπ είναι ο πρόεδρος. Είναι μια εταιρεία που αναζητά επιχειρηματικές ευκαιρίες», δήλωσε ο Πιτερ Σιφ, οικονομικός αναλυτής και επικεφαλής οικο-

Όταν ολοκληρωθεί η συγχώνευση, γύρω στα μέσα του 2026, οι μέτοχοι των TMTG και TAE θα κατέχουν από το 50% της νέας εταιρείας. Στο εννεαμελές διοικητικό συμβούλιο της νέας εταιρείας αναμένεται ότι θα συμμετάσχει και ο Ντόναλντ Τραμπ Τζούνιορ.

νομολόγος της Euro Pacific Asset Management. Το ντλ στον χώρο της ενέργειας σηματοδοτεί τη μεγαλύτερη εισβολή της πρώτης οικογένειας στον ευρύτερο χρηματοοικονομικό χώρο και την οικονομία των ΗΠΑ από τότε που ο Ντόναλντ Τραμπ επέστρεψε στον Λευκό Οίκο, σημειώνει η Wall Street Journal. Ενώ ο Οργανισμός Τραμπ εξακολουθεί να αναλαμβάνει νέα έργα στον τομέα των ακινήτων και οι γιοι του Αμερικανού προέδρου έχουν ξεκινήσει μια σειρά από νέες πρωτοβουλίες σε κρυπτονομίσματα και άλλα, λίγες επιχειρήσεις ανταγωνίζονται

τη νέα συμφωνία σε κλίμακα. Οι δύο εταιρείες σκοπεύουν να κατασκευάσουν το 2026 «τον πρώτο σταθμό πυρηνικής σύντηξης σε βιομηχανική κλίμακα στον κόσμο», δυναμικότητας 50 μεγαβάτ. Η σύντηξη, μία τεχνολογία που δεν εξαρτάται από τον άνθρακα, παράγει τέσσερις φορές περισσότερη ενέργεια από τη σχάση που χρησιμοποιείται σήμερα στους πυρηνικούς σταθμούς και ελάχιστα πυρηνικά απόβλητα. Δεκάδες επιχειρήσεις ασχολούνται το τελευταίο διάστημα με αυτήν την τεχνολογία διεθνώς, καθώς οι ανάγκες για ενέργεια έχουν εκτοξευτεί,

εν μέρει και λόγω της ανάπτυξης της τεχνητής νοημοσύνης. Όταν ολοκληρωθεί η συγχώνευση, γύρω στα μέσα του 2026, οι μέτοχοι των TMTG και TAE θα κατέχουν από το 50% της νέας εταιρείας, η αξία της οποίας υπολογίζεται στα 6 δισ. δολάρια. Η εταιρεία θα έχει δύο διευθυντές, τον νυν πρόεδρο - διευθύνοντα σύμβουλο της TMTG Ντέβιν Νούνες και τον Μίχλ Μπιντερμάουερ, γενικό διευθυντή της TAE. Η TAE είναι μία από τις παλαιότερες -και εξεχουσες- εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον σχετικά νεοσύστατο τομέα της εμπορικής πυρηνικής

σύντηξης, ενώ υποστηρίζεται από κολοσσούς όπως η Google, η Goldman Sachs και η Chevron. Στο διοικητικό της συμβούλιο φιγουράρουν ονόματα όπως ο πυρηνικός φυσικός Έρνεστ Μόριζ, πρώην υπουργός Ενέργειας των ΗΠΑ επί προεδρίας Ομπάμα, αλλά και ο μακροχρόνιος επενδυτής Μάικλ Σβαμπ. Σύμφωνα με πληροφορίες, στο εννεαμελές διοικητικό συμβούλιο της νέας εταιρείας θα συμμετέχει και ο Ντόναλντ Τραμπ Τζούνιορ. Παρόλο που η κλιμάκωση της τεχνολογίας σύντηξης απέχει χρόνια, ο τομέας έχει δει αύξηση του ενδιαφέροντος. Η παγκόσμια χρηματοδότηση ξεπέρασε τα 7,1 δισ. δολάρια σε 50 νεοσύστατες επιχειρήσεις, ανέφερε η S&P Global. Οι εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων διοχέτευσαν άλλα 3,3 δισ. δολάρια στην πυρηνική σύντηξη σε 34 συμφωνίες το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, μια αύξηση σχεδόν 600% σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Τον Οκτώβριο το υπουργείο Ενέργειας των ΗΠΑ παρουσίασε μια εθνική στρατηγική για την επιτάχυνση της ανάπτυξης της σύντηξης, που «ψαλίδισε» μεταξύ άλλων δύο μεγάλες υπηρεσίες καθαρής ενέργειας και πρόσθεσε ένα γραφείο σύντηξης. Ο Τραμπ, καταλήγουν οι αναλύτες, μετατρέπει την εταιρεία MME του σε ένα όχημα επενδύσεων που ποντάρει στο μέλλον της αμερικανικής υποδομής. Αν η σύντηξη επιτύχει, θα είναι ο απόλυτος κυρίαρχος της ενέργειας. Αν αποτύχει, θα πρόκειται για μία από τις μεγαλύτερες «φούσκες» στην ιστορία της Wall Street, χρηματοδοτημένη από την πολιτική επιρροή και τις προσδοκίες των μικροεπενδυτών, σημειώνουν.

Σε αμερικανικά χέρια περνάει ο αλγόριθμος του TikTok

Δεσμευτικές συμφωνίες με Αμερικανούς και άλλους επενδυτές για τη λειτουργία των δραστηριοτήτων της στις ΗΠΑ υπέγραψε η κινεζική μητρική του TikTok, ByteDance, αποφεύγοντας την απειλή της απαγόρευσης της πλατφόρμας στην αμερικανική αγορά. Η συμφωνία, η οποία πρόκειται να ολοκληρωθεί στις 22 Ιανουαρίου, θα τερματίσει τις πολυετείς προσπάθειες της Ουάσιγκτον να αναγκάσει την ByteDance να πουλήσει τις δραστηριότητές της στις ΗΠΑ για λόγους εθνικής ασφάλειας.

Με βάση τη συμφωνία, η ByteDance θα διατηρήσει το 19,9% της επιχείρησης, ενώ η Oracle, η Silver Lake και η MGX με έδρα το Άμπου Ντάμπι θα κατέχουν από 15% η καθεμία. Ποσοστό 30,1% θα ελέγχεται από θυγατρικές των υφιστάμενων επενδυτών της ByteDance. Ο Λευκός Οίκος είχε δηλώσει προηγουμένως ότι η Oracle, η οποία συνιδρύθηκε από τον υποστηρικτή του Τραμπ, Λάρι Έλison, θα αποκτήσει την άδεια χρήσης του αλγορίθμου του TikTok ως μέρος της συμφωνίας. Οπως αναφέρει υπόμνημα που έστειλε ο διευθύνων σύμβουλος της κινεζικής εταιρείας Shou Zi Chew στο προσωπικό, η συμφωνία θα επιτρέψει σε «πάνω από 170 εκατ. Αμερικανούς να συνεχίσουν να ανακαλύπτουν έναν κόσμο ατελείωτων δυνατοτήτων ως μέρος μιας ζωτικής παγκόσμιας κοινότητας».

Η συμφωνία έρχεται μετά μια σειρά καθυστερήσεων. Τον Απρίλιο του 2024, κατά τη διάρκεια της προεδρίας του Τζο Μπάιντεν, το αμερικανικό Κογκρέσο ψήφισε νόμο για την απαγόρευση του TikTok λόγω ανησυχιών για την εθνική ασφάλεια, εάν η πλατφόρμα δεν έβρισκε αγοραστή. Ο νόμος επρόκειτο να τεθεί σε ισχύ στις 20 Ιανουαρίου 2025, αλλά αναβλήθηκε πολλές φορές από τον Τραμπ, ενώ η κυβέρνηση του κατέληξε σε συμφωνία για τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας. Ο Τραμπ δήλωσε τον Σεπτέμβριο ότι είχε μιλήσει τηλεφωνικά με τον πρόεδρο της Kinas, Σι Τζινπίνγκ, ο οποίος, όπως είπε, έδωσε το πράσινο φως για τη συμφωνία. Η μοίρα της εφαρμογής

Η Oracle, η οποία συνιδρύθηκε από τον υποστηρικτή του Τραμπ, Λάρι Έλison, θα αποκτήσει την άδεια χρήσης του αλγορίθμου του TikTok ως μέρος της συμφωνίας.

Υπεγράφη η συμφωνία για τη λειτουργία της πλατφόρμας στις ΗΠΑ - Η κινεζική ByteDance θα διατηρήσει το 19,9% της επιχείρησης.

επισκιάστηκε από τις συνεχιζόμενες εντάσεις μεταξύ των δύο χωρών για το εμπόριο και άλλα θέματα. «Το TikTok έχει γίνει διαπραγματευτικό χαρτί στην ευρύτερη σχέση ΗΠΑ - Κίνας», επισήμανε στο BBC ο Άλβιν Γκρέλιν, καθηγητής στο MIT. «Με την πρόσφατη άμβλυνση των εντάσεων, η έγκριση του Πεκίνου για τη δομή και την παραχώρηση των αλγορίθμων μοιάζει πλέον λιγότερο με συνθηκολόγηση και περισσότερο με ισορροπημένη αποκλιμάκωση, επιτρέποντας και στις δύο πρωτεύουσες να διεκδικήσουν μια νίκη εντός έδρας». Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, ο αλγόριθμος του TikTok πρόκειται να επανεκπαιδευτεί με βάση τα δεδομένα Αμερικανών χρηστών, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα feeds των χρηστών δεν υπόκεινται σε εξωτερική χειραγώγηση.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ Η **EUROBANK**

ΓΙΑΠΟ
ΛΙΜΑΝΙ
ΛΕΜΕΣΟΥ

ΑΝΟΙΓΕΙ
19.11

limassol_christmas_land
Limassol Christmas Land

Υποστηρικτές:

Πώς η ΑΙ θα αλλάξει τον κόσμο της εργασίας

Πέντε ειδικοί σκιαγραφούν το μέλλον της απασχόλησης με τη νέα τεχνολογία

Μετά την πανδημία και την καθιέρωση της υβριδικής εργασίας, η ανθρώπινη δραστηριότητα μεταμορφώνεται για μία ακόμη φορά ριζικά, αυτή τη φορά λόγω της επέλασης της τεχνητής νοημοσύνης (ΑΙ). Μέσα στα επόμενα χρόνια, η ΑΙ θα αναλαμβάνει εργασίες που κάποτε απαιτούσαν εργαζόμενους με πτυχία πανεπιστημίου, αλλάζοντας τα πάντα: από τον τρόπο που μετράμε την απόδοση των υπαλλήλων, μέχρι τη δομή των ιδίων των εταιρειών. Με βάση τις προβλέψεις πέντε κορυφαίων ειδικών, η Wall Street Journal σκιαγραφεί το μέλλον της εργασίας, σε έναν κόσμο όπου η τεχνητή νοημοσύνη (ΑΙ) μετατρέπεται από εργαλείο σε «συνάδελφο» και η ανθρώπινη αξία επαναπροσδιορίζεται.

Σύμφωνα με την Cara Brennan Allamano, πρώην επικεφαλής ανθρώπινου δυναμικού στην Lattice, μια πλατφόρμα λογισμικού HR, και συνιδρύτρια της People Tech Partners, η εποχή των τυποποιημένων ερευνών τελειώνει. Η ΑΙ θα αναλύει δεδομένα σε πραγματικό χρόνο για να καταλάβει πότε και

Δεν θα είναι μια μάχη ανθρώπου εναντίον μηχανής, αλλά η αναβάθμιση του ανθρώπου σε μια «νέα υπερδύναμη».

πώς αποδίδει καλύτερα ο κάθε εργαζόμενος. Τα συστήματα επιπλέον θα ευθυγραμμίζουν τις ροές εργασίας με τον βιορρυθμό του κάθε ατόμου. Αν ένας πωλητής είναι πιο δημιουργικός το απόγευμα, η ΑΙ θα προγραμματίζει τις κρίσιμες επαφές του τότε, βελτιστοποιώντας την απόδοσή του, χωρίς να προκαλεί εξάντληση.

Ο Peter Fasolo, πρώην εκτελεστικός αντιπρόεδρος και επικεφαλής ανθρώπινου δυναμικού στην Johnson & Johnson, και διευθυντής του Ινστιτούτου Πολιτικής Ανθρώπινου Δυναμικού στη Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων Questrom του Πανεπιστημίου της Βοστώνης, επισημαίνει με τη σειρά του μια κρι-

Ενώ οι τελευταίες δεκαετίες ευνόησαν την υπερεξειδίκευση, το μέλλον δείχνει επιστροφή στους εργαζόμενους «γενικών καθηκόντων». Οι ειδικοί προβλέπουν με-τατόπιση προς ρόλους που απαιτούν σύνθεση διαφορετικών τομέων. Θα δούμε επίσης αύξηση των επενδύσεων στην ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων σε όλους τους εργαζόμενους, ώστε να καταστεί δυνατή η ταχεία δράση στα όρια του οργανισμού.

σημη δημογραφική αλλαγή: το εργατικό δυναμικό σε Ευρώπη, ΗΠΑ και Ιαπωνία συρρικνώνεται. Αυτό θα αναγκάσει τις επιχειρήσεις να εγκαταλείψουν το «συναλλακτικό» μοντέλο και να επενδύσουν βαθιά στην εκπαίδευση. Οι εταιρείες προβλέπει ότι θα μετατραπούν σε κέντρα κατάρτισης. Δεν θα αναζητούν πλέον «έτοιμα» ταλέντα βάσει πτυχίων, αλλά θα εκπαιδεύουν οι ίδιες το προσωπικό τους σε συγκεκριμένες δεξιότητες, δημιουργώντας μια πιο βιώσιμη, πιστή αλλά και σταθερή σχέση εργοδότη-εργαζομένου.

Ο Alan Guarino, αντιπρόεδρος στην εταιρεία συμβούλων Korn Ferry, οραματίζεται έναν χώρο εργασίας όπου άνθρωποι και ΑΙ θα λειτουργούν ως ενιαία οντότητα. Η ταχύτητα θα είναι τέτοια που εργασίες μινών θα ολοκληρώνονται μέ-

σα σε λίγα λεπτά, εκτιμά, ενώ τα με-γάλα στρώματα διοίκησης (middle management) ενδέχεται να εξαφανιστούν. Οι ηγέτες του μέλλοντος θα είναι εκείνοι που θα συνδυάζουν την τεχνολογική εξοικείωση με την υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη, καθώς η προσωπική επαφή θα γίνει πιο ανεκτίμητη από ποτέ.

Για τον Ravin Jesuthasan, ανώτερο συνεργάτη και παγκόσμιο ηγέτη υπηρεσιών μετασχηματισμού στην εταιρεία συμβούλων Mercer, η κβαντική υπολογιστική και η ΑΙ θα δώσουν τεράστια δύναμη στους ανεξάρτητους επαγγελματίες (gig workers). Οι εξωτερικοί συνεργάτες θα έχουν συχνά πρόσβαση σε πιο ισχυρά εργαλεία ΑΙ από ό, τι οι υπάλληλοι μεγάλων εταιρειών, που θα έχουν τα χέρια τους δεμένα από εταιρικές άδειες. Αυτό θα επιτρέ-

ψει σε μικρές ομάδες ή μεμονωμένα άτομα να αναδιοργανώσουν ολόκληρες βιομηχανίες με ελάχιστους πόρους.

Ενώ οι τελευταίες δεκαετίες ευνόησαν την υπερεξειδίκευση, το μέλλον δείχνει επιστροφή στους εργαζόμενους «γενικών καθηκόντων». Οι ειδικοί προβλέπουν μετατόπιση προς ρόλους που απαιτούν σύνθεση διαφορετικών τομέων. Οι πρακτικές διαχειρίσεις θα επικεντρωθούν λιγότερο στον προγραμματισμό και στην πρόβλεψη και περισσότερο στην ευελιξία. Αυτό θα οδηγήσει σε μείωση των ρόλων στρατηγικού σχεδιασμού, επιχειρησιακού σχεδιασμού και ανάλυσης και στην εμφάνιση νέων ρόλων σε τομείς όπως η μοντελοποίηση σεναρίων και η διαχείριση αλλαγών. Θα δούμε επίσης αύξηση των

επενδύσεων στην ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων σε όλους τους εργαζόμενους, ώστε να καταστεί δυνατή η ταχεία δράση στα όρια του οργανισμού. Η δημιουργικότητα στην επίλυση προβλημάτων θα είναι η νούμερο ένα δεξιότητα, υπογραμμίζει ο Gaurav Gupta, διευθύνων σύμβουλος και επικεφαλής έρευνας και ανάπτυξης στην εταιρεία συμβούλων διαχείρισης Kotter International. Συνολικά, το μέλλον της εργασίας δεν θα είναι μια μάχη ανθρώπου εναντίον μηχανής, αλλά η αναβάθμιση του ανθρώπου σε μια «νέα υπερδύναμη», επιμένουν οι πλέον αισιόδοξοι. Η επιτυχία θα ανήκει σε όσους μπορούν να προσαρμόζονται γρήγορα και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία για να ενισχύσουν την αντοχή τους και την κρίση τους.

Αβεβαιότητα για το παγκόσμιο εμπόριο το 2026 μετά τον φετινό «σεισμό»

Η επιστροφή του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο το 2025 προκάλεσε θυελλώδεις εξελίξεις στο παγκόσμιο εμπόριο, με «κύματα» δασμών στους εταίρους των ΗΠΑ, που ανέβασαν τους φόρους εισαγωγών στο υψηλότερο επίπεδο από τη Μεγάλη Ύφεση, αναστάτωσαν τις διεθνείς αγορές και οδήγησαν στη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες.

Οι εμπορικές πολιτικές του και η παγκόσμια αντίδραση σε αυτές θα παραμείνουν στο επίκεντρο της διεθνούς σκηνής και το 2026, αλλά αναμένεται να προκύψουν νέα εμπόδια. Οι κινήσεις Τραμπ, με απώτερο στόχο την αναβίωση της αμερικανικής βιομηχανίας, αύξησαν το μέσο ύψος των δασμών από κάτω του 3%, κοντά στο 17%. Πλέον, φέρνουν περίπου 30 δισ. δολάρια τον μήνα στα ταμεία του υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ κατέληξαν σε κάποιο

Ενα από τα βασικά ερωτήματα για τη νέα χρονιά είναι αν η Ευρώπη θα επιβάλει τελικά δασμούς ή άλλα μέτρα στην Κίνα.

προσχέδιο συμφωνίας με βασικούς εμπορικούς εταίρους, όπως η Ε.Ε., η Βρετανία, η Ελβετία, η Ιαπωνία, η Νότια Κορέα, το Βιετνάμ. Ακόμα εκκρεμεί η επίτευξη συμφωνίας με την Κίνα, ύστερα από πολλαπλούς γύρους διαπραγματεύσεων. Η Ε.Ε. δέχθηκε δριμύεια κριτική για την αποδοχή δασμών ύψους 15% με αντάλλαγμα την πραγματοποίηση επενδύσεων. Βέβαια, οι εξαγωγείς και οι οικονομίες της ηπείρου φαίνονται να αντεπεξέρχονται λόγω των διαφόρων εξαιρέσεων και επειδή στόχευαν σε άλλες αγο-

Οι κινήσεις Τραμπ το 2025 αύξησαν το μέσο ύψος των δασμών από κάτω του 3%, κοντά στο 17%. Πλέον, φέρνουν περίπου 30 δισ. δολάρια τον μήνα στα ταμεία του υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ.

ρές. Η Societe Generale υπολογίζει ότι ο συνολικός αντίκτυπος των δασμών ανήλθε σε μόλις 0,37% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ.

Στο μεταξύ, ο εμπορικό πλε-

όνασμα της Κίνας ξεπέρασε το 1 τρις. δολάρια παρά τους δασμούς, καθώς η χώρα διαφοροποιήθηκε από την αμερικανική αγορά, αλλάζει την εφοδιαστική αλυσίδα

και εκμεταλλεύτηκε το πλεονέκτημα που έχει στις σπάνιες γαίες.

Αυτό που δεν επήλθε ποτέ ήταν η οικονομική καταστροφή και ο υψηλός πληθωρισμός που πολλοί οικονομολόγοι προέβλεπαν ότι θα προκλήθουν από τους δασμούς του Τραμπ. Η αμερικανική οικονομία συρρικνώθηκε ελαφρώς το πρώτο τρίμηνο, καθώς πολλοί έκαναν μαζικές εισαγωγές ενόψει των δασμών, αλλά ανέκαμψε γρήγορα και συνεχίζει να αναπτύσσεται με υψηλό ρυθμό χάρη στις ιλιγγιώδεις επενδύσεις στην τεχνητή νοημοσύνη και στις ανθεκτικές καταναλωτικές δαπάνες. Ενώ ο πληθωρισμός παραμένει σχετικά υψηλός, εν μέρει λόγω των δασμών, αναμένεται ότι θα υποχωρήσει ταχύτερα από τις αρχικές προβλέψεις.

Το μεγαλύτερο ερώτημα για το 2026 είναι αν πολλοί από τους δασμούς του Τραμπ θα παραμείνουν σε ισχύ, τονίζει το Reuters. Το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ

συζήτησε ήδη την υπόθεση για τους «αμοιβαίους» δασμούς, όπως τους χαρακτηρίζει ο Τραμπ, και για τις χρεώσεις που επιβλήθηκαν σε Κίνα, Καναδά και Μεξικό για τη διακίνηση φαιναντίνης. Η απόφαση αναμένεται στις αρχές του νέου έτους. Η κυβέρνηση επιμένει ότι αν χρειαστεί θα στραφεί σε άλλες νομικές αρχές, προκειμένου να διατηρήσει τους δασμούς. Ωστόσο αυτές οι αποφάσεις μπορεί να είναι πιο περιπλοκές και συχνά έχουν πιο περιορισμένο εύρος ισχύος σε σύγκριση με το Ανώτατο Δικαστήριο. Έτσι, ενδέχεται να επανεκκινήσουν διαπραγματεύσεις για τις υφιστάμενες συμφωνίες και να επιέλθει μία νέα εποχή αβεβαιότητας.

Εξίσου σημαντικές για την Ευρώπη είναι οι εξελίξεις στις εμπορικές σχέσεις της με την Κίνα. Η υποτίμηση του γουάν και η σταδιακή άνοδος των κινεζικών εταιρειών στην εφοδιαστική αλυσίδα

ενόχυσαν τους Κινέζους εξαγωγείς. Παράλληλα, οι ευρωπαϊκές εταιρείες δυσκολεύονται να εισδύσουν περαιτέρω στην αγορά της Κίνας. Στο πλαίσιο αυτό, ένα από τα βασικά ερωτήματα για το 2026 είναι αν η Ευρώπη θα επιβάλει τελικά δασμούς ή άλλα μέτρα για να αντιμετωπίσει τις ανισορροπίες στις εμπορικές σχέσεις με την Κίνα. Οι προσπάθειες για την επίτευξη μιας συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας είναι επίσης οπμαντικές. Η ασταθής εκκεχειρία που επιτεύχθηκε στις φετινές συνομιλίες αναμένεται να λήξει το δεύτερο εξάμηνο του 2026, ενώ Τραμπ και Σι έχουν προγραμματίσει δύο συναντήσεις κατά τη διάρκεια του έτους.

Τέλος, είναι ακόμα «στον αέρα» αν ο Τραμπ θα αφήσει τη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με Καναδά και Μεξικό να λήξει ή θα προσαρμόσει να την προσαρμόσει περισσότερο στις προτιμήσεις του.

Σοκολάτα χωρίς κακάο από τη βιομηχανία τροφίμων

Εντείνονται οι ανησυχίες ότι το κακάο θα μπορούσε να γίνει «πολυτέλεια» για τους καταναλωτές, και μάλιστα σύντομα, εν μέσω διακυμάνσεων των τιμών στην αγορά αλλά και θεμάτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα.

Ηδη, ορισμένοι παρασκευαστές σοκολάτας αντικαθιστούν το κακάο με εναλλακτικά συστατικά, καθώς οι μη ευνοϊκές καιρικές συνθήκες στην Γκάνα και στην Ακτή Ελεφαντοστού –τους κορυφαίους παραγωγούς κακάο στον κόσμο– έχουν βλάψει τις σοδείες τα τελευταία χρόνια, προκαλώντας ραγδαίες διακυμάνσεις στις τιμές. Προς το τέλος του περασμένου έτους, η

τιμή του κακάο αναρριχήθηκε σε ιστορικά υψηλά επίπεδα άνω των 12.000 δολαρίων, και τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης έπιασαν πάνω από 50% κατά τη διάρκεια του 2025, καθώς οι ενδείξεις για την ανάκαμψη των σοδεϊών παραμειναν αβέβαιες.

Η αστάθεια των τιμών έχει φέρει σε δύσκολη θέση τις επιχειρήσεις του κλάδου και τελικά έχει επηρεάσει τα καταναλωτικά αγαθά, με στοιχεία να δείχνουν ότι οι τιμές της σοκολάτας αυξήθηκαν 30% κατά το έτος έως τον Οκτώβριο.

Φέτος, μια αλλαγή στη σύνθεση των προϊόντων McVitie's Club και Penguin προκάλεσε αναταρα-

χή στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς είχε ως αποτέλεσμα τα είδη αυτά να μην μπορούν να περιγραφούν πια ως «σοκολάττες». Και τα δύο προϊόντα πρέπει πλέον να φέρουν την ένδειξη «με γεύση σοκολάτας», αφού η μητρική εταιρεία Pladis μείωσε την περιεκτικότητα σε κακάο, σε μια προσπάθεια να κατεβάσει το κόστος.

Φαίνεται πάντως ότι η απομάκρυνση από το κακάο κερδίζει έδαφος μεταξύ των χαχαροπλήκτων σε όλο τον κόσμο. Η Foreverland χρησιμοποιεί χαρούπι, σπόρους κοκκύθας και ρεβίθια για να φτιάξει ένα προϊόν παρόμοιο με τη σοκολάτα, το οποίο πωλείται σε εταιρεί-

ες που παράγουν χαχαρωτά, αρτοσκευάσματα και παγωτά.

Ηδη σε πολλά σοκολατένια προϊόντα το κακάο δεν είναι πραγματικά ο πρωταγωνιστής, αλλά άλλο ένα συστατικό της συνταγής.

Εκτός από την πίεση στις τιμές, κάποιες εταιρείες προωθούν τα προϊόντα τους σαν λύσεις σε μακροχρόνια προβλήματα σχετικά με τη βιωσιμότητα και την «ηθική» προμήθεια στη βιομηχανία κακάο, μειώνοντας την πίεση στην αλυσίδα εφοδιασμού.

Η Τζέσικα Καρχ, διευθύντρια μαρκετινγκ της γερμανικής εταιρείας Planet A Foods –η οποία παράγει ένα υποκατάστατο σοκολάτας που

προέρχεται από πλιόσπορους– παρατηρεί ήδη αυξημένη ζήτηση και σημειώνει ότι υπάρχει μια αυξανόμενη ποικιλία εναλλακτικών προϊόντων που εισέρχονται στην αγορά.

Νεοσύστατες επιχειρήσεις, όπως η βρετανική Nukoko και η αμερικανική Voyage Foods, προσφέρουν αυτό που αποκαλείται «σοκολάτα χωρίς κακάο».

Μάρκες όπως η Milka έχουν επεκτείνει την γκάμα τους, με προϊόντα όπου ένα σημαντικό μέρος της σοκολάτας είναι γεμισμένο με κρέμα γιαουρτιού ή crispsies ρυζιού, μειώνοντας την περιεκτικότητα του κακάο και διατηρώντας την τιμή σε πιο προσιτά επίπεδα.

Οι τιμές της σοκολάτας αυξήθηκαν 30% κατά το έτος έως τον Οκτώβριο.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Στέρεψαν οι εύκολες πηγές ανάκαμψης

Τα προηγούμενα χρόνια, η ανάπτυξη στηρίχθηκε σε τρεις παράγοντες: στην ανάκαμψη μετά την κρίση, στην ισχυρή κατανάλωση και στη χαλάρωση των χρηματοδοτικών συνθηκών. Όλα αυτά, μαζί με τα πολλά, αλλά έκτακτα, κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης (τελειώνουν οι επιδοτήσεις τέλος 2026, συνε-χίζονται οι φθηνές δανειοδοτήσεις μέσω τραπεζών), σε ένα βαθμό θα αρχίσουν από φέτος να μειώνονται. Η επίδραση της ανάκαμψης μετά την κρίση ήδη φαίνεται. Λιγότε-

ρο για την ώρα έχουν επιπρεαστεί οι καταναλωτικές δαπάνες. Αυτό που συνεχίζεται είναι η άθρονη ρευστότητα, αλλά και αυτή μετά το «πάγωμα» των επιτοκιακών μειώσεων από την ΕΚΤ εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί. Με λίγα λόγια, οι εύκολες πηγές ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας έχουν σχεδόν στερέψει. Η κυβέρνηση σε αυτή την πραγματικότητα, η Ενδιάμεση Εκ-θεση Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος δεν αφήνει πολλά περιθώρια. Από εδώ και πέρα,

ό,τι κερδηθεί θα κερδηθεί δύσκολα. Ως εκ τούτου, θα χρειαστεί να κινητοποιήσουμε κάθε διαθέσιμο πόρο προκειμένου να ενισχυθούν οι δημόσιες επενδύσεις και να υλοποιήσουμε κάθε δυνατή ταρρρύθμιση προκειμένου να προσελκύσουμε όσο το δυνατόν περισσότερες ιδιωτικές επενδύσεις. Η κυβέρνηση πρέπει τον Μάρτιο έσπευσε από τον δημοσιονομικό χώρο που προέκυψε να ενισχύσει τις δημόσιες επενδύσεις προκειμένου να αυξηθεί η απορρο-

Από εδώ και πέρα, ό,τι κερδηθεί στη μάχη της οικονομικής ανάπτυξης θα κερδηθεί δύσκολα.

φπτικότητα των κοινοτικών προγραμμάτων, εκτάκτως με περίπου μισό δισεκατομμύριο. Για το 2026 το πρόγραμμα δημοσίων επενδύ-

σεων έχει ήδη αυξηθεί κατά 2,1 δισ. ευρώ (+14%) σε σχέση με το 2025, αγγίζοντας το ύψος-ρεκόρ των 16,7 δισ. Όπως ωστόσο επισμαίνεται στην ενδιάμεση έκθεση, είναι απαραίτητο μέρος του δια-θέσιμου δημοσιονομικού χώρου να αξιοποιείται κατά προτεραιότητα για την ενίσχυση των δημο-σίων επενδύσεων. Κάνει λόγο μά-λιστα για ανάγκη εντατικοποιήσι- της προσπάθειας για την έγκαιρη απορρόφηση και εκταμίευση των υπολειπόμενων πόρων του Ταμεί-

ου Ανάκαμψης προς τον ιδιωτικό τομέα. Με λίγα λόγια, αν ο δημο-σιονομικός χώρος που θα προκύ-ψει το 2026 χρησιμοποιηθεί όπως έγινε τα προηγούμενα χρόνια, για την ενίσχυση της κατανάλωσης, θα εξατμιστεί γρήγορα και θα αφήσει πίσω του υψηλότερο κόστος και χαμηλότερη ανταγωνιστικότητα. Οσον αφορά την προσέλκυση πα-ραγωγικών επενδύσεων και τις με-ταρρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν, η Τράπεζα της Ελλάδος επιμένει στην ανάγκη ταχύτερης απονο-

μής δικαιουσύννης και στη μείωση της γραφειοκρατίας. Θυμίζει επί-σης ένα μέτρο που ζητούν οι επι-χειρήσεις, όπως οι επιτακυνόμενες αποσβέσεις για πάγιο εξοπλισμό και οι εκπαιδευτικοί φόροι για επεν-δύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη. Η κεντρική τράπεζα προτείνει και ένα σύστημα διασύνδεσης των μι-σθολογικών αυξήσεων με την πα-ραγωγικών επενδύσεων και τις με-ταρρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν, η Τράπεζα της Ελλάδος επιμένει στην ανάγκη ταχύτερης απονο-

Το success story της ουκρανικής Nova Post εν μέσω πολέμου

Πώς επιβιώνει και αναπτύσσεται και πώς έγινε σύμβολο εταιρικής καινοτομίας

Σκεδόν τέσσερα χρόνια μετά την εισβολή της Ρωσίας, η Nova Post έχει κατορθώσει να επιβιώνει και να λειτουργεί σε διακοπές ρεύματος, πυραυλικές επιθέσεις και διακοπόμενες μεταφορικές συνδέσεις. Πλέον, παραδίδει περισσότερα από 1,5 εκατομμύριο δέματα την ημέρα, κατοχυρώνοντας την ιδιότητα της σπάνιας επιχειρηματικής επιτυχίας εν μέσω πολέμου και χωρίς να πρόκειται για αμυντική βιομηχανία. Οι επιθέσεις από drones είναι συνήθεις στο Τσερνίβιχ, περιοχή κάπου 125 χιλιόμετρα βορείως

Παραδίδει περισσότερα από 1,5 εκατ. δέματα την ημέρα, μέσα σε διακοπές ρεύματος, πυραυλικές επιθέσεις και διακοπόμενες μεταφορικές συνδέσεις.

του Κιέβου, όπως και τα νυκτερινά πλήγματα σε ενεργειακές εγκαταστάσεις, που βυθίζουν στο σκοτάδι τα σπίτια και τις επιχειρήσεις. «Αλλάζουμε τις διαδικασίες και προσαρμόζομαστε στα μπλάκ άουτ όπως και στην εμπόλημη κατάσταση», τονίζει η Χάνα Χόντσαρ, διευθύντρια στη μονάδα της εταιρείας που βρίσκεται στο Τσερνίβιχ και είναι γεμάτη με πακέτα από σοκολάτες και βιβλία μέχρι γεννήτριες και έπιπλα.

Η Nova Post, που παραδίδει δέματα σε όλη την Ευρώπη, επιδιώκει την περαιτέρω ανάπτυξη της ενώ παράλληλα στρέφεται στη στήριξη των μικρών επιχειρήσεων στην επικράτεια της Ουκρανίας.

Η Nova Post ανέτρεψε τα δεδομένα στην αγορά ταχυδρομικών αποστολών της Ουκρανίας το 2001, όταν ιδρύθηκε και άρχισε να παραδίδει μόλις ένα με δύο πακέτα την ημέρα. Εσπασε το μονοπώλιο που κατείχε έως τότε η κρατική εταιρεία Ukrposhta, αλλά σήμερα μετατρέπει το χάος του πολέμου σε ανάπτυξη συνδέοντας τα δυτικά σύνορα της Ουκρανίας με σημαντικές πόλεις στην ανατολική και νότια πλευ-

ρά της, ενώ παραδίδει πακέτα σε ορισμένα από τα εκατομμύρια Ουκρανών προσφύγων που βρίσκονται στην Ευρώπη. Και το κυριότερο, ότι η εταιρεία έχει σχέδια περαιτέρω επέκτασης, όπως ανέφεραν στελέχη της σε δημοσιογράφους του Reuters. «Τα χρόνια του πολέμου ήταν εξίσου εντυπωσιακά με τα υπόλοιπα σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη μας στις αρχές της δεκαετίας του 2010, όταν η εταιρεία

μας υπερ-τριπλασιαζόταν κάθε χρόνο», υπογραμμίζει ο Βάτσλαβ Κλίμοφ, συνιδρυτής και συνδιοικητής της Nova Post. Η εταιρεία αναδείχθηκε σύντομα σε σύμβολο καινοτομίας σε μια οικονομία εξαρτημένη από τα μέταλλα και τα σιτηρά. Αλλά ο πόλεμος με τη Ρωσία έχει καταστρέψει την οικονομία της χώρας. Εκατομμύρια άνθρωποι έφυγαν από τη χώρα ή αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις

εστίες τους και να εγκατασταθούν σε άλλες περιοχές της Ουκρανίας. Οι επιχειρήσεις της χώρας μεταφέρθηκαν στο δυτικό τμήμα της, ενώ τα επενδυτικά κεφάλαια τοποθετήθηκαν στις αμυντικές βιομηχανίες.

Σε ό,τι αφορά τον τομέα των ταχυδρομείων και των μεταφορών δεμάτων, το πλήγμα που υπέστη ήταν μεγάλο, αλλά γρήγορα ξαναστάθηκε στα πόδια του. Η Nova Post επιδιώκει τώρα την περαιτέρω ανάπτυξη της, ενώ παράλληλα στρέφεται στη στήριξη των μικρών επιχειρήσεων σε όλη την επικράτεια της χώρας. Όπως, όμως, σημειώνουν τα στελέχη της, η διαχείριση μιας επιχείρησης στη διάρκεια ενός πολέμου έχει σοβαρό κόστος, τόσο ανθρώπινο όσο και οικονομικό. Η Nova Post έχει χάσει 249 υπαλλήλους της, μεταξύ των οποίων οι 227 που κατετάγησαν στον στρατό και σκοτώθηκαν στο πεδίο της μάχης όπως και 22 απλοί πολίτες, προσωπικό της εταιρείας, που σκοτώθηκαν μέσα στα σπίτια τους ή στον χώρο εργασίας στη διάρκεια πυραυλικών επιθέσεων της Ρωσίας σε πόλεις πολύ μακριά από τα μέτωπα του πολέμου.

Και σε οικονομικούς όρους, από την αρχή της ρωσικής εισβολής η εταιρεία υπέστη ζημιές ύψους 24 εκατ. δολ. εξαιτίας των πληγμάτων που δέχθηκαν εκατοντάδες υποκαταστήματά της και άλλες εγκαταστάσεις της, όπως και λόγω της καταστροφής κάπου 138.000 πακέτων που επρόκειτο να μεταφέρει.

Σταματάει η παραγωγή του ουίσκι Jim Beam στο Κεντάκι για ένα έτος

Την απόφασή της να σταματήσει την παραγωγή στις κύριες εγκαταστάσεις της στο Κεντάκι για όλο το επόμενο έτος ανακοίνωσε η εταιρεία πίσω από το δημοφιλές ουίσκι Jim Beam, την ώρα που οι εμπορικές πολιτικές του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ προκαλούν μεγάλη αβεβαιότητα στον κλάδο.

Μεγάλη αβεβαιότητα στον κλάδο από τις εμπορικές πολιτικές του Ντόναλντ Τραμπ.

Το αποστακτήριο θα παραμείνει κλειστό, ενώ η εταιρεία θα εκμεταλλευτεί «την ευκαιρία για να επενδύσει σε βελτιώσεις των εγκαταστάσεων», όπως είπε στο BBC. «Αξιολογούμε πάντα τα επίπεδα παραγωγής για να ανταποκριθούμε καλύτερα στη ζήτηση των καταναλωτών και πρόσφατα συναντηθήκαμε με την ομάδα μας για να συζητήσουμε τους όγκους μας για το 2026». Το Jim Beam ανήκει στον ιαπωνικό γίγαντα ποτών Suntory Global Spirits, ο οποίος απασχολεί πάνω από 1.000 άτομα στις εγκαταστάσεις του στο Κεντάκι.

Η εταιρεία δήλωσε ότι οι άλλες δραστηριότητές της στην πολιτεία, οι οποίες περιλαμβάνουν ένα ξεχωριστό αποστακτήριο και μονάδες εμφιάλωσης και αποθήκευσης, θα συνεχίσουν να λειτουργούν τον επόμενο χρόνο. Το κέντρο επισκεπτών στο Κεντάκι παραμένει επίσης ανοικτό. Τον Οκτώβριο, ο Σύνδεσμος Αποστακτηρίων του Κεντάκι (KDA) δήλωσε ότι η ποσότητα μπέρμπον σε αποθήκες σε όλη την πολιτεία βρισκόταν σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, ξεπερνώντας τα 16 εκατ. βαρέλια.

Σύμφωνα με τον σύνδεσμο, τα βαρέλια μπέρμπον, τα οποία απορρολογούνται από την πολιτεία, έχουν κοστίσει στα αποστακτήρια το δυσβάστακτο ποσό των 75

εκατ. δολαρίων φέτος. Τα αμερικανικά αποστακτήρια αντιμετώπισαν αντίποινα στις εξαγωγές τους, μετά τις ανακοινώσεις του Τραμπ κατά την επωνομαζόμενη «Ημέρα Απελευθέρωσης» τον Απρίλιο, όπου οι ΗΠΑ επέβαλαν δασμούς στις περισσότερες χώρες σε όλο τον κόσμο. «Μεγάλο μέρος της επέκτασης την τελευταία δεκαετία έχει προσανατολιστεί στην παγκόσμια ανάπτυξη», δήλωσε ο KDA τον Οκτώβριο, ζητώντας «ταχεία επιστροφή στο αμοιβαίο, χωρίς δασμούς εμπόριο». Οι εμπορικές εντάσεις μεταξύ των ΗΠΑ και του Καναδά έχουν επίσης επηρεάσει τις πωλήσεις αλκοόλ, με τις περισσότερες καναδικές εταιρείες να μποϊκοτάρουν τα αμερικανικά οινόπνευμα λόγω ποτά μέσα στο 2025. Η Jim Beam δήλωσε ότι αξιολογεί πώς θα χρησιμοποιήσει το εργατικό δυναμικό της κατά τη διάρκεια της παύσης παραγωγής και διεξάγει συνομιλίες με το συνδικάτο των εργαζομένων.

Οι κληρονόμοι αποκτούν τα ντρία των family offices και αναζητούν νέα στελέχη

Στα χέρια της νέας γενιάς περνούν τα family offices ανά τον κόσμο, τα οποία υπό τη νέα ηγεσία εκσυγχρονίζονται και αλλάζουν στρατηγική, με αποτέλεσμα να προκαλείται έντονος ανταγωνισμός στην προσέλκυση ταλάντων.

Οι κληρονόμοι που αναλαμβάνουν την ηγεσία δίνουν πλέον μεγαλύτερη προτεραιότητα στις επενδύσεις που έχουν αντίκτυπο, τη βιωσιμότητα, την τεχνολογική καινοτομία, αλλά και τη συμπεριληψη και διαφοροτικότητα, όπως προκύπτει από έρευνα της IMD με το Family Business Network. Ετσι, βάσει 186 απαντήσεων και 65 ερωτηθέντων που διευθύνουν family offices σε έξι ηπείρους, προκύπτει ότι πιο περιζήτητοι εργαζόμενοι στα family offices είναι οι σύμβουλοι και οι ειδικοί που μπορούν να περιηγηθούν σε αυτούς τους τομείς προτεραιότητας. Μάλιστα αυξήθηκαν οι αγγελίες που ζητούν άτομα με

σχετικές δεξιότητες, όπως οι αναλυτές εναλλακτικών επενδύσεων, ειδικοί σε θέματα ESG και υπεύθυνοι τεχνολογίας, που μπορούν να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα και να βελτιώσουν τις καθημερινές λειτουργίες.

Σύμφωνα με την έρευνα, ωστόσο, δεν προσελκύονται αρκετοί ώστε να καλύψουν αυτές τις θέσεις. Τα family offices εξελίσσονται με ταχείς ρυθμούς και απαιτούν εργαζομένους με έναν συνδυασμό τεχνικών δεξιοτήτων και soft skills, όπως αξιοπιστία, διακριτικότητα, συναισθηματική νοημοσύνη, αλλά και τη δυνατότητα διαχείρισης σύνθετων οικογενειακών συστημάτων. Αυτές οι δεξιότητες εντοπίζονται σπάνια ακόμα και σε άτομα με μεγάλη εμπειρία στα χρηματοοικονομικά. Αυτή η «αλλαγή φρουράς» από την προηγούμενη στη νέα γενιά, όπως τη χαρακτηρίζει η έκθεση, προκάλεσε μία έντονη έλλειψη

Περιζήτητοι οι επαγγελματίες με συναισθηματική νοημοσύνη και εμπειρία σε σύνθετα οικογενειακά συστήματα.

ταλάντων και «μία έντονη ανταγωνιστική αγορά για επαγγελματίες υψηλού κύρους».

Τα family offices πολλαπλασιάζονται με ταχείς ρυθμούς, με την Deloitte να υπολογίζει αύξηση 31% στον αριθμό τους από το 2019 μέχρι τα τέλη του 2024, καθώς οι ιδρυτές απομακρύνονται και οι κληρονόμοι τους ετοιμάζονται για μία ιστορικά μεταφορά πλούτου, σύμφωνα με την έκθεση της IMD.

«Σε γενικές γραμμές, μπορούμε να δούμε ότι δεν υπάρχει αρκετό

Η νέα γενιά των family offices δίνει μεγαλύτερη προτεραιότητα στη βιωσιμότητα, στην τεχνολογική καινοτομία, αλλά και στη συμπεριληψη και διαφοροτικότητα, όπως προκύπτει από έρευνα της IMD με το Family Business Network.

ταλέντο διαθέσιμο για τις οικογένειες και τα family offices», δήλωσε στο Business Insider ο Πίτερ Βόγκελ, ένας από τους συντά-

κτες της έκθεσης και διευθυντής του IMD Global Family Business Center. Ο ίδιος είπε ότι οι πρώτες μεγάλες προσλήψεις αφορούν συ-

νήτως κόσμο που επικεντρώνεται στις επενδύσεις και έχει εμπειρία σε private equity, χρέος, ακίνητα ή venture capital. Οικογένειες που ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα ή τον αντίκτυπό τους θα προσθέσουν στην κορυφή των ζητούμενων δεξιοτήτων τη διαχείριση ESG, συμπλήρωσε.

Πέρα από τις τεχνικές ανάγκες, ο Βόγκελ δήλωσε ότι οι οικογένειες αναζητούν όλο και περισσότερο ανθρώπους με συναισθηματική νοημοσύνη, αξιόπιστους και εμπειρούς στη διαχείριση των δυναμικών μιας οικογένειας. Πρόκειται για δεξιότητες που θεωρούνται αναγκαίες, αλλά είναι εξαιρετικά δύσκολο να τις εντοπίσει κανείς.

Τελικά, ακόμα κι όταν οι οικογένειες προσφέρουν υψηλούς μισθούς, οι θέσεις δεν είναι ιδιαίτερα ελκυστικές. Κατ' αρχάς, εξήγησε ο Βόγκελ, οι διευθυντικές θέσεις σε family offices προσφέρουν περιορισμένη ανέλιξη. Δι-

λαδή άπαξ και προσληφθεί κανείς σε θέση διευθυντικού συμβούλου ή υπευθύνου πληροφορικής δεν μπορεί να ανέλξει, με την εξαίρεση αν προσληφθεί σε μεγαλύτερο family office.

Επίσης, ενώ οι μισθοί στα family offices μπορεί να είναι υψηλοί, συνήθως δεν ανταγωνίζονται με τα εκατομμύρια δολάρια που παίρνουν οι έμπειροι σύμβουλοι σε μεγάλες τράπεζες, private equity ή hedge funds.

Τέλος, σύμφωνα με τον Βόγκελ, η ευρύτερη αγορά είναι αδιανόητη. Ο όρος family office δεν έχει κανονιστικό πλαίσιο, με αποτέλεσμα οι τίτλοι να είναι ασαφείς. Ετσι, η εύρεση εργαζομένων δυσκολεύει, καθώς οι ρόλοι διαφέρουν από το ένα family office στο άλλο και δεν υπάρχει σταθερή περιγραφή θέσης. Επιπλέον, πολλοί εργαζόμενοι δεν αναφέρουν σε ποιες οικογένειες δουλεύουν.

Πρόβλεψη για σημαντική αύξηση του γερμανικού ΑΕΠ

Η γερμανική οικονομία θα ανακάμψει σταδιακά το επόμενο έτος και θα αποκτήσει δυναμική το 2027, με τη βοήθεια των υψηλότερων δημόσιων δαπανών για την άμυνα και τις υποδομές, σύμφωνα με την Bundesbank. Το ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 0,6% το 2026, 1,3% το 2027 και 1,1% το 2028, σύμφωνα με τις νέες προβλέψεις που δημοσίευσε η κεντρική τράπεζα την Παρασκευή. Για το επόμενο έτος, ο αριθμός είναι ελαφρώς χαμηλότερος και για το 2027 ελαφρώς υψηλότερος από ό,τι τον Ιούνιο. «Από το δεύτερο τρίμηνο

του 2026, η οικονομική ανάπτυξη θα ενισχυθεί σημαντικά, κυρίως λόγω των κρατικών δαπανών και της ανάκαμψης των εξαγωγών», ανέφερε σε δήλωσή του ο πρόεδρος της Bundesbank, Χοάκιμ Νάγκελ. Η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης πασχίζει να βγει από μια ύφεση δύο ετών, καθώς είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στους υψηλότερους δασμούς των ΗΠΑ και στον έντονο ανταγωνισμό της Κίνας, ενώ αντιμετωπίζει μακροχρόνια διαρθρωτικά προβλήματα, όπως η υπερβολική γραφειοκρατία και η έλλειψη ειδικευμένων εργαζομέ-

Η γερμανική οικονομία θα ανακάμψει σταδιακά το επόμενο έτος και θα αποκτήσει δυναμική το 2027, σύμφωνα με την Bundesbank.

νων. Η χώρα έχει οριακά αποφύγει την ύφεση φέτος, καταγράφοντας στασιμότητα το τρίτο τρίμηνο μετά τη συρρίκνωση μεταξύ Απριλίου και Ιουνίου. Για τους τελευταίους

τρεις μήνες, η Bundesbank προβλέπει πλεον ανάπτυξη 0,1% και εκτιμά ότι το αποτέλεσμα θα είναι παρόμοιο στις αρχές του 2026.

Χωρίς προσαρμογή για τις ημερολογιακές επιπτώσεις –δεδομένου ότι τα επόμενα δύο χρόνια θα έχουν περισσότερες εργάσιμες ημέρες–, οι προβλέψεις της για ολόκληρο το έτος είναι κάπως υψηλότερες, στο 0,9% για το 2026 και στο 1,4% για το 2027. Ωστόσο, η πρόβλεψη για το 2026 εξακολουθεί να είναι πιο απαισιόδοξη από την πρόβλεψη της κυβέρνησης τον Οκτώβριο, η οποία μιλούσε για

ανάπτυξη 1,3%. Η Bundesbank θεωρεί ότι οι κίνδυνοι είναι καθοδικοί. Οσον αφορά τον πληθωρισμό, οι οικονομολόγοι της κεντρικής τράπεζας εκτιμούν ότι η αύξηση των τιμών θα επιβραδυνθεί περισσότερο από ό,τι αναμενόταν τα επόμενα χρόνια, λόγω της «συνεχιζόμενης υψηλής αύξησης των μισθών». Μια άλλη παράμετρος είναι η μικρότερη μείωση του κόστους των ενεργειών, σύμφωνα με την τράπεζα. Οι κίνδυνοι για τις προοπτικές του πληθωρισμού θεωρούνται ανόδι, σύμφωνα με την Bundesbank.

Το ΑΕΠ στη Γερμανία εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 0,6% το 2026, 1,3% το 2027 και 1,1% το 2028, σύμφωνα με τις νέες προβλέψεις που δημοσίευσε η κεντρική τράπεζα.

Κάθε εβδομάδα,
Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Altamira
doValue Group

Διάψευση προσδοκιών για Κάθετο Διάδρομο

Καμία προσφορά στις δημοπρασίες για δέσμευση δυναμικότητας για μεταφορά αμερικανικού LNG από Ελλάδα σε Ουκρανία

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Τις προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Κάθετος Διάδρομος για να αποκτήσει εμπορική υπόσταση ανέδειξαν τα αποτελέσματα των τριών χθεσινών δημοπρασιών δέσμευσης δυναμικότητας για τη μεταφορά αμερικανικού LNG από την Ελλάδα στην Ουκρανία. Στις τρεις δημοπρασίες που πραγματοποιήθηκαν ταυτόχρονα για τα προϊόντα Root 1 (για αέριο που εισέρχεται στο σύστημα μέσω της Ρεβυθούσσας), Root 2 (για αέριο που εισέρχεται στο σύστημα μέσω του FSRU Αλεξανδρούπολης) και Root 3 (αέριο μέσω Ταρ) με προορισμό την αγορά της Ουκρανίας και την κάλυψη αναγκών τον Ιανουάριο, δεν εμφανίστηκε κανένας ενδιαφερόμενος.

Αξιοσημείωτη είναι και η απουσία της ΔΕΠΑ, η οποία υπέγραψε προσφάτως ΜΟΥ με την ουκρανική Naftogaz για την προμήθεια φυσικού αερίου της Ουκρανίας την περίοδο Δεκεμβρίου 2025 - Μαρτίου 2026. Στο πλαίσιο αυτής της συμφωνίας στην προηγούμενη δημοπρασία για το προϊόν Root1 με αφετηρία τη Ρεβυθούσα η ΔΕΠΑ είχε δεσμεύσει το 80% των συνολικών ποσοτήτων που διατέθηκαν για τον μήνα Δεκέμβριο, ενώ το «παρών» είχαν «δώσει» επίσης η ουκρανική DTEK και η ελβετική AXPO.

Ο Κάθετος Διάδρομος, τον οποίο οι ΗΠΑ έχουν αναγνωρίσει ως τη βασική οδό για τη διέλευση του αμερικανικού LNG από τους τερματικούς σταθμούς της Ελλάδας στην Ουκρανία και τις άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, είναι ακριβότερη διαδρομή σε σχέση με άλλες. Αέριο από την Ουγγαρία, τη

Λιθουανία, την Κροατία, την Πολωνία και –μέσω αυτής– τη Γερμανία μπορεί να φτάνει σε χαμηλότερες τιμές στην αγορά της Ουκρανίας λόγω γεωγραφικής εγγύτητας. Ήδη η Πολωνία και η Ουγγαρία έχουν δεσμεύσει ποσότητες 3,6 δισ. κ.μ. αερίου από τα 4 δισ. κ.μ. που έχει ανάγκη για τον φετινό χειμώνα η Ουκρανία (μέχρι και τον Μάρτιο του 2026) και δεν βλέπουν με καλό μάτι τον Κάθετο Διάδρομο που ανοίγει τον δρόμο σε ανταγωνιστές από τον Νότο, όπως η Ελλάδα, η Βουλγαρία και η Ρουμανία.

Μέχρι και την περασμένη Πα-

Η Πολωνία και η Ουγγαρία δεν βλέπουν με καλό μάτι τον Κάθετο Διάδρομο που ανοίγει τον δρόμο σε ανταγωνιστές από τον Νότο.

ρασκευή οι προγραμματισμένες για τη Δευτέρα (χθες) δημοπρασίες ήταν ουσιαστικά στον αέρα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού (DGcomp) διερευνούσε καταγγελίες που είχαν υποβάλει traders για τις εκπώσεις στα τέλη διέλευσης, στις οποίες προχώρησαν οι διαχειριστές των συστημάτων που εμπλέκονται στον Κάθετο Διάδρομο, με αποτέλεσμα οι ρυθμιστικές αρχές των αντίστοιχων χωρών (μεταξύ των οποίων και της Ελλάδας) να μην μπορούν να προχωρήσουν στην έγκριση των νέων προϊόντων για τις δημοπρασίες. Η έκπτωση που προσφέρουν ο ΔΕΣΦΑ και η Bulgartransgaz δι-

Το ζήτημα των εκπώσεων στα τέλη διέλευσης στον Κάθετο Διάδρομο διερευνάται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού (DGcomp).

αμορφώνεται στο 25%, για τη ρουμανική Transgaz και τη μολδαβική Vestmolttransgaz φτάνει στο 50%, ενώ για την ουκρανική Ukraine LLC (DGcomp) ανέρχεται στο 45%.

Η στάση της DGcomp προκάλεσε την παρέμβαση του υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας Σταύρου Παπασταύρου στο συμβούλιο υπουργών Ενέργειας την περασμένη εβδομάδα στις Βρυξέλλες, ο οποίος ζήτησε πιο ξεκάθαρη στήριξη από την Ε.Ε. στον Κάθετο Διάδρομο, αλλά και να διασφαλιστεί ότι το αέριο που μπαίνει στην Ευρώπη μέσω του TurkStream δεν είναι ρωσικό. Ο υπουργός συνα-

ντήθηκε στις Βρυξέλλες για το ίδιο ζήτημα και με κλιμάκια της DGcomp και την DG Energy. Κατόπιν αυτού, έχοντας στα χέρια μια επιστολή της DGcomp που έδινε την άδεια για την έγκριση των προϊόντων, με τη σημείωση ωστόσο ότι το ζήτημα των εκπώσεων στα τέλη διέλευσης παραμένει υπό διερεύνηση, οι ρυθμιστικές αρχές ενέκριναν τις δημοπρασίες και έδωσαν στους διαχειριστές το πράσινο φως για να προχωρήσουν.

Η αβεβαιότητα σε σχέση με τη διεξαγωγή των δημοπρασιών συνέβαλε, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Αθήνας, στο να μην εμφανι-

στούν οι δυνητικοί χρήστες του Κάθετου Διαδρόμου στις χθεσινές δημοπρασίες. Την αβεβαιότητα συνδέουν με την αμφισβήτηση των Βρυξελλών που από τη μια αποφασίζει κυρώσεις κατά της Ρωσίας και από την άλλη επιτρέπει να τροφοδοτείται η Ουκρανία με ρωσικό αέριο, αναφέρουν χαρακτηριστικά κυβερνητικοί κύκλοι, επισημαίνοντας ότι η Ελλάδα και οι ΗΠΑ θα συνεχίσουν να στηρίζουν τον Κάθετο Διάδρομο και θα αναλάβουν πρωτοβουλίες σε αυτή την κατεύθυνση. Ένα τέτοιο μήνυμα έστειλε, σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις, η χθεσινή επίσκεψη της πρέσβειρας των ΗΠΑ Κίμπερλι Γκίλφουλ χθες στο ΥΠΕΝ και οι κοινές δηλώσεις της με τον αρμόδιο υπουργό Σταύρο Παπασταύρου. «Οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι αφοσιωμένες σε αυτή τη σχέση και είναι έτοιμες να στηρίζουν τον ρόλο της Ελλάδας ως πύλης για διαφοροποιημένες και ασφαλείς ενεργειακές διαδρομές προς την Ευρώπη. Είμαι περήφανη για όσα έχουμε ήδη πετύχει μαζί με τα δύο χωρών μας και προσβλέπω στην επίτευξη πολλών ακόμη οροσίων το επόμενο έτος», δήλωσε η πρέσβειρα των ΗΠΑ. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι οι ΗΠΑ δεν περιορίζονται μόνο στην Ελλάδα για τις εξαγωγές LNG στην Ευρώπη. Την περασμένη Τρίτη η Ουγγαρία υπέγραψε συμφωνία με τη Chevnron για την προμήθεια 400 εκατ. κ.μ. LNG ετησίως τα επόμενα πέντε χρόνια.

Η αβεβαιότητα που προκάλεσε η έρευνα της DGcomp, σύμφωνα με πληροφορίες, επηρέασε και την Ουκρανία και τη Naftogaz, η οποία στη βάση της συμφωνίας που έχει υπογράψει με τη ΔΕΠΑ θα πρέπει να επιβεβαιώνει κάθε μήνα τις ποσότητες που χρειάζεται ώστε η ελληνική εταιρεία να προχωρεί σε δέσμευση δυναμικότητας. Για να διασφαλίσει ότι δεν θα ξεμείνει από αέριο τον Ιανουάριο, στην καρδιά του χειμώνα, η Naftogaz απευθύνθηκε σε άλλους προμηθευτές, με αποτέλεσμα η ΔΕΠΑ να αποσεί από τις χθεσινές δημοπρασίες.

Το ενδιαφέρον πλέον μετατίθεται για τις 26 Ιανουαρίου, όταν θα πραγματοποιηθούν οι δημοπρασίες για να καλύψουν ανάγκες της ουκρανικής αγοράς σε αέριο τον Φεβρουάριο. Η αίσθηση που επικρατεί στην Αθήνα είναι ότι τα πράγματα μέχρι τότε σε σχέση με τη στάση των Βρυξελλών θα έχουν ξεκαθαρίσει και οι δημοπρασίες θα έχουν θετικό αποτέλεσμα.

Στις 14 Ιανουαρίου αναμένεται νέα συνάντηση της DGcomp με τους διαχειριστές για τα τέλη διέλευσης και τις εκπώσεις, χωρίς τις οποίες ο Κάθετος Διάδρομος δεν μπορεί να είναι ανταγωνιστικός και βιώσιμος. Κινητικότητα αναμένεται σε πολιτικό επίπεδο, με βασικό επιχειρήμα ότι η Ε.Ε. θα πρέπει να στηρίξει το επόμενο έτος», δηλώνει η πρέσβειρα των ΗΠΑ. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι οι ΗΠΑ δεν περιορίζονται μόνο στην Ελλάδα για τις εξαγωγές LNG στην Ευρώπη. Την περασμένη Τρίτη η Ουγγαρία υπέγραψε συμφωνία με τη Chevnron για την προμήθεια 400 εκατ. κ.μ. LNG ετησίως τα επόμενα πέντε χρόνια.

Η αβεβαιότητα που προκάλεσε η έρευνα της DGcomp, σύμφωνα με πληροφορίες, επηρέασε και την Ουκρανία και τη Naftogaz, η οποία στη βάση της συμφωνίας που έχει

υπογράψει με τη ΔΕΠΑ θα πρέπει να επιβεβαιώνει κάθε μήνα τις ποσότητες που χρειάζεται ώστε η ελληνική εταιρεία να προχωρεί σε δέσμευση δυναμικότητας. Για να διασφαλίσει ότι δεν θα ξεμείνει από αέριο τον Ιανουάριο, στην καρδιά του χειμώνα, η Naftogaz απευθύνθηκε σε άλλους προμηθευτές, με αποτέλεσμα η ΔΕΠΑ να αποσεί από τις χθεσινές δημοπρασίες.

Το ενδιαφέρον πλέον μετατίθεται για τις 26 Ιανουαρίου, όταν θα πραγματοποιηθούν οι δημοπρασίες για να καλύψουν ανάγκες της ουκρανικής αγοράς σε αέριο τον Φεβρουάριο. Η αίσθηση που επικρατεί στην Αθήνα είναι ότι τα πράγματα μέχρι τότε σε σχέση με τη στάση των Βρυξελλών θα έχουν ξεκαθαρίσει και οι δημοπρασίες θα έχουν θετικό αποτέλεσμα.

Στις 14 Ιανουαρίου αναμένεται νέα συνάντηση της DGcomp με τους διαχειριστές για τα τέλη διέλευσης και τις εκπώσεις, χωρίς τις οποίες ο Κάθετος Διάδρομος δεν μπορεί να είναι ανταγωνιστικός και βιώσιμος. Κινητικότητα αναμένεται σε πολιτικό επίπεδο, με βασικό επιχειρήμα ότι η Ε.Ε. θα πρέπει να στηρίξει το επόμενο έτος», δηλώνει η πρέσβειρα των ΗΠΑ. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι οι ΗΠΑ δεν περιορίζονται μόνο στην Ελλάδα για τις εξαγωγές LNG στην Ευρώπη. Την περασμένη Τρίτη η Ουγγαρία υπέγραψε συμφωνία με τη Chevnron για την προμήθεια 400 εκατ. κ.μ. LNG ετησίως τα επόμενα πέντε χρόνια.

Η αβεβαιότητα που προκάλεσε η έρευνα της DGcomp, σύμφωνα με πληροφορίες, επηρέασε και την Ουκρανία και τη Naftogaz, η οποία στη βάση της συμφωνίας που έχει υπογράψει με τη ΔΕΠΑ θα πρέπει να επιβεβαιώνει κάθε μήνα τις ποσότητες που χρειάζεται ώστε η ελληνική εταιρεία να προχωρεί σε δέσμευση δυναμικότητας. Για να διασφαλίσει ότι δεν θα ξεμείνει από αέριο τον Ιανουάριο, στην καρδιά του χειμώνα, η Naftogaz απευθύνθηκε σε άλλους προμηθευτές, με αποτέλεσμα η ΔΕΠΑ να αποσεί από τις χθεσινές δημοπρασίες.

Κάτω από τα 30 ευρώ η μεγαβατώρα η τιμή φυσικού αερίου στην Ευρώπη

Οι τιμές φυσικού αερίου στην Ευρώπη έχουν επανέλθει κοντά σε επίπεδα αντίστοιχα με την περίοδο πριν από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Θεωρητικά, η αποικλιμάκωση του κόστους θα έπρεπε να τυνώσει τις πολύπαθες βιομηχανίες της ηπείρου. Ωστόσο ενδέχεται να επιπλε με τόσο καθυστέρηση, ώστε η κατάσταση να είναι πια μη αναστρέψιμη. Τα υψηλά κόστη των τελευταίων ετών κατέστρεψαν ολόκληρα κομμάτια του ευρωπαϊκού βιομηχανικού πυρήνα, σε σημείο που η επιστροφή των χαμηλών τιμών δεν αρκεί για να ξαναλειτούργησουν τα κλειστά εργοστάσια. Σύμφωνα με το Bloomberg, οι επιχειρήσεις του κλάδου που επιβίωσαν αντιμετωπίζουν τόσο νέα προβλήματα, που από μόνοι της η φθηνότερη ενέργεια δεν μπορεί να λύσει τα χέρια τους.

Μεταξύ άλλων, ο ανταγωνισμός από τις ΗΠΑ και την Κίνα έχει αυξηθεί, ενώ οι αμερικανικοί δασμοί επιβαρύνουν περαιτέρω τις ευρωπαϊκές εξαγωγές. Επίσης, οι βαριές βιομηχανίες, όπως ο κάλυβας και τα χημικά, οι οποίες ευνοούνται περισσότερο από τη μείωση του κόστους ενέργειας, έχουν να αντιμετωπίσουν παγκόσμια πλεονάσματα στα αγαθά τους και υψηλότερο κόστος από τους κανονισμούς των ρύπων στις χώρες τους.

Μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, οι ευρωπαϊκές τιμές αναφοράς στο φυσικό αέριο εκτινάχθηκαν από 20 ευρώ η μεγαβατώρα στις αρχές του 2021 έως και τα 345 ευρώ το 2022. Η εκτίναξη αυτή έπληξε την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, υποχρεώνοντας τις βιομηχανίες να αλλάξουν τις εφοδιαστικές τους αλυσίδες και να προσαρμόσουν τις λειτουργίες τους για να επιβιώσουν.

Ενδεικτικά, στον τομέα των κη-

Πριν λίγες ημέρες, η Thyssenkrupp ανακοίνωσε προσωρινό κλείσιμο δύο εργοστασίων σε Γερμανία και Γαλλία.

Από μόνη της η φθνή ενέργεια δεν επαρκεί για να τυνώσει την ευρωπαϊκή βιομηχανία.

μικών, η BASF ξεκίνησε από τον Σεπτέμβριο του 2024 να κλείνει κάποιες μονάδες στη Γερμανία, αυξάνοντας παράλληλα τις επενδύσεις της στην Κίνα. Επίσης, τον Ιούλιο, η Dow ανακοίνωσε ότι το 2026 θα κλείσει τρία από τα πιο ενεργοβόρα εργοστάσιά της στην Ευρώπη. Παρά την πρόφαση πτώσης των τιμών, η εταιρεία είπε ότι τα δομικά προβλήματα είτε επιμένουν είτε εντείνονται. Τέλος, πριν από λίγες ημέρες, η Thyssenkrupp ανακοίνωσε προσωρινό κλείσιμο δύο εργοστασίων σε Γερμανία και Γαλλία και ότι το δεύτερο θα επανέλθει στη μισή δυναμικότητα. Η εταιρεία απέδωσε την ευθύνη στην «πλημμύρα» των φθηνών προϊόντων στην Ε.Ε.

Για πολλές εταιρείες, όμως, οι προσπάθειες μείωσης του κόστους δεν ήταν αρκετές για να επιβιώσουν, μολοντί παράλληλα οι τι-

μές του ευρωπαϊκού φυσικού αερίου επανήλθαν κοντά στα 27 ευρώ. Μόνο στη δυτική Ευρώπη, χρεοκόπησαν πέρσι 190.449 εταιρείες, ο υψηλότερος αριθμός εδώ και τουλάχιστον μία δεκαετία, σύμφωνα με την ένωση Creditreform. Ως κορυφαίος λόγος αναδείχθηκαν οι τιμές ενέργειας.

Στο μεταξύ, η παγκόσμια ανταγωνιστικότητα ορισμένων από τις μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρώπης παραμένει χαμηλή μετά την κρίση και υπολείπεται της Κίνας και των ΗΠΑ. Ενδεικτικά, τα εργοστάσια χημικών στη Γερμανία λειτουργούν μόλις στο 70% της δυναμικότητάς τους φέτος, στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 20 ετών. Οι βιομηχανίες εξακολουθούν να πληρώνουν περίπου τρεις φορές περισσότερο από τον ανταγωνιστές τους στις ΗΠΑ, όπως είπε στο Bloomberg ο Tilo Rosenberger-Süß, εκπρόσωπος της εταιρείας InfraServ Gendorf. Αντιμετωπίζουν το επιπλέον κόστος των δικαιωμάτων ρύπων, που είναι πενταπλάσιο από άλλες χώρες.

Η αυξημένη εξάρτηση από εισαγωγές LNG από το εξωτερικό δυσκολεύει περαιτέρω την επίλυση του προβλήματος. Το LNG αποτελείται στην αρχή του έτους το 45% των εισαγωγών της Ε.Ε. έναντι περίπου 20% πριν από τον πόλεμο. «Αν η οριακή προμήθεια φυσικού αερίου της Ευρώπης προέρχεται από LNG, όπως το αμερικανικό LNG, τότε στις περισσότερες περιπτώσεις οι τιμές φυσικού αερίου στην Ευρώπη θα πρέπει να είναι υψηλότερες από τις ΗΠΑ, ώστε να διατηρείται η ροή των εισαγωγών», δήλωσε ο Anthony Yuen, επικεφαλής στρατηγικής ενέργειας της Citigroup. Αυτή η δυσαναλογία επηρεάζει τις μακροπρόθεσμες αποφάσεις των επιχειρήσεων.

Υψηλές αποδόσεις καταγράφουν το 2025 οι αναδυόμενες αγορές

Αισιοδοξία ότι η άνοδος θα επαναληφθεί και την επόμενη χρονιά

Οι αναδυόμενες αγορές άντεξαν τους δασμούς, τους εμπορικούς πολέμους και την αναταραχή που επικρατεί σε παγκόσμιο επίπεδο για να συγκεντρώσουν μέσα στο 2025 διψήφια κέρδη για τους επενδυτές και να τους πείσουν πως το ίδιο θα επαναληφθεί και το επόμενο έτος. Επειτα από χρόνια επώδυνων επιλογών για την εξυγίανση των δημοσιονομικών τους και αφού οι κεντρικές τράπεζες τους υιοθέτησαν την ενδεχόμενη νομισματική πολιτική, οι χώρες που άλλοτε ήταν οι πλέον ασφαλείς για τους επενδυτές σήμερα τους προσελκύουν.

Στη διάρκεια του έτους που τελειώνει, προσέφεραν κέρδη 18% σε όσους έχουν επενδύσει στα ομόλογά τους σε τοπικό νόμισμα, ενώ οι μετοχές τους έχουν σημειώσει άνοδο 26% το 2025. Το οφείλουν εν μέρει στα πολιτικά και οικονομικά σύννεφα που σιάζουν τον ουρανό τόσο της Ευρώπης όσο και των ΗΠΑ αλλά και στη διαρκή όξυνση των γεωπολιτικών εντάσεων. Όπως τονίζει σχετικά η Ελίνα Θεοδωρακοπούλου, διευθυντικό στέλεχος της Manulife Investment Management, «υπάρχουν πολλά στοιχεία αυτής της χρονιάς που μπορούμε να δούμε να μεταφέρονται στην επόμενη, ιδιαίτερες δεδομένης της εξαιρετικής απόδοσης που έχουν εμφανίσει». Ολα αυτά συνέβησαν ενώ η επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο καλλιέργησε το είδος της αβεβαιότητας που συ-

Οι αναδυόμενες αγορές προσέφεραν κέρδη 18% σε όσους έχουν επενδύσει στα ομόλογά τους σε τοπικό νόμισμα, ενώ οι μετοχές τους έχουν σημειώσει άνοδο 26% το 2025.

νήτως στρέφει τους επενδυτές σε ασφαλή καταφύγια όπως, για παράδειγμα, στα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου ή στο δολάριο. Αυτή η χρονιά αποτέλεσε, όμως, εξαίρεση καθώς η ανορθόδοξη εμπορική πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ και οι απρόβλεπτες αντιδράσεις και επιθέσεις τους αντέστρεψαν την τάση και οι αναδυόμενες αγορές άρχισαν να φαίνονται σταθερές και ασφαλείς.

Για πολλούς επενδυτές ο αντίκτυπος της πολιτικής των ΗΠΑ είναι πρώτος στον κατάλογο των κινδύνων που απειλούν το αναμενόμενο ράλι του επόμενου έτους. Πολλοί άλλοι, όμως, έσπευσαν να εκμεταλλευτούν την πτώση που προκάλεσε σε τίτλους και περιουσιακά στοιχεία η «Ημέρα Απελευθέρωσης» για να αγοράσουν μαζί με τίτλους των αναδυόμενων αγο-

ρών. Όπως επισημαίνει ο Τόμας Χόγκααρντ, διαχειριστής επενδύσεων χαρτοφυλακίου στην Janus Henderson Investors, «βλέπαμε όλο και περισσότερους επενδυτές να επιδιώκουν αλλαγές στη σύνθεση του χαρτοφυλακίου της για να μειώσουν την έκθεσή τους σε αμερικανικούς τίτλους και να τους αντικαταστήσουν με τίτλους πολλών άλλων χωρών». Μεσολάβησαν, άλλωστε, δραματικές αλλαγές στην πολιτική πολλών από τις αναδυόμενες αγορές. Η Τουρκία, για παράδειγμα, εγκατέλειψε τις ανορθόδοξες οικονομικές και νομισματικές πολιτικές στα μέσα του 2023, η Νιγηρία κατήργησε τις επιδοτήσεις και υποστήριξε το νόμισμά της, το νάιρα, η Αίγυπτος συνέχισε τις μεταρρυθμίσεις που της είχε υποδείξει το ΔΝΤ, ενώ η Γκάνα, η Ζάμπια και η Σρι Λάνκα

προχώρησαν σε στάση πληρωμών και επέτυχαν την αναβάθμισή τους. Το αποτέλεσμα ήταν η άνοδος των τίτλων τους και η αντιστροφή της πορείας των ροών κεφαλαίων και έπειτα από χρόνια εκροών, τα επενδυτικά κεφάλαια άρχισαν να εισέρχουν μαζί στα περιουσιακά τους στοιχεία. Πολλοί επενδυτές εκτιμούν πως οι σκληρές επιλογές πολλών εκ των αναδυόμενων αγορών έχουν αποφέρει καρπούς και έχουν προλείανει το έδαφος για καλά αποτελέσματα μέσα στο 2026. «Κατόρθωσαν να αντέξουν ισχυρότερη πτώση», επισημαίνει η Τζούλια Πελεγκρίνι, στέλεχος της Allianz Global Investors, και υπογραμμίζει πως «τώρα οι οικονομίες τους στέκονται σε πιο στέρεες βάσεις». Την εκτίμησή της συμμερίζεται και ο Τζέιμς Λορντ, στέλεχος της Morgan Stanley, που τονίζει πως «έχουν βελτιωθεί τα θεμελιώδη μακροοικονομικά μεγέθη αυτής της κατηγορίας οικονομιών, ιδιαίτερος όταν τα δει κανείς από την οπτική της πιστοληπτικής τους δυνατότητας». Πολλοί επενδυτές σημειώνουν, άλλωστε, ότι οι κεντρικές τράπεζες των αναδυόμενων αγορών επέδειξαν ανεξαρτησία και αποφασιστική πολιτική, ενώ την ίδια στιγμή η αμερικανική Fed δεχόταν επιθέσεις από τον Τραμπ και ενδεχομένως υπέκυψε στις πιέσεις του. Και με τη συνετή νομισματική τους πολιτική επέτυχαν να ενισχύσουν τα νομίσματά τους, ενώ το δολάριο αποδυναμώθηκε.

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy
8000-3333

ALPHA
Προθεσμιακή
Κατάθεση

Επιτόκιο
1,50%
για 12 μήνες

Απόδοση με
ALPHA κεφάλαιο

 Ελάχιστο ποσό κατάθεσης
€100.000

 Διαθέσιμο για **νέες** και **υφιστάμενες** καταθέσεις

 Καταβολή τόκου στη λήξη της προθεσμιακής κατάθεσης

Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις.

Επτά άξονες για ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας

Ποιες παρεμβάσεις συστήνει ο διοικητής της ΤτΕ Γ. Στουρνάρας

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Με ένα «σύνθετο πλέγμα προκλήσεων» είναι αντιμετώπιη η ελληνική οικονομία, παρά την πρόοδο των τελευταίων ετών και την προβλεπόμενη διατήρηση της αναπτυξιακής της δυναμικής, σύμφωνα με τις επιστημονικές του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα, στην Ενδιάμεση Εκθεση Νομισματικής Πολιτικής της ΤτΕ.

Ο κ. Στουρνάρας αγγίζει λίγο έως πολύ όλες τις αδυναμίες που κατά καιρούς επισημαίνουν οι διεθνείς οργανισμοί. Αναφέρει συγκεκριμένα η έκθεση: «Η ελληνική οικονομία, παρά τη σημαντική πρόοδο των τελευταίων ετών, βρίσκεται αντιμετώπιση με μια σειρά διαρθρωτικών προκλήσεων που θα καθορίσουν τη μελλοντική της πορεία. Συνολικά, ο κίνδυνος επιβράδυνσης των ρυθμών ανάπτυξης μετά τη λήξη του RRF (ο.σ. Ταμείου Ανάκαμψης), η χαμηλή παραγωγικότητα, το υφιστάμενο επενδυτικό κενό, τυχόν καθυστερήσεις στην απορρόφηση των υπολειπόμενων

κοινωνικών πόρων, η βραδεία αλλαγή του παραγωγικού προτύπου, οι πιέσεις στην αγορά εργασίας και στα πραγματικά εισοδήματα, η δυσκολία εύρεσης προστιπής κατοικίας, η δημογραφική κρίση, η στάσιμη διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα και το πολύ υψηλό δημόσιο χρέος συγκροτούν ένα σύνθετο πλέγμα προκλήσεων».

Ο κεντρικός τραπέζις χτυπάει καμπανάκι για τις αδυναμίες αυτές και διατυπώνει προτάσεις για την αντιμετώπισή τους, ενίοτε «αντισυμβατικές», όπως η ενσωμάτωση μεταναστών. Συγκεκριμένα, οι προτάσεις του περιλαμβάνουν τα εξής: **1.** Συνέχιση και εμβάθυνση των μεταρρυθμίσεων στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών, αποτελεσματικότερη λειτουργία του Δημοσίου, ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης, καταπολέμηση διαφθοράς, μείωση γραφειοκρατίας. **2.** Παροχή στοχευμένων κινήτρων (επιταχυνόμενες αποσβέσεις για αυξημένες εκπτώσεις φόρου για επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη), καθώς και περιορισμό του

ενεργειακού κόστους.

3. Μείωση του μη μισθολογικού κόστους εργασίας.

4. Πλήρης αξιοποίηση των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων, του RRF, των Πολυετών Δημοσιονομικών Πλαισίων 2021-2027 και 2028-2034 και του πακέτου των 8 δισ. ευρώ για την περίοδο 2026-32 (Ταμείο Κοινωνικού Κλίματος, Ταμείο Εκσυγχρονισμού, Ταμείο Απανθρακοποίησης Νησιών). Όπως επισημαίνει η έκθεση, «δεδομένου ότι το NextGeneration EU έχει πεπερασμένη διάρκεια ζωής και παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα καταγράφει συστηματικά ένα από τα υψηλότερα ποσοστά απορρόφησης στην Ε.Ε., η χώρα οφείλει να επιταχύνει την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων επενδύσεων ώστε να μεγιστοποιήσει τις θετικές επιδράσεις του στην ανάπτυξη και στην παρα-

γωγικότητα τα επόμενα χρόνια».

5. Παρεμβάσεις από την πλευρά της προσφοράς για την αντιμετώπιση του προβλήματος της προστιπής στεγασσης: απλοποίηση των διαδικασιών σε όλα τα στάδια αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας (αδειοδοτήσεις, πολεοδομικά χρήσεις γης), ώστε να αποδешеυθούν αδρανή ακίνητα και να διευκολυνθούν ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις σε ανάπτυξη κατοικίας.

6. Αυξήσεις αμοιβών συμβατές με την εξέλιξη της παραγωγικότητας, ώστε να αποφεύγεται η υπέρμετρη αύξηση του μοναδιαίου κόστους εργασίας που θα υπονόμευε την ανταγωνιστικότητα.

7. Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό γυναικών, νέων, μεγαλύτερων σε ηλικία και συνταξιούχων. Για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προ-

βλήματος, σημειώνει η έκθεση, απαιτείται ένα συνεκτικό πλέγμα κοινωνικών και αναπτυξιακών παρεμβάσεων: επενδύσεις σε ποιοτικούς και οικονομικά προστιπείς παιδικούς σταθμούς, θεσμοθέτηση ευέλικτων μορφών απασχόλησης, στήριξη της στεγασσης νέων οικογενειών, ενίσχυση υπηρεσιών υγείας και φροντίδας. Πρόσθετες παροχές, όπως επιδόματα σπουδών για παιδιά ή υποστήριξη στο σπίτι για νέες μητέρες ενισχύουν την οικογενειακή ασφάλεια. Παράλληλα, η ενσωμάτωση μεταναστών και ο επαναπατρισμός Ελλήνων του εξωτερικού μπορούν να ενδυναμώσουν το ανθρώπινο κεφάλαιο.

Η Τράπεζα της Ελλάδος προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης 2,1% το 2025, 2026 και 2027 και υποχώρηση στο 2% το 2028, ελαφρώς χαμηλότερα από την πρόβλεψη

Η ενσωμάτωση μεταναστών και ο επαναπατρισμός Ελλήνων του εξωτερικού μπορούν να ενδυναμώσουν το ανθρώπινο κεφάλαιο.

Ο κίνδυνος επιβράδυνσης των ρυθμών ανάπτυξης μετά τη λήξη του RRF, η χαμηλή παραγωγικότητα, η βραδεία αλλαγή του παραγωγικού προτύπου και η δυσκολία εύρεσης προστιπής κατοικίας αποτελούν μεταξύ άλλων βασικούς παράγοντες που θα καθορίσουν τη μελλοντική πορεία της ελληνικής οικονομίας, αναφέρει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας.

της κυβέρνησης για το 2025 (2,2%) και το 2026 (2,4%), αλλά υψηλότερα από το 2027 (1,7%) και το 2028 (1,6%). Επισημαίνει ότι οι ρυθμοί αυτοί υπερβαίνουν τον μέσο προβλεπόμενο ρυθμό ανάπτυξης της Ευρωζώνης και συνεπώς η χώρα παραμένει σε τροχιά σύγκλισης των εισοδημάτων.

Για τις επενδύσεις προβλέπει ότι θα αυξηθούν με ρυθμό 7,3% το 2025-2026 (έναντι πρόβλεψης της κυβέρνησης για 5,7% και 10,2%), αλλά επισημαίνει ότι μετά το τέλος του Ταμείου Ανάκαμψης, ο ρυθμός αύξησής τους θα μετριασθεί, το 2027-28.

Ο πληθωρισμός προβλέπεται να παραμείνει υψηλός (2,8%) φέτος και θα υποχωρήσει αισθητά στο 2,1% το 2026, θα παραμείνει αμετάβλητος στο 2,2% το 2027 και θα επιταχυνθεί εφάπαξ το 2028 στο 2,5%, καθώς η επίδραση του διευρυνμένου συστήματος εμπορίας ρύπων θα ενσωματωθεί στην ενεργειακή συνιστώσα του δείκτη. Η κυβέρνηση προβλέπει πληθωρισμό 2,6% φέτος, 2,2% το 2026 και το 2027.

Ενα στα τρία δάνεια προέρχεται από ευρωπαϊκά προγράμματα

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ

Από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα, όπως το Ταμείο Ανάκαμψης, προέρχεται ένα στα τρία δάνεια που χορήγησαν οι τράπεζες τόσο προς τα νοικοκυριά όσο και προς τις επιχειρήσεις το 2025. Η φθηνή ρευστότητα που προήλθε από ευρωπαϊκούς πόρους συνέβαλε και στη μείωση των επιτοκίων, που υπήρξε ωστόσο εντονότερη για τις μεγάλες και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που είδαν το μέσο επιτόκιο δανεισμού να αποκλιμακώνεται ταχύτερα από το μέσο επιτόκιο δανεισμού των μικρών επιχειρήσεων αλλά και των νοικοκυριών.

Αυτό προκύπτει από την έκθεση νομισματικής πολιτικής της ΤτΕ που αναλύει την εξέλιξη του κόστους δανεισμού για επιχειρήσεις και νοικοκυριά, εκτιμώντας ότι «οι ευνοϊκές συνθήκες άντλησης ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών και η βελτίωση της ποι-

ότητας των δανειακών χαρτοφυλακίων τους καθιστούν δυνατή τη συγκράτηση του περιθωρίου επιτοκίου και την περαιτέρω ελάφρυνση του ονομαστικού κόστους δανεισμού». Συνεπικουρούμενη και από τα ευρωπαϊκά κονδύλια η πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις κατέγραψε ρυθμό αύξησης 16% το 1ο μνηνο του 2025, σε αντίθεση με την πιστωτική επέκταση προς τα νοικοκυριά, που ναι μεν ανέκαμψε, αλλά με εξαιρετικά βραδύτερο ρυθμό, της τάξης μόλις του 0,3%. Στα θετικά πάντως είναι ότι για πρώτη φορά μετά τον Οκτώβριο του 2010, ο ετήσιος ρυθμός συρρίκνωσης των τραπεζικών δανείων προς τα νοικοκυριά τους δέκα πρώτους μήνες του 2025 περιορίστηκε καταγράφοντας θετικές τιμές, με τη μεγαλύτερη ώθηση να δίνουν τα καταναλωτικά δάνεια, που καταγράφουν ρυθμό ανόδου 6,6% τον περασμένο Οκτώβριο.

Σε ότι αφορά το κόστος χρηματοδότησης, τα επιτόκια των

Η φθηνή ρευστότητα που προήλθε από ευρωπαϊκούς πόρους συνέβαλε και στη μείωση των επιτοκίων.

τραπεζικών δανείων προς τα νοικοκυριά υποχώρησαν κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, αλλά οι μειώσεις επιτοκίων ήταν συγκριτικά μικρότερες από ό,τι για τις επιχειρήσεις. Ειδικότερα, το μεσοσταθμικό επιτόκιο των στεγαστικών δανείων διαμορφώθηκε το 1ο τρίμηνο του 2025 μόλις κατά 17 μονάδες χαμηλότερα από τη μέση τιμή του 6ο τριμήνου του 2024. Στην πραγματικότητα ωστόσο, όπως σημειώνεται στην έκθεση, το κόστος στεγαστικής πίστης ήταν πιο περιορισμένο από ό,τι αποτυπώνεται στα στοιχεία που συγκεντρώνει η ΤτΕ, καθώς σημαντικό μερίδιο (περίπου το

Η πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις κατέγραψε ρυθμό αύξησης 16% το 1ο μνηνο του 2025, ενώ προς τα νοικοκυριά, ναι μεν ανέκαμψε, αλλά με εξαιρετικά βραδύτερο ρυθμό, της τάξης μόλις του 0,3%.

1/3) των στεγαστικών δανείων που χορηγήθηκαν το 1ο μνηνο του 2025 αφορούσε χαμηλότοκα δάνεια συγχρηματοδοτούμενα από προγράμματα της ΕΑΤ, δηλαδή από το πρόγραμμα «Σπίτι μου II».

Σε ότι αφορά το κόστος χρημα-

τοδότησης των επιχειρήσεων, το μεσοσταθμικό επιτόκιο των επιχειρηματικών δανείων έχει υποχωρήσει συνολικά πάνω από 2,5 ποσοστιαίες μονάδες, από την έναρξη της πτωτικής τάσης των επιτοκίων δανεισμού των επιχειρήσεων

τον Αύγουστο του 2023. Αποτελέσματα ήταν να αναστραφεί περίπου το 70% της αύξησης που είχε σημειωθεί κατά την ανοδική φάση του κύκλου των επιτοκίων. Ωστόσο, πιο ωφέλιμες είναι οι μεγάλες επιχειρήσεις, αυτές δηλαδή που δανείστηκαν ποσά άνω του 1 εκατ. ευρώ, με επιτόκιο 3,7% έναντι 4,8% που ήταν το αντίστοιχο κόστος το 6ο τρίμηνο του 2024. Τα δάνεια μεταξύ 250.000 ευρώ έως και 1 εκατ. είχαν μεσοσταθμικό επιτόκιο 4,3% από 5,3% το 2024, ενώ το μεσοσταθμικό επιτόκιο για δάνεια έως 250.000 ευρώ διαμορφώθηκε στο 5,2% έναντι 5,6% το 2024. Η τάση αυτή ερμηνεύεται και το ότι τα νέα δάνεια άνω του 1 εκατ. ευρώ αντιπροσώπευαν το 85% της ακαθάριστης ροής επιχειρηματικών δανείων με ταχτή λήξη κατά το 1ο μνηνο του 2025. Στην κατηγορία των ωφελημένων ήταν και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που απορρόφησαν πάνω από το 40% της νέας τραπεζικής χρ-

ματοδότησης. Στις καταθέσεις, οι μειώσεις των επιτοκίων καταθέσεων στην Ελλάδα υπήρξαν πιο περιορισμένες από ό,τι στη Ζώνη του Ευρώ, με αποτέλεσμα η αρνητική απόκλιση του μέσου επιτοκίου καταθέσεων προθεσμίας της Ελλάδας σε σχέση με το αντίστοιχο της Ζώνης του Ευρώ να περιοριστεί στις 43 μονάδες, έναντι 60 μονάδων το 6ο τρίμηνο του 2024 και μέγιστης αρνητικής απόκλισης περίπου 120 μονάδων τον Ιανουάριο του 2023. Εντούτοις τα επιτόκια στους προθεσμιακούς λογαριασμούς στη χώρα μας εξακολουθούν να διαμορφώνονται σε επίπεδο χαμηλότερο από το αντίστοιχο μέσο επιτόκιο της Ζώνης του Ευρώ, σημειώνει η ΤτΕ και συγκεκριμένα στο 1,1% για τα νοικοκυριά, έναντι 1,7% το 6ο τρίμηνο του 2024, και στο 1,7% για τις επιχειρήσεις, δηλαδή περίπου μία ποσοστιαία μονάδα χαμηλότερη έναντι της μέσης τιμής του 6ο τριμήνου του προηγούμενου έτους.

Στους μεγάλους κερδισμένους φέτος το ελληνικό Χρηματιστήριο

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΙΑΝ

Ευκαιρία αποδείχθηκε φέτος για την Ελλάδα η στροφή των επενδυτών από τα αμερικανικά περιουσιακά στοιχεία προς εκείνα της Ευρωζώνης, λόγω της πολιτικής Τραμπ. Στους μεγάλους κερδισμένους ήταν η Ελλάδα. Η συνετή δημοσιονομική πολιτική, η αναβάθμιση της αξιολόγησης της χώρας από τους οίκους και η περαιτέρω ενίσχυση της αξιοπιστίας της έναντι των διεθνών επενδυτών σπνρίζουν το ισχυρό story της ελληνικής οικονομίας. Όπως διαπίστωσε

η Τράπεζα της Ελλάδος, η εισροή κεφαλαίων στην ελληνική αγορά το τέλος Νοεμβρίου, σε σχέση με τα συνολικά κεφάλαια υπό διαχείριση, ήταν σημαντικά υψηλότερη έναντι της Ευρωζώνης. Ειδικότερα, όπως αναφέρει η ΤτΕ στην Ενδιάμεση Εκθεση για τη Νομισματική Πολιτική, η αβεβαιότητα για την οικονομική πολιτική των ΗΠΑ, που προκλήθηκε από την αμφισβήτηση μακροχρόνιων σταθερών της αμερικανικής οικονομίας όπως η ανεξαρτησία

των θεσμών και η ελευθερία του εμπορίου, έχει οδηγήσει σε ανακατανομή των διεθνών κεφαλαίων και επαναπατρισμό ευρωπαϊκών κεφαλαίων, κυρίως, επενδυτών, με αποτέλεσμα την αύξηση των επενδυτικών θέσεων στις ευρωπαϊκές αγορές μετοχών και ομολόγων.

Οι σημαντικές εισροές στις συγκεκριμένες αγορές, οι οποίες παρατηρήθηκαν για πρώτη φορά μετά την κρίση χρέους σε περίοδο αναζήτησης ασφαλών καταφυγίων, έχουν ενισχύσει τη θέση της Ευρωζώνης ως εναλλακτικού, ασφαλούς προορισμού επενδυτι-

Η στροφή των επενδυτών από τα αμερικανικά περιουσιακά στοιχεία προς εκείνα της Ευρωζώνης, λόγω Τραμπ, ευλόγησε σημαντικά την Ελλάδα.

κών κεφαλαίων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, αναλογικά με τις υφιστάμενες επενδυτικές θέσεις, η

ελληνική οικονομία προσείλκυσε το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον μεταξύ των υπολοίπων οικονομιών της Ευρωζώνης. Συγκεκριμένα, από τα μέσα του δευτέρου τριμήνου τα μετοχικά επενδυτικά κεφάλαια που επικεντρώνονται στην ελληνική αγορά κατέγραψαν εισροές οι οποίες κατά μέσον όρο ξεπερνούσαν τα 40 εκατ. δολάρια ανά μήνα, συγκεντρώνοντας 300 εκατ. δολάρια το επτάμηνο Μαΐου - Νοεμβρίου. Η εισροή κεφαλαίων στην ελληνική αγορά μετοχών το διάστημα αυτό, σε σχέση με τα συνολικά κεφάλαια υπό διαχείριση (2,7 δισ.

δολ.), ήταν σημαντικά υψηλότερη εκείνης της Ευρωζώνης συνολικά αλλά και των υπολοίπων οικονομιών της περιοχής. Ειδικότερα, στην Ελλάδα κινήθηκαν στο 11,5% πετοχικά επενδυτικά κεφάλαια που επικεντρώνονται στην ελληνική αγορά κατέγραψαν εισροές οι οποίες κατά μέσον όρο ξεπερνούσαν τα 40 εκατ. δολάρια ανά μήνα, συγκεντρώνοντας 300 εκατ. δολάρια το επτάμηνο Μαΐου - Νοεμβρίου. Η εισροή κεφαλαίων στην ελληνική αγορά μετοχών το διάστημα αυτό, σε σχέση με τα συνολικά κεφάλαια υπό διαχείριση (2,7 δισ.

Συνεπώς, φαίνεται ότι στον βαθμό που η Ευρωζώνη θα συνεχίσει να αντιμετωπίζεται ως ασφαλές καταφύγιο σε περιόδους διεθνούς αβεβαιότητας, η ελληνική οικονομία θα έχει την ευκαιρία να επωφεληθεί, εξέλιξη που θα επιφέρει θεσιμακόμο λογαριασμούς στη χώρα μας εξακολουθούν να διαμορφώνονται σε επίπεδο χαμηλότερο από το αντίστοιχο μέσο επιτόκιο της Ζώνης του Ευρώ, σημειώνει η ΤτΕ και συγκεκριμένα στο 1,1% για τα νοικοκυριά, έναντι 1,7% το 6ο τρίμηνο του 2024, και στο 1,7% για τις επιχειρήσεις, δηλαδή περίπου μία ποσοστιαία μονάδα χαμηλότερη έναντι της μέσης τιμής του 6ο τριμήνου του προηγούμενου έτους.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ

Το πολιτικό πρόβλημα

Η νέα δέσμη δημοσκοπήσεων ήρθε να επιβεβαιώσει επί τα χειρώ το έλλειμμα εμπιστοσύνης και τις συνέπειές του, την περαιτέρω απομάκρυνση της αυτοδυναμίας και τη διατήρηση της πολιτικής ρευστότητας. Ήταν αναμενόμενο για τρεις τουλάχιστον λόγους: α) Οι μακροχρόνιες τάσεις είναι μονιμώς αρνητικές. Μόνο 12% κρίνουν θετικά την πολιτική στην οικονομία, 15% στα θέματα θεσμών και διαφθοράς, 22% στα θέματα της καθημερινότητας. β) Στη δυσφορία από κάθε νέο πρόβλημα προστίθεται σωρευτικό ο θυμός από τα

προηγούμενα, που μένουν άλυτα –και εκδικούνται. Και γ) το κυριότερο, γενικεύεται η αίσθηση ότι το σύστημα περιθωριοποιεί τις νέες γενιές και μεγάλα τμήματα της κοινωνίας. Συνθίζεται να αναγορεύεται στο πολιτικό πρόβλημα της χώρας το υπαρκτό πρόβλημα της κοινωνικοπολιτικής αυτοδυναμίας. Στα σοβαρά, το πολιτικό πρόβλημα είναι άλλο. Η μεταπολιτευτική δημοκρατία μας στηριζόταν σε μια διπλή υπόθεση: Για συμμετοχή στα

κοινά και στην πορεία της χώρας, ότι υπάρχουν εναλλακτικές κι ότι η γνώμη όλων, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, μετρά. Και για ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο, όπου όλοι απολαμβάνουν τα στοιχειώδη δικαιώματα, όπως στη μόρφωση και στην υγεία. Καμία από τις δύο υποσχέσεις δεν είναι ισχυρή σήμερα. Η συμμετοχή γίνεται όλο και πιο μακρινή ανάμνηση. Η κοινωνία «εκπαιδεύεται» ότι είναι ανήμπορη, ίσως κι ακατάλληλη να ορίσει τις τύχες της. Καλά καλά δεν συμμετέχουν καθοριστικά ούτε αυτοί που υποτίθεται ότι είναι η δουλειά

Η ανεργία μειώνεται, αλλά στη θέση της μπαίνει η υπερπαραγωγή νεόπτωχων, ανθρώπων που είναι φτωχοί παρότι έχουν δουλειά.

τους: Τις αποφάσεις για όλα τα μεγάλα θέματα λαμβάνει ο εκάστοτε πρωθυπουργός, που ελέγχει τη Βουλή, ορίζει κι ελέγχει την κυβέρνηση, επιλέγει τον Πρόεδρο

της Δημοκρατίας, την ηγεσία της Δικαιοσύνης, σε μεγάλο βαθμό και τις ανεξάρτητες αρχές – όπως πρόσφατα είπε ο Ευ. Βενιζέλος, με ότι αυτό συνεπάγεται και για την αγορά, την οικονομία και τη διεθνή εκπροσώπηση της χώρας.

Όσον αφορά το βιοτικό επίπεδο, είναι στα ευρωπαϊκά τάρταρα. Η κυβέρνηση επικαλείται την αύξηση του κατώτατου μισθού και τη μείωση της ανεργίας. Ο κατώτατος μισθός είναι αλήθεια ότι έχει αυξηθεί – και θα αυξηθεί πάνω από 950 ευρώ το 2027. Το πιο σημαντικό, ωστόσο, με τον κατώτατο μισθό

είναι άλλο: Είναι πόσοι ξεπερνάν σε αυτόν. Από 160.000 που αμείβονταν με αυτόν προ κρίσεως, έφτασαν τις 700.000 περίπου. Και συνεχίσαν να πληθαίνουν μετά το 2019, γιατί η κυβέρνηση επίμονα απέκρουε την ιδέα να ξεπιάσουν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις. Αυτό γινόταν μέχρι τα συλλαλητήρια για τα Έμπερ, στις 28 Φεβρουαρίου, και τη δημοσκοπική κατάρρευση της Ν.Δ. Κι έτσι υποκρέωθηκε αυτή η φορά να εισακούσει τους κοινωνικούς εταίρους και να σεβαστεί τη συμφωνία τους για επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων.

Η ανεργία προφανώς μειώνεται. Το πιο σημαντικό, ωστόσο, είναι άλλο: Η ανεργία σημαίνει φτώχεια και αποξένωση, περιθώριο. Η μείωση της ανεργίας γίνεται υπερπαραγωγή φτωχών που έχουν δουλειά, νεόπτωχων – 62,5% των μισθωτών, πάνω από 1,5 εκατ. νέοι κυρίως άνθρωποι, έχουν μισθό κάτω από 956 ευρώ καθαρά. Η ανεργία μειώνεται αλλά η φτώχεια γίνεται πιο σκληρή και (εν μέσω χλιδής και ανισοτήτων) ταπεινωτική. Αυτό είναι το πολιτικό πρόβλημα.

kalitsiskostas@yahoo.com

55 ΧΡΟΝΙΑ 4ΤΡΟΧΟΙ

55 ΧΡΟΝΙΑ 4ΤΡΟΧΟΙ

ΑΠΟ ΤΟ 1970 ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΑΥΡΙΟ

ΚΥΡΙΑΚΗ
28/12

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy

Τα επιχειρηματικά deals που ξεχώρισαν το 2025

Πρωταγωνίστησαν υγιείς εταιρείες με υψηλή αποτίμηση, μεγάλα μερίδια αγοράς και προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Νέο ρεκόρ σε εξαγορές και συγχωνεύσεις αναμένεται να σημειωθεί το 2025, καθώς ήδη πάνω από 80 επιχειρηματικές συμφωνίες έχουν πραγματοποιηθεί, ενώ λίγες ημέρες πριν το έτος ολοκληρωθεί πρόκειται να ανακοινωθούν μερικές ακόμη. Για παράδειγμα, μέσα στις επόμενες ημέρες αναμένεται η υπογραφή της οριστικής συμφωνίας ανάμεσα στις αλυσίδες σούπερ μάρκετ «Μασούτης» και «Κρητικός», με την οποία η πρώτη θα αποκτή τον έλεγχο της δεύτερης, ενώ το απόγευμα της Πέμπτης έγινε γνωστό ότι η Credia Bank βρίσκεται σε αποκλειστικές συζητήσεις με την «Παντελάκης Χρηματοπιστηριακή» για την απόκτηση του 70% αυτής. Την ίδια ώρα, μια συμφωνία που πριν από 11 μήνες έμοιαζε τελειωμένη, αυτή της απόκτησης της Avramar από την Aqua Bridge, όχι μόνο δεν έχει ολοκληρωθεί, αλλά χαρακτηρίζεται από συνεχείς ανατροπές και καθυστερήσεις. Το μέλλον μιας άλλης, αυτή της εξαγοράς της Novibet από τον ΟΠΑΠ κρίνεται στις 12 Ιανουαρίου 2026, οπότε θα αποφανθεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ενώ μία άλλη, αυτή της απόκτησης του 40% της Bazaar από την AVE οδεύει προς ματαίωση.

Η «βεντάλια» των επιχειρηματικών συμφωνιών της χρονιάς που φεύγει αφορά πολλούς κλάδους, από τα τρόφιμα και την τεχνολογία μέχρι τον χρηματοοικονομικό κλάδο και την υγεία, επιβεβαιώνοντας και στην πράξη την επάνοδο της Ελλάδας στην επενδυτική βαθμίδα. Ακόμη δε και αν δεν πρόκειται για την εξαγορά με το μεγαλύτερο τί-

μημα που καταγράφηκε φέτος για επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, η απόκτηση του ελέγχου του ελληνικού Χρηματιστηρίου από τη Euronext είναι η επιχειρηματική συμφωνία με τον μεγαλύτερο θετικό συμβολισμό για το εγχώριο επιχειρείν και ταυτόχρονα ψήφος εμπιστοσύνης –κλίσε, αλλά εν προκειμένω ισχύει– για

Από πλευράς ύψους τιμήματος ξεχώρισε το 2025 η απόκτηση του 60% του Hellenic Healthcare Group από την Pure Health Holding έναντι 800 εκατ. ευρώ.

Μία από τις συμφωνίες που προκάλεσαν αίσθηση ήταν η εξαγορά της Εθνικής Ασφαλιστικής από την Τράπεζα Πειραιώς έναντι 600 εκατ. ευρώ.

την ελληνική οικονομία.

Αλλωστε η διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, η ύπαρξη πολιτικής σταθερότητας σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στις ισχυρές οικονομίες της Ευρώπης αλλά και στις «ανταγωνίστριες» χώρες στα Βαλκάνια, και τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποτελούν τους επιταχυντές

και ταυτόχρονα πολλαπλασιαστές των εξαγορών στην Ελλάδα. Εξαγορές που πλέον σε ελάχιστες περιπτώσεις έχουν τον χαρακτήρα της εξυγίανσης διά της απόκτησης περιουσιακών στοιχείων σε χαμηλή αξία, όπως συνέβαινε τη δεκαετία της κρίσης. Πρόκειται κυρίως για εξαγορές εταιρειών με υψηλή αποτίμηση, εταιρειών υγιών που είναι ελκυστικές για τα υψηλά μερίδια αγοράς ή/και για τις ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης που παρουσιάζουν αυτές καθαυτές και ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιούνται.

Από πλευράς ύψους τιμήματος –και όχι μόνο– η συμφωνία που ξεχωρίζει για το 2025 είναι αυτή της απόκτησης του 60% του Hellenic Healthcare Group από τη Pure Health Holding που εδρεύει στο Αμπου Ντάμπι έναντι 800 εκατ. ευρώ. Με τη συμφωνία ο αραβικός όμιλος αποκτά τον έλεγχο 11 νοσοκομείων και 23 διαγνωστικών κέντρων σε Ελλάδα και Κύπρο, ενισχύοντας την παρουσία του πέρα από τα στενά όρια του Αμπου Ντάμπι. Τα αραβικά κεφάλαια και η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και της τεχνητής νοημοσύνης αναμένεται να αναβαθμίσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας, κάτι που εξυπηρετεί ταυτόχρονα τα εξής: πρώτον, την ανερχόμενη παγκοσμίως τάση των επενδύσεων στη μακροβιότητα –αναγκαία καθώς στον λεγόμενο δυτικό κόσμο μειώνονται οι γεννήσεις– και δεύτερον, την επένδυση σε παροχές για υψηλάβαλάντια, όπως αυτά των συνταξιούχων από τη Βόρεια Ευρώπη που επιλέγουν ολόένα και περισσότερο την Ελλάδα ως νέο τόπο μόνιμης διαμονής τους. Στην ίδια λογική και θέλοντας ταυτόχρο-

Η απόκτηση του ελέγχου του ελληνικού Χρηματιστηρίου από τη Euronext είναι η επιχειρηματική συμφωνία με τον μεγαλύτερο θετικό συμβολισμό για το εγχώριο επιχειρείν και ταυτόχρονα ψήφος εμπιστοσύνης –κλίσε, αλλά εν προκειμένω ισχύει– για την ελληνική οικονομία.

να να ελέγχει κομμάτι της αγοράς υπηρεσιών υγείας και των ασφαλίσεων υγείας η Generali προχώρησε στην εξαγορά του ομίλου της Ευρωκλινικής.

Μεταξύ των deals με το υψηλότερο τίμημα είναι αυτό της εξαγοράς της Εθνικής Ασφαλιστικής από την Τράπεζα Πειραιώς έναντι 600 εκατ. ευρώ, σημαντικό και για το γεγονός ότι θα αποτελέσει θρυαλίδα εξέλιξης για τον ασφαλιστικό κλάδο και το 2026. Αλλωστε και το 2025 ο κλάδος χαρακτηρίστηκε από έντονη κινητικότητα, καθώς πέρα από την πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής από το CVC στην Τράπεζα Πειραιώς, έγιναν άλλες 7 μικρότερες συναλλαγές, μεταξύ αυτών και της απόκτησης της Mega Brokers (ασφαλιστική διαμεσολάβηση) από την αμερικανική Acrisure. Ευρύτερα στον χρημα-

τοοικονομικό τομέα καταγράφηκαν και άλλες κινήσεις εξαγορών με πιο δραστήρια την Alpha Bank, ως αγοραστή (π.χ. Axia Ventures, FlexFin) αλλά και ως πωλήτη (αύξηση συμμετοχής UniCredit). Η κατάταξη της Ελλάδας στους δέκα μεγαλύτερους τουριστικούς προορισμούς προκαλεί κινητικότητα στον ξενοδοχειακό κλάδο. Ο όμιλος Sani/Ikos απέκτησε έναντι 400 εκατ. ευρώ τρία ξενοδοχεία στη Χαλκιδική από την Goldman Sachs Asset Management, ο εφοπλιστής Γιώργος Προκοπίου πήρε και το υπόλοιπο 67% του Αστέρα Βουλιαγμένης, η Brook Lane απέκτησε δύο ξενοδοχεία στην Κω, ο όμιλος Azora απέκτησε το 50,1% των Donkey Hotels της οικογένειας Ιωάννου. Στον συγγενικό κλάδο των κατασκευών κεντρική θέση στις συμφωνίες της χρονιάς έχει

η απόκτηση από τον όμιλο Aktor της Ακτωρ Παραχωρήσεις έναντι 194 εκατ. ευρώ.

Πληθώρα εξαγορών (13-15), μεγάλων και μικρών, έγινε για μια ακόμη χρονιά στον κλάδο των τροφίμων, με πιο εμβληματικές την απόκτηση της γαλακτοβιομηχανίας «Δωδώνη» από τα «Ελληνικά Γαλακτοκομεία» με τιμήμα κοντά στα 200 εκατ. ευρώ, την απόκτηση της «Μπάρμπα Στάθης» από την Ideal Holdings έναντι 130 εκατ. ευρώ και την πώληση της «Nikas» στην «Υφαντής» με το τίμημα να ανέρχεται κατά πληροφορίες σε 50 εκατ. ευρώ. Τα ελληνικά επενδυτικά ταμεία (EOS, Elikonos, SMERC) συνεχίζουν να επενδύουν σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις τροφίμων, ενώ ανάλογη πρακτική ακολουθεί και το πιο καινούργιο Halkyon Equity Partners.

Κρίσιμο το 2026 για το ελληνικό επιχειρείν

Εξαιρετικά κρίσιμη χρονιά για την περαιτέρω κάλυψη του επενδυτικού κενού της χώρας είναι αυτή που ξεκινάει σε 11 ημέρες, καθώς το 2026 ολοκληρώνεται το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA) και ταυτόχρονα η χώρα εισέρχεται σε προεκλογική περίοδο, καθώς οι εκλογές –υπό κανονικές συνθήκες– θα πραγματοποιηθούν την άνοιξη του 2027.

Τα «καμπανάκια» έχουν χτυπήσει ήδη από διάφορες πλευρές. Κατ' αρχάς από το ίδιο το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που στον Πολυετή Δημοσιονομικό Προγραμματισμό προβλέπει υποχώρηση της ανάπτυξης κάτω από το 2% (1,7% το 2027, 1,6% το 2028 και 1,3% το 2029) και σημαντική επιβράδυνση των επενδύσεων, από 10,2% ρυθμό ανάπτυξης το 2026 σε μόλις 0,9% το 2028.

Δεύτερον, από το Εθνικό Συμβούλιο Παραγωγικότητας το οποίο στη φετινή έκθεσή του, αφού επισημαίνει ότι τα χάσματα παραγωγικότητας με την Ευρωζώνη και την Ε.Ε. δεν μεταβάλλονται ουσιαστικά ούτε φέτος ούτε το 2026, κάνει λόγο για ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας των επενδύσεων. «Μετά το Ταμείο Ανάκαμψης, τι» αναρωτήθηκαν άλλωστε και οι καθηγητές Αποστόλης Φιλιππίδης (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών) και Ηλίας Καραγιάννης (Πανεπιστήμιο Τζορτζ Ουάσινγκτον) που έλαβαν μέρος στην Πέμπτη στη συζήτηση για την επίσημη παρουσίαση της φετινής ετήσιας έκθεσης.

«Βρισκόμαστε σε καλό μομέντομ, αλλά για να συνεχιστεί, πρέπει να αποδείξουμε ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι διατηρήσιμοι και ότι υπάρχει πειστικό αφήγημα για την οικονομία και μετά το Ταμείο Ανάκαμψης», είπε από την πλευρά του την περασμένη Δευτέρα ο Κυριάκος Ανδρέου, Partner, Strategy & Markets στην PwC Ελλάδας.

Το είπε στην πραγματικότητα και η Moody's πριν από μερικές εβδομάδες, αναφέροντας ότι η οικονομική ανάπτυξη είναι πιθανό να επιβραδυνθεί σε σχέση με τα τρέχοντα υψηλά επίπεδα, μόλις ολοκληρωθεί η απορρόφηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Εν είδει περισσότερο προειδοποίησης, μάλιστα, τόνισε ότι καθοδικές πιέσεις στην αξιολόγηση της Ελλάδας θα μπορούσε να προκαλέσει η αναστροφή σε διαρθρωτικές μετα-

Το νέο έτος ολοκληρώνεται το Ταμείο Ανάκαμψης και ταυτόχρονα η χώρα εισέρχεται σε προεκλογική περίοδο.

ρυθμίσεις. Ακόμη πιο σαφές ήταν το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής: οι μεγάλες ιδιωτικές επενδύσεις θα πρέπει να αποτελέσουν τον μοχλό οικονομικής ανάπτυξης της χώρας στη μετά ΤΑΑ εποχή. Και δεδομένης της σχετικά δύσκολης, ακόμη, πρόσβασης πολλών ελληνικών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση, καθίσταται ακόμη πιο κρίσιμη η προσέλκυση ξένων επενδύσεων αλλά και η δημιουργία μεγαλύτερων εταιρικών σχημάτων μέσα από εξαγορές και συγχωνεύσεις. Δεν είναι όμως μόνο η χρηματοδότηση. «Τα σημαντικότερα εμπόδια για ιδιωτικές επενδύσεις περιλαμβάνουν: το κόστος ενέργειας, τη διαθεσιμότητα ανθρώπινου δυναμικού υψηλών προσόντων, την αβεβαιότητα για το μέλλον, και το ρυθμιστικό πλαίσιο. Ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων προϋποθέτει, συνεπώς, άρση των ανωτέρω εμποδίων», αναφέρει το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής στην τελευταία έκθεσή του για την ελληνική οικονομία που δημοσιοποιήθηκε την Πέμπτη.

Κρίσιμο ρόλο παίζει και το είδος των επενδύσεων, σε ποιους κλάδους υπάρ-

χει ενδιαφέρον από επενδυτές για να εισέλθουν στο μετοχικό κεφάλαιο υφιστάμενων επιχειρήσεων. Ο τουρισμός θα συνεχίσει να προσελκύει επενδυτές, ειδικά μάλιστα καθώς η Ελλάδα αποτελεί πλέον προορισμό κατ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Η βιομηχανία τροφίμων επίσης θα εξακολουθήσει να είναι ο ισχυρότερος κλάδος της μεταποίησης και ιδιαιτέρως ελκυστικός, καθώς παρά τα μικρά όρια της εγχώριας αγοράς υπάρχουν δύο σημαντικά στοιχεία: η ισχυρή ζήτηση λόγω τουρισμού και οι πολλές πλέον εξωστρεφείς εταιρείες του κλάδου. Η υγεία, οι ασφαλιστικές υπηρεσίες, τεχνολογίες που σχετίζονται με την ευζωία είναι επίσης κλάδοι που μπορούν να προσελκύσουν επενδυτές, ειδικά μάλιστα καθώς το μικρό μέγεθος της χώρας δεν είναι αποφασιστικός παράγοντας για την επιτυχία σε αυτούς. Ενδεικτικές του παραπάνω είναι οι συμφωνίες της Lamda Development με τον όμιλο ION για τη δημιουργία Κέντρου Έρευνας και Καινοτομίας στο Ελληνικό και με τον Όμιλο Ιατρικού Αθηνών για τη δημιουργία Healthcare Park, επίσης στο Ελληνικό.

ALASIA HOTEL

Christmas and New Year's Celebrations

24/12
Wednesday

CHRISTMAS EVE GALA DINNER
Resident Dee Jay
Adults: €165.00 | Children: €125.00

25/12
Thursday

CHRISTMAS DAY 'SANTA'S' BUFFET LUNCH
Internationally acclaimed Italian
Pianist & Composer, Luca Gualco
Adults: €110.00 | Children: €80.00

26/12
Friday

BOXING DAY 'THE ROASTS' SHARING LUNCH
Dee Jay Simos Vamvakidis on the Decks
with Live Instrumental Performers
Adults: €110.00

31/12
Wednesday

NEW YEAR'S REVELLION 'CELEBRATION' BUFFET DINNER
Dee Jay Simos Vamvakidis on the Decks
with Live Instrumental Performers
Adults: €170.00 | Children: €130.00

01/01
Thursday

NEW YEAR'S DAY 'FESTIVE CARVERY' SHARING LUNCH
Adults: €110.00 | Children: €80.00

06/01
Tuesday

TA FOTA' BRUNCH WITH 'FLAVORS OF THE DAY'

handcrafted with care...

For Reservations: 25 332000

Σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητας των επιχειρήσεων

Στο τραπέζι η μείωση της προκαταβολής φόρου και η κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Μέτρα για την ενίσχυση της ρευστότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σχεδιάζει η κυβέρνηση, με τη μείωση του ποσοστού της προκαταβολής φόρου και την κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος να βρίσκονται στο τραπέζι. Τα δύο μέτρα αποφέρουν στην κυβέρνηση σημαντικά έσοδα και πριν ληφθούν οι οριστικές αποφάσεις θα αξιολογηθούν τα στοιχεία των δηλώσεων των επιχειρήσεων προκειμένου να διαπιστωθεί εάν τα δηλωθέντα κέρδη τους συνεχίζουν

Η προκαταβολή φόρου εισοδήματος αποτελεί έναν από τους πιο αμφιλεγόμενους πυλώνες της φορολογίας των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, με τη συζήτηση για πιθανή μείωσή της από το 2026 να επανέρχεται δυναμικά στο προσκήνιο, καθώς σχεδόν το σύνολο των επιχειρήσεων ζητεί τη μείωση του ποσοστού. Παρότι η πρακτική της προπληρωμής φόρου δεν αποτελεί ελληνική ιδιαιτερότητα, το ύψος και η λειτουργία της προκαταβολής στη χώρα μας διαφοροποιούνται αισθητά σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σήμερα οι ελληνικές επιχειρήσεις καλούνται να καταβάλουν προκαταβολή φόρου που ανέρχεται στο 80% του φόρου εισοδήματος που προκύπτει από τα κέρδη του προηγούμενου έτους, ενώ για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις προβλέπεται μειωμένο ποσοστό (κατά 50% για τα τρία πρώτα χρόνια). Το ποσό αυτό καταβάλλεται παράλληλα με τον φόρο εισοδήματος, δεσμεύοντας σημαντικούς πόρους και περιορίζοντας τη ρευστότητα, ιδίως για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Πάντως, η προκαταβολή φόρου εφαρμόζεται σχεδόν σε όλα τα κράτη-μέλη, αλλά με διαφορετική φιλοσοφία. Στη Γερμανία και στη Γαλλία, για παράδειγμα, οι επιχειρήσεις καταβάλλουν προκαταβολές σε τριμηνιαίες ή εξαμηνιαίες δόσεις, οι οποίες μπορούν να αναπροσαρμόσουν εφόσον μεταβληθούν τα οικονομικά τους αποτελέσματα. Στην Ισπανία και την Ιταλία το σύστημα βασίζεται επίσης σε προκαταβολές, ωστόσο υπάρχουν

μεγαλύτερη ευελιξία ως προς τον τρόπο υπολογισμού και τον χρόνο των πληρωμών.

Η βασική διαφορά της Ελλάδας σε σχέση με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες δεν είναι η ύπαρξη προκαταβολής, αλλά το γεγονός ότι αυτή λειτουργεί ουσιαστικά ως βαριά προπληρωμή φόρου, βασισμένη αποκλειστικά στο προηγούμενο οικονομικό έτος, ανεξάρτητα από την τρέχουσα πορεία της επιχείρησης. Αντιθέτως, σε αρκετά κράτη-μέλη η προκαταβολή αντιμετωπίζεται περισσότερο ως μηχανισμός κατανομής του φόρου μέσα στο έτος και λιγότερο ως πρόσθετη φορολογική επιβάρυνση. Η συζήτηση για αλλαγές στο ελληνικό μοντέλο ενισχύεται από το γεγονός ότι, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα φορολογικά έσοδα στην Ελλάδα παρουσιάζουν βελτιωμένη εικόνα, ενώ η ψηφιοποίηση της φορολογικής διοίκησης έχει περιορίσει τα περιθώρια φοροδιαφυγής. Υπό αυτό το πρίσμα, κυβερνητικά στελέχη αφήνουν ανοικτό το ενδεχόμενο μείωσης της προκαταβολής φόρου από το 2026.

Στη Γαλλία, η προκαταβολή φόρου δεν λειτουργεί ως «βαριά προπληρωμή», αλλά ως μηχανισμός κατανομής του φόρου μέσα στο οικονομικό έτος. Οι επιχειρήσεις καταβάλλουν τον εταιρικό φόρο εισοδήματος σε τέσσερις προκαταβολικές δόσεις, οι οποίες καταβάλλονται τον Μάρτιο, τον Ιούνιο, τον Σεπτέμβριο και τον Δεκέμβριο. Οι προκαταβολές υπολογίζονται με βάση τον φόρο της προηγούμενης χρήσης, ωστόσο το σύστημα επιτρέπει αναπροσαρμογές όταν τα

Η μείωση της προκαταβολής φόρου ουσιαστικά θα δημιουργήσει ένα κενό εσόδων μόνο για ένα έτος, το οποίο θα καλυφθεί το επόμενο, ενώ η κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος θα είναι ένα μόνιμο μέτρο. Η προκαταβολή καταβάλλεται παράλληλα με τον φόρο εισοδήματος, δεσμεύοντας σημαντικούς πόρους και περιορίζοντας τη ρευστότητα, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

κέρδη της τρέχουσας χρονιάς εμφανίζονται μειωμένα.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι οι μικρές επιχειρήσεις με χαμηλό κύκλο εργασιών απαλλάσσονται από την υποχρέωση προκαταβολής, ενώ για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις το τελικό ποσό του φόρου συμψηφίζεται με τις προκαταβολές στο τέλος του έτους. Με τον τρόπο αυτό, το γαλλικό μοντέλο περιορίζει τις πιέσεις στη ρευστότητα και προσαρμόζεται πιο άμεσα στις πραγματικές οικονομικές επιδόσεις της επιχείρησης, σε αντίθεση με το ελληνικό σύστημα, όπου η προκαταβολή φόρου λειτουργεί συχνά ως επιπλέον φορολογικό βάρος, ανεξάρτητα από την πορεία της χρήσης.

Ας υποθέσουμε ότι μια γαλλική επιχείρηση εμφάνισε το 2024 φορολογητέα κέρδη 200.000 ευρώ. Με συντελεστή εταιρικού φόρου

25%, ο συνολικός φόρος ανέρχεται σε 50.000 ευρώ. Το 2025 η επιχείρηση δεν καλείται να προκαταβάλει ένα υψηλό ποσοστό εφάπαξ, αλλά να καταβάλει τον φόρο σε τέσσερις ισόποσες προκαταβολικές δόσεις των 12.500 ευρώ. Στο τέλος του έτους γίνεται εκκαθάριση με βάση τα πραγματικά κέρδη του 2025.

Αν, για παράδειγμα, τα κέρδη του 2025 μειωθούν στις 150.000 ευρώ, ο τελικός φόρος διαμορφώνεται σε 37.500 ευρώ. Στην περίπτωση αυτή οι προκαταβολές αναπροσαρμόζονται ή συμψηφίζονται, ώστε η επιχείρηση να μην έχει προπληρώσει φόρο που δεν της αναλογεί. Αντιστοίχως, εάν τα κέρδη αυξηθούν, η διαφορά καταβάλλεται με την τελική εκκαθάριση.

Το ανωτέρω παράδειγμα δείχνει ότι με το γαλλικό σύστημα ο φόρος κατανέμεται μέσα στο έτος και δεν

δεσμεύει υπερβολική ρευστότητα από την αρχή. Σε αντίθεση, στην Ελλάδα μια επιχείρηση με αντίστοιχα κέρδη θα κατέβαλε τον φόρο του 2024 συν προκαταβολή έως 80% για το 2025, ανεξάρτητα από το αν η επόμενη χρονιά είναι χειρότερη, γεγονός που εξηγεί γιατί το θέμα της προκαταβολής φόρου παραμένει στο επίκεντρο της συζήτησης.

Για παράδειγμα, το 2025 η επιχείρηση καλείται να πληρώσει φόρο εισοδήματος για το 2024 ύψους 44.000 ευρώ για κέρδη 200.000 ευρώ και προκαταβολή φόρου 80% για το 2025 ύψους 35.200 ευρώ. Συνολικά 79.200 ευρώ, ανεξάρτητα από το αν το 2025 τα κέρδη θα είναι χαμηλότερα. Αν τα κέρδη του 2025 μειωθούν στις 150.000 ευρώ, η προκαταβολή φόρου ήδη έχει δεσμεύσει ρευστότητα που δεν αντιστοιχεί στα πραγματικά αποτελέσματα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ Η **EUROBANK**

ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

20.11

ΤΑΦΡΟΣ ΝΤΑΒΙΔΑ

 paramithoupoli_cy

 Παραμυθούπολη Χριστουγέννων - Paramythoupoli Xristougennon

Μέγας Χορηγός:
 EUROBANK

Χορηγοί:
ZOPIAS

 Wolt

 NEW SEVEGEP

 AP

 SY

 S.Y. STAGE

 GIANTS

 PAPA JOHNS

 Parex

 Pharma LEAD

 LUNO

 Vassos Psatzolmanis

 PARK PALATISO

 PORTA LUNA PARK

Χορηγός Επικοινωνίας:

 LOVE 100.7 FM

Στα 55 εκατ. οι αφίξεις ετησίως έως το 2040

Οι τουρίστες θα αυξηθούν κατά 18 εκατομμύρια και τα έσοδα κατά 14 δισ. ευρώ, προβλέπει έρευνα της Εθνικής Τράπεζας

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Συνεχίζεται η δυναμική ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού τόσο σε όρους ταξιδιωτικών αφίξεων όσο και σε όρους ταξιδιωτικών εισπράξεων. Με βάση τα τρέχοντα δεδομένα και τους πρόδρομους δείκτες, η χρονιά αναμένεται να κλείσει με νέα ρεκόρ αφίξεων και εισπράξεων, με τις τελευταίες να ξεπερνούν τα 23 δισ. ευρώ και πιθανόν να αγγίξουν τα 23,5 δισ. ευρώ.

Οι εξελίξεις αυτές επιτείνουν ωστόσο και την ανάγκη για βελτίωση των υποδομών και διαχείριση των προορισμών, αλλά και των ροών σε συγκεκριμένα σημεία αυξημένου ενδιαφέροντος και επισκεψιμότητας, καθώς πλέον διατυπώνονται σοβαρές αμφιβολίες ως προς το αν επαρκούν τα συστήματα διαχείρισης απορριμμάτων, υδροδότησης, ηλεκτρισμού, αλλά και οι αεροπορικές, οδικές και λιμενικές υποδομές σε μεγάλο μέρος της χώρας. Με δεδομένο μάλιστα πως ο ελληνικός τουρισμός αυξάνεται παράλληλα με τις αφίξεις και τις εισπράξεις και τα μερίδια του στην παγκόσμια αγορά, ιδιαίτερα θετικές είναι και οι εκτιμήσεις για τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιδόσεις του. Στοιχεία που επικαλέστηκε σε πρόσφατη παρουσίαση η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δείχνουν πως έως το 2040 οι ταξιδιωτικές αφίξεις θα αγγίξουν τα 55 εκατομμύρια, δηλαδή θα αυξηθούν κατά 18 εκατομ-

μύρια από τα τρέχοντα επίπεδα, και οι ταξιδιωτικές εισπράξεις θα φτάσουν στα 36 δισ. ευρώ, 14 δισ. ευρώ δηλαδή περισσότερα από ό,τι το 2024. Τα στοιχεία αυτά, μάλιστα, δεν συμπεριλαμβάνουν τις αφίξεις και τα έσοδα από τους επιβάτες κρουαζιέρας.

Για την ώρα, τα στοιχεία που δημοσίευσε η Τράπεζα της Ελλάδος τη Δευτέρα δείχνουν πως φέτος τον Οκτώβριο οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 7,2% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 8,2% σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2024.

Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου και σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2024, οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 4,4% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 8,9%.

Συγκεκριμένα, στο δεκάμηνο οι ταξιδιωτικές εισπράξεις διαμορφώθηκαν σε 22,385 δισ. ευρώ, ξεπερνώντας τις εισπράξεις που σημειώθηκαν κατά το σύνολο της διάρκειας του 2024 (21,59 δισ.). Με δεδομένο ότι πέρυσι τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο οι ταξιδιωτικές εισπράξεις ήταν 1,053 δισ., εκτιμάται ότι η τρέχουσα χρονιά θα κλείσει με νέο ρεκόρ εισπράξεων στα επίπεδα των 23,4 δισ. ευρώ τουλάχιστον.

Μεγάλο μέρος των αυξήσεων αυτών προέρχεται από τους μήνες πριν και μετά την κυρίως καλοκαιρινή περίοδο, καθώς ενισχύονται ιδιαίτερα ως προορισμοί τόσο η

Αθήνα όσο και η Θεσσαλονίκη.

Η τάση αυτή αναμένεται να διατηρηθεί υπό την προϋπόθεση πως δεν θα υπάρξουν αρνητικές αξιολογήσεις για το ελληνικό τουριστικό προϊόν, που ενδεχομένως να προέκυπταν από κακή διαχείριση των προορισμών, ανεπαρκείς υποδομές και υποβάθμιση εν

γώνει της ταξιδιωτικής εμπειρίας. Εφόσον όμως τα προβλήματα αυτά αντιμετωπιστούν, εκτιμάται πως οι αφίξεις εκτός κρουαζιέρας θα μπορούσαν να φτάσουν στα 55 εκατ., ενώ οι συνολικές εισπράξεις στα 36 δισ., όπως προαναφέρθηκε. Η πρόβλεψη αυτή παρουσιάστηκε από την αναπληρώτρια διευ-

θύντρια Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας στο πλαίσιο του ετήσιου συνεδρίου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων και στηρίζεται σε διάφορες παραμέτρους, μεταξύ των οποίων και στο γεγονός ότι το μερίδιο της Ελλάδας στον παγκόσμιο τουρισμό καταγράφει

σημαντική άνοδο. Αν και μετάξύ 1994 και 2019 παρέμεινε σταθερά γύρω στο 1,9% των διεθνών αφίξεων, οι τελευταίες εκτιμήσεις για την περίοδο 2023-2025 δείχνουν αύξηση στο 2,5%. Πρόκειται για ένα ασύμμετρα υψηλό μερίδιο για λάβει κανείς υπόψη τον ότι το συνολικό διεθνές μερίδιο της χώρας

σε άλλους οικονομικούς τομείς παραμένει μόλις στο 0,1%, ανέφερε η οικονομολόγος της Εθνικής. Σημαντικό ρόλο σε αυτήν την ανάπτυξη εκτιμάται πως θα διαδραματίσουν αγορές υψηλής δαπάνης, όπως οι ΗΠΑ και τμήματα της Ασίας, αλλά και η αυξανόμενη προτίμηση των ταξιδιωτών σε λιγότερο γνωστούς προορισμούς και περιόδους εκτός αιχμής.

Η ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού και οι ιδιαιτερότητες και ελλείψεις που ανακύπτουν σε διάφορα σημεία από την αυξημένη ροή ξένων επισκεπτών οδήγησαν τον πρόεδρο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) Γιάννη Παρόδση πριν από λίγες ημέρες, κατά τη διάρκεια του ετήσιου συνεδρίου του αντιπροσωπευτικού φορέα του κλάδου, να απευθύνει για μία ακόμα φορά πρόσκληση προς όλους τους εμπλεκόμενους για να σχεδιαστεί το master plan για τον ελληνικό τουρισμό κατά την επόμενη δεκαετία.

Ειδικότερα, κάλεσε την πολιτεία και τον ιδιωτικό τομέα να καθίσουν στο τραπέζι και να σχεδιάσουν τους στόχους για το 2035, για το πώς θα φτάσουμε εκεί και πώς θα διαχειριστούμε τις προκλήσεις που υπάρχουν. Επεσήμανε παράλληλα πως απαιτείται «στρατηγική, αλλά και διαρκείς τακτικές αναπροσαρμογές σε ένα εξαιρετικά ευμετάβλητο περιβάλλον όπου τα πάντα γύρω μας αλλάζουν με ραγδαίους ρυθμούς».

Ενίσχυση μεριδίου των αεροπορικών εταιρειών χαμηλού κόστους

Τα τελευταία χρόνια οι αεροπορικές εταιρείες χαμηλού κόστους κερδίζουν σταθερά έδαφος έναντι των παραδοσιακών, αναδιανομώντας τον χάρτη των αερομεταφορών στην Ευρώπη και διεθνώς. Δεν είναι τυχαίο ότι ολόένα και περισσότεροι μεγάλοι αεροπορικοί όμιλοι επιλέγουν είτε να εντάξουν στο χαρτοφυλάκιο τους είτε να αναπτύξουν μία low-cost εκδοχή, προκειμένου να παραμείνουν ανταγωνιστικοί και ευθυγραμμισμένοι με τις κυρίαρχες τάσεις του κλάδου. Οι καταναλωτές εμφανίζονται πιο ευαισθητοποιημένοι σε θέματα κόστους, ενώ πλέον δεν είναι σπάνιο να επιλέγουν τον προορισμό που θα ταξιδέψουν με γνώμονα το ύψος των ναύλων.

Σήμερα, οι παραδοσιακές εταιρείες και οι χαμηλού κόστους κατέχουν από κοινού το 70% της συνολικής κίνησης, με μερίδιο 35% η καθεμία. Ωστόσο, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019, οι παραδοσιακοί αερομεταφορείς καταγράφουν μία ήπια αλλά ενδεικτική υποχώρηση, χάνοντας μία ποσοστιαία μονάδα, καθώς το μερίδιό τους διαμορφώνεται πλέον στο 35%, από 36% προ πανδημίας. Την ίδια στιγμή, οι αεροπορικές χαμηλού κόστους ενισχύουν αισθητά τη θέση τους στον ευρωπαϊκό εναέριο χάρτη, αυξάνοντας το μερίδιό τους κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2019, από 31% τότε, επιβεβαιώνοντας τη σταθερή μετατόπιση της ζήτησης προς πιο ευέλικτα και οικονομικά μοντέλα.

Αυτή η εικόνα είναι εμφανής

Στο «ΕΛ. Βενιζέλος», η Ryanair κατέχει μερίδιο 4,5% της επιβατικής κίνησης, η easyJet 2,7% και η Wizz Air 1,8%.

και στην Ελλάδα λαμβάνοντας υπόψη τα μερίδια των αεροπορικών εταιρειών στα σημαντικότερα αεροδρόμια της χώρας. Στο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος», μετά τις δύο εταιρείες που κυριαρχούν, δηλαδή την Aegean με μερίδιο 44% και τη Sky Express που ακολουθεί με 20%, οι αεροπορικές που ακολουθούν είναι όλες low-cost και συγκεκριμένα η Ryanair κατέχει 4,5%, η easyJet 2,7% και η Wizz Air 1,8%, δηλαδή αθροιστικά περίπου 8%. Αντιστοίχως, οι Lufthansa (1,9%), British Airways (1,4%), Swiss (1,4%), Turkish Airlines (1,1%) και ITA Airways (1,0%) συγκε-

Οι εταιρείες χαμηλού κόστους ελέγχουν σήμερα το 35% της συνολικής κίνησης, καθώς πολλοί επιβάτες επιλέγουν βάσει της τιμής εισιτηρίου.

ντρώνουν συνολικά 6,8%. Η υπεροχή των χαμηλού κόστους αεροπορικών εταιρειών γίνεται ιδιαίτερα εμφανής και στα 14 περιφερειακά αεροδρό-

μια της χώρας που διαχειρίζεται η Fraport. Στο συνολικό μείγμα αερομεταφορών, οι low-cost εταιρείες καταλαμβάνουν το 39% της κίνησης, οι παραδοσιακές full-service το 31% και οι tour operators το 30%. Η κυριαρχία των low-cost φαίνεται και στην πρώτη πεντάδα των μεγαλύτερων πακτών στα συγκεκριμένα αεροδρόμια, καθώς σχεδόν τη μονοπωλούν. Στην πρώτη θέση βρίσκεται η Ryanair, με μερίδιο 17%, ακολουθούμενη από την εγκώρια Aegean με 16%, την easyJet με 9%, την TUI με 8% και την Jet2.com με 6%.

Όσον αφορά το περιφερεια-

κό σκέλος της ευρωπαϊκής αγοράς, αυτό συρρικνώνεται, με το μερίδιό του να περιορίζεται στο 12%, μειωμένο κατά 3 μονάδες σε σχέση με την προ πανδημίας περίοδο.

Πρόκειται για πτήσεις που αφορούν κυρίως δρομολόγια μικρών και μεσαίων αποστάσεων, τα οποία συνδέουν μικρότερα αεροδρόμια μεταξύ τους ή με έναν μεγαλύτερο «κόμβο». Από την άλλη, παρά τις διαφοροποιήσεις μεταξύ των επιβατικών κατηγοριών, οι πτήσεις φορτίου (All-cargo) παραμένουν σταθερές, καλύπτοντας περίπου το 3% των συνολικών πτήσεων.

Αυξήθηκαν κατά 29% οι πελάτες της Revolut στην Ελλάδα το 2025

Τους 1,8 εκατ. χρήστες έφτασε η πελατειακή βάση της Revolut στην Ελλάδα το 2025, καταγράφοντας άνοδο κατά 29% σε σχέση με το 2024 και ανασηκώνοντας τη Revolut ως την πρώτη σε downloads χρηματοοικονομική εφαρμογή στη χώρα.

Σε δήλωσή του ο επικεφαλής ανάπτυξης της Revolut για τη Νότιο Ευρώπη, Ιγνάσιο Σουντζουνέγκι, χαρακτηρίζει το 2025 ως «χρονιά-ρόσημο», θέτοντας ως στόχο «να ξεπεράσουμε τους 2 εκατ. πελάτες το 2026 και να εγκαταστήσουμε το τοπικό μας υποκατάστημα». Με αυτό το βήμα, όπως σημειώνει, «θα εμβαθύνουμε περαιτέρω την παρουσία μας στην Ελλάδα, προσφέροντας προϊόντα που έχουν σημασία σε τοπικό επίπεδο, χτίζοντας συνεργασίες που δημιουργούν ουσιαστικό αντίκτυπο στην αγορά».

Σύμφωνα με στοιχεία της Revolut, ο συνολικός αριθμός των συναλλαγών αυξήθηκε κατά 40%, από τα 176 εκατ. στα 244 εκατ., και οι κοινοί λογαριασμοί, σχεδιασμένοι για ζευγάρια ή άτομα που διαχειρίζονται από κοινού τα έξοδά τους, διπλασιάστηκαν. Παράλληλα, ο αριθμός των επενδύσεων στην πλατφόρμα της Revolut αυξήθηκε κατά 60% περίπου και ο συνολικός όγκος των επενδύσεων ενισχύθηκε άνω του 130%, με τα ευέλικτα κεφάλαια, υπηρεσία της Revolut μέσω της οποίας οι χρήστες επενδύουν σε αμοιβαία κεφάλαια χρηματιστηρίων, να ξεπερνούν τα 320 εκατ. ευρώ. Η συγκεκριμένη υπηρεσία αποτελεί μια επιλογή χαμηλού κινδύνου, προσφέροντας στους επενδυτές τη δυνατότητα να προσθέτουν ή να αποσύρουν κεφάλαια ανά πάσα στιγμή (σε ευρώ, λίρες ή δολάρια ΗΠΑ), χωρίς ελάχιστα ή

μέγιστα όρια επένδυσης. Οι επενδυτές κερδίζουν καθημερινά κυμαινόμενες αποδόσεις, οι οποίες επανεπενδύονται μηνιαίως αν δεν αποσυρθούν. Το 2025 αποτέλεσε χρονιά-σταθμό και για τον B2B τομέα της εταιρείας, με τον αριθμό των πελατών του Revolut Business να σημειώνει αύξηση κατά 42% και τις εταιρικές καταθέσεις κατά 60% σε ετήσια βάση, επιβεβαιώνοντας τη θέση της Revolut ως ενός αξιόπιστου και σύγχρονου χρηματοοικονομικού συνεργάτη για επιχειρήσεις σε όλη την Ελλάδα. Η ανάπτυξη της

Ανέρχονται σε 1,8 εκατ. – Είναι η πρώτη σε downloads χρηματοοικονομική εφαρμογή στην Ελλάδα.

προσφοράς της Revolut για επιχειρήσεις πλαισιώθηκε από στρατηγικές συνεργασίες που ενίσχυσαν σημαντικά την παρουσία της εταιρείας στην ελληνική αγορά. Η συνεργασία με τη Skout24, τη μεγαλύτερη πλατφόρμα ηλεκτρονικού εμπόρου στην Ελλάδα, ενσωμάτωσε το Revolut Pay στην εμπειρία ολοκληρώσεως αγορών, προσφέροντας σε εκατομμύρια καταναλωτές μια πιο γρήγορη και ασφαλή επιλογή πληρωμής. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας προσφέρονται αποκλειστικά προνόμια, από μπόνους καλωσορισμάτων έως επιπλέον RevPoints, επιταχύνοντας την υιοθέτηση του Revolut Pay τόσο από τους καταναλωτές όσο και από περισσότερους από 8.000 εμπορικούς συνεργάτες.

Χαμηλή εισφορά, μικρή σύνταξη για τους μη μισθωτούς

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Στη διαδικασία επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας για το 2026 βρίσκονται αυτό το διάστημα 1,4 εκατομμύριο μη μισθωτοί, ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι και αγρότες. Αν και σύμφωνα με τα στελέχη της αγοράς, αλλά και του ΕΦΚΑ, η επιλογή αναμένεται να είναι για μια ακόμη χρονιά η ίδια – η χαμηλότερη κατηγορία –, οι ειδικοί προειδοποιούν πως η επιλογή δεν είναι και δεν πρέπει να είναι εύκολη. Η απάντηση στο ποια κατηγορία να επιλέξει κανείς δεν βρίσκεται μόνο στο σκεπτικό κόστους, αλλά κυρίως στο πώς οι εισφορές μεταφράζονται σε συντάξεις αποδοχές και μελλοντική σύνταξη. Και εδώ αποκαλύπτεται μια συχνά

παραγνωρισμένη πραγματικότητα: ακόμη και οι υψηλές ασφαλιστικές κατηγορίες των ελευθέρων επαγγελματιών δεν αντιστοιχούν σε υψηλά εισοδήματα, αλλά σε μισθούς που κινούνται λίγο πάνω από τον μέσο όρο της ελληνικής αγοράς εργασίας.

Να σημειωθεί ότι από την 1η Ιανουαρίου 2026 οι ασφαλιστικές εισφορές των μη μισθωτών αυξάνονται κατά 2,6%, ποσοστό που έχει ήδη «κλειδώσει» με βάση την πρόβλεψη για τον πληθωρισμό του 2025 στον νέο κρατικό προϋπολογισμό. Η φετινή αναπροσαρμογή είναι ελαφρώς χαμηλότερη από την αυξηστική του 2025 (2,7%), και σημαντικά μικρότερη από εκείνη που θα προέκυπτε αν εφαρμόζονταν ο δείκτης μισθών, ο οποίος θα οδηγού-

σε σε αύξηση της τάξης του 5,5%. Ωστόσο, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, η εφαρμογή του δείκτη μισθών αναβάλλεται και μετατίθεται για το 2027, καθώς δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί το σχετικό πόρισμα της αρμόδιας ομάδας εργασίας, κυρίως λόγω ελλείπων στοιχείων για τις αποδοχές στο Δημόσιο.

Με την αύξηση 2,6% οι επιβαρύνσεις στις εισφορές της κύριας ασφάλισης κυμαίνονται από 6,36 ευρώ τον μήνα για την 1η ασφαλιστική κατηγορία έως 17,14 ευρώ τον μήνα για την 6η. Παρότι η αύξηση χαρακτηρίζεται συγκρατημένη, έρχεται να προστεθεί σε ένα περιβάλλον αυξημένων κόστους λειτουργίας για τους μη μισθωτούς. Ενέργεια, πρώτες ύλες, ενοίκια, επιτόκια και γενικά έξοδα πιέζουν ήδη

Οι εισφορές αυξάνονται κατά 2,6% το 2026, επιβαρύνοντας αυτές της κύριας ασφάλισης από 6,36 ευρώ τον μήνα για την 1η ασφαλιστική κατηγορία έως 17,14 ευρώ τον μήνα για την 6η.

τη ρευστότητα χιλιάδων επαγγελματιών, ιδιαίτερα όσων δραστηριοποιούνται με χαμηλά περιθώρια κέρδους.

Σύμφωνα με την επεξεργασία

που έκανε ο φορολογικός κόμβος taxheaven σε συνεργασία με τον γνωστό δικηγόρο που ασχολείται με τα ασφαλιστικά θέματα Δημήτρη Μπούρλο και τον επίσης εξειδικευμένο δικηγόρο Θάνο Μπούρλο, αν και για πολλούς επαγγελματίες η επιλογή ασφαλιστικής κατηγορίας αντιμετωπίζεται ως μια βραχυπρόθεσμη απόφαση ρευστότητας, πρόκειται για μια πολύ σημαντική απόφαση.

Στο ισχύον σύστημα κάθε ασφαλιστική κατηγορία των ελευθέρων επαγγελματιών αντιστοιχεί σε συντάξιμες αποδοχές μισθωτού. Έτσι, η 1η κατηγορία αντιστοιχεί σε περίπου 903 ευρώ μεικτά, ήτοι σχεδόν στον κατώτατο μισθό, η 3η κατηγορία σε περίπου 1.375 ευρώ και η 6η κατηγορία σε περίπου 2.913

ευρώ μεικτά. Αυτό σημαίνει ότι η χαμηλότερη κατηγορία αντιστοιχεί σε χαμηλόμισθο εργαζόμενο, ενώ η υψηλότερη δεν «χτίζει» σύνταξη υψηλών εισοδημάτων, αλλά σύνταξη μέσου στελέχους.

Με άλλα λόγια, το σύστημα θέτει από μόνο του ένα ταβάνι στις μελλοντικές παροχές, ανεξάρτητα από το πόσο υψηλές εισφορές πληρώνει κάποιος. Η σύνταξη υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο των εισφορών από το 2002 μέχρι τη συνταξιοδότηση. Αυτό σημαίνει ότι οι επιλογές των πρώτων και μεσαίων ετών έχουν μεγάλη βαρύτητα, ενώ η αλλαγή κατηγορίας λίγο πριν από τη σύνταξη επηρεάζουν λιγότερο το τελικό αποτέλεσμα, αλλά δεν είναι αδιάφορες.

Ενδεικτικά, ασφαλισμένος που

παραμένει σταθερά στην 6η κατηγορία μπορεί να φτάσει σύνταξη περίπου 1.466 ευρώ. Αν επιλέξει να «κατέβει» στην 1η κατηγορία για τα τελευταία 5 έτη, η σύνταξη μειώνεται περίπου στα 1.293 ευρώ. Η διαφορά των 170+ ευρώ τον μήνα δεν είναι προσωρινή, αλλά διαρκεί σε όλη τη συνταξιοδοτική ζωή.

Οι Δημόσιες και Θάνατος Μπούρλος τονίζουν ότι οι μη μισθωτοί οφείλουν να επιλέξουν την κατηγορία που μπορούν να πληρώσουν σταθερά, χωρίς να δημιουργούν οφειλές, γνωρίζοντας ότι η χαμηλή εισφορά δεν είναι «ουδέτερη» επιλογή. «Χτίζει» χαμηλή σύνταξη. Οι υψηλές κατηγορίες έχουν περιορισμένη ανταποδοτικότητα, αλλά παραμένουν ο μόνος τρόπος βελτίωσης του τελικού ποσού.

Αναζητούσα καλύτερη ποιότητα ζωής

«**Κουράστηκα**, αναζητούσα καλύτερη ποιότητα ζωής», δηλώνει στην «Κ» η Μάιρη Δούμα που έφυγε από τη Νέα Υόρκη τον Δεκέμβριο του 2020 για να εγκατασταθεί, μόνιμα πλέον, μαζί με την οικογένειά της, στα Ιωάννινα. Από εκεί δουλεύει για μια συμβουλευτική εταιρεία αρχιτεκτονικών γραφείων στην Αμερική. «Η ζωή στην Αμερική είναι ακριβή. Παρότι και εγώ αλλά και ο σύζυγός μου είχαμε καλές δουλειές, δεν μπορούσαμε να αγοράσουμε σπίτι κοντά στη Νέα Υόρκη».

Στα Χανιά βρήκα μια ισορροπία

Για τον Βίκτορ Παστούχα από την Πολωνία, τα Χανιά αποτελούν τον τέλειο συνδυασμό: μια πόλη που δεν είναι αρκετά μεγάλη, με έντονη ζωή και δραστηριότητα, αλλά και με ευκαιρίες να αποδράσει στη φύση. «Έχει παραλία, καλό καιρό, φοβερό φαγητό αλλά και υπέροχους ανθρώπους», αναφέρει. «Στην Ελλάδα έμαθα πως είναι να δουλεύεις μεν σκληρά, αλλά να βρίσκεις και μια ισορροπία», αναφέρει, εξηγώντας πως οι ρυθμοί της Πολωνίας είναι πολύ εντατικοί και γρήγοροι.

Ψηφιακοί νομάδες ψηφίζουν Ελλάδα

Ο Πολωνός Βίκτορ, ο Σλοβάκος Μίροσλαβ και η Μάιρη που έφυγε από τις ΗΠΑ εξηγούν την επιλογή τους

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Τα φετινά Χριστούγεννα ο 37χρονος Βίκτορ Παστούχα από την Πολωνία και ο 27χρονος Μίροσλαβ Κραμάρ από τη Σλοβακία αποφάσισαν να κάνουν γιορτές για λίγες ημέρες στην πατρίδα τους, παρότι τα Χανιά έχουν εξελιχθεί σε δεύτερο σπίτι τους. Και οι δύο εργάζονται εξ αποστάσεως περνώντας πέντε - έξι μήνες τον χρόνο στην όμορφη κρητική πόλη, η οποία «αποτελεί την καλύτερη επιλογή που έχουν κάνει», όπως μεταφέρουν στην «Κ». Ο μόν «τρέχει» από εκεί την εταιρεία μάρκετινγκ που ίδρυσε στην Πολωνία, ο δε δουλεύει από την Κρήτη σε εταιρεία ηλεκτρονικού εμπορίου με έδρα την Τσεχία στοχεύοντας να προσελκύσει νέους πελάτες. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η Ελννομερικανίδα Μάιρη Δούμα, που έφυγε από τη Νέα Υόρκη τον Δεκέμβριο του 2020 για να εγκατασταθεί, μόνιμα πλέον, μαζί με την οικογένειά της, στα Ιωάννινα. Από εκεί δουλεύει για μια συμβουλευτική εταιρεία αρχιτεκτονικών γραφείων στην Αμερική. «Κουράστηκα, αναζητούσα καλύτερη ποιότητα ζωής», δηλώνει στην «Κ». «Η ζωή στην Αμερική είναι ακριβή. Παρότι και εγώ αλλά και ο σύζυγός μου είχαμε καλές δουλειές, δεν μπορούσαμε να αγοράσουμε σπίτι κοντά στη Νέα Υόρκη». Τώρα ως αρχιτέκτονας σχεδιάζει το νέο σπίτι στο οποίο θα εγκατασταθεί με την οικογένειά της στα Ιωάννινα. «Η αλήθεια είναι ότι το είχα ονειρευθεί», μας εκμυστηρεύεται.

Χαμηλό κόστος ζωής

Οι δύο αυτές πόλεις, μαζί με άλλες όπως η Καλαμάτα, συγκαταλέγονται ανάμεσα σε εκείνες που τα τελευταία χρόνια, και ιδίως κατά τη διάρκεια της πανδημίας, έχουν προσελκύσει ψηφιακούς νομάδες και από τρίτες χώρες αλλά και όσους εργάζονται πλέον εξ αποστάσεως (remote workers) για κάποια εταιρεία ή οργανισμό. Ο ήλιος, η θάλασσα και οι άνθρω-

ποι, σε συνδυασμό με το χαμηλότερο σε σχέση με άλλες χώρες κόστος ζωής -ιδίως για όσους μένουν στην Ελλάδα με απολαβές... εξωτερικού-, αποτελούν βασικούς λόγους που η Ελλάδα θεωρείται για πολλούς το ιδανικό μέρος. «Ανοίγω το παράθυρο, βλέπω πράσινο, μπαίνει ήλιος. Στη Νέα Υόρκη έβλεπε έναν καιρό μουντό», αναφέρει η κ. Δούμα, που συμφωνεί πως το κόστος ζωής στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με μισθούς που ξεπερνούν τα ελληνικά δεδομένα, καθιστά τη ζωή πιο άνετη.

Μετά τη Μάλτα, το «ελληνικό διαβατήριο», για άλλη μία χρονιά, κατέκτησε τη δεύτερη θέση παγκοσμίως στο Nomad Capitalist Passport Index. Η χώρα μας τη «μοιράστηκε» με την Ιρλανδία αλλά και τη Ρουμανία, η οποία από την προηγούμενη μέτρηση ανέβηκε 19 θέσεις. Τόσο φορολογικά κίνητρα για όσους μεταφέρουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα όσο και διάφορες ελευθερίες έχουν ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά της σε ό,τι αφορά τη διεθνή κινητικότητα. «Η άνοδος της Ελλάδας στη δεύτερη θέση αντικατοπτρίζει μια χώρα που έχει εκσυγχρονίσει το «πακέτο» της, διατηρώντας παράλληλα το πολιτισμικό βάρος και τα γεωγραφικά πλεονεκτήματα που την καθιστούν μοναδικά έλκυστική», δήλωσε εκπρόσωπος της συμβουλευτικής εταιρείας Nomad Capitalist. Αντίθετα, η Βρετανία και οι ΗΠΑ κατέλαβαν την 35η και την 43η θέση αντίστοιχα.

Παραλία και καλός καιρός

Για πολλούς, η πρώτη επαφή με την Ελλάδα ήταν έρωτας με την πρώτη ματιά. «Είχα έρθει για πρώτη φορά το 2015, και ύστερα εργάστηκα με τη γυναίκα μου συνεχώς-πυκνά μέσα στην πανδημία. Φανταστείτε πως προηγούμενος θεωρούσα αδύνατη την εξ αποστάσεως εργασία», αναφέρει ο κ. Παστούχα, ο οποίος τελικά διαψεύστηκε καθώς έκτοτε περνάει μεγάλα διαστήματα στην κρητική

Αναζητούσα ένα μέρος με ωραίο καιρό, σχετικά λογικό κόστος ζωής και με μια κοινότητα ψηφιακών νομάδων. Τα Χανιά λοιπόν πληρούσαν τα κριτήρια. Εκλείσα εισιτήρια, ήρθα και τελικά έμεινα, την πρώτη φορά, ένα εξάμηνο, λέει ο 27χρονος Μίροσλαβ Κραμάρ από τη Σλοβακία. Ο ίδιος εκτιμά πως, σε σύγκριση με χώρες της Κεντρικής και της Βόρειας Ευρώπης, το κόστος ζωής στην Ελλάδα είναι χαμηλότερο.

πόλη. «Τα περυσινά Χριστούγεννα είχαν έρθει φίλοι μου από επτά διαφορετικές χώρες. Ανάμεσά τους και ο αδελφός μου, ο οποίος μετά την επίσκεψή του αποφάσισε να μείνει στα Χανιά μόνιμα. Βρήκε δουλειά σε εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα». Για τον ίδιο τα Χανιά αποτελούν τον τέλειο συνδυασμό: μια πόλη που δεν είναι αρκετά μεγάλη, με έντονη ζωή και δραστηριότητα, αλλά και με ευκαιρίες να αποδράσει στη φύση. «Έχει παραλία, καλό καιρό, φοβερό φαγητό αλλά και υπέροχους ανθρώπους», αναφέρει. «Στην Ελλάδα έμαθα πως είναι να δουλεύεις μεν σκληρά, αλλά να βρίσκεις και μια ισορροπία», λέει, εξηγώντας πως οι ρυθμοί της Πολωνίας είναι πολύ εντατικοί και γρήγοροι.

Βγαίνει όμως η δουλειά του εξ αποστάσεως; «Έχει τα πάντα και τα κάτω της. Αυτός ο τρόπος εργασίας μου δίνει τη δυνατότητα να προλάβω κόσμο από όλα τα μέρη της

χώρας μου, κάτι που είναι εξαιρετικά χρήσιμο. Επίσης αποτελεί μεγάλο κίνητρο για τους ίδιους τους εργαζομένους, οπότε βρίσκω κι εγώ την επίσκεψή του αποφάσισε να γενιάς Ζ αναζητούν διακαώς ευκαιρίες ώστε να συνδυάσουν τα ταξίδια και την περιπέτεια με τη δουλειά. Σύμφωνα με μελέτες, η νέα αυτή γενιά μπαίνει δυναμικά στην αγορά εργασίας, γεγονός που αποδεικνύει πως σε δύο με τρία χρόνια θα αναδειχθεί σε κυρίαρχη γενιά ψηφιακών νομάδων.

Εξ αποστάσεως εργασία

Ο κ. Κραμάρ έχει την τύχη να δουλεύει σε εταιρεία που έχει αγκαλιάσει την εξ αποστάσεως εργασία. Σε αυτήν εργάζονται περίπου 60 άτομα. «Κάποιοι δουλεύουν από την Ισπανία, ακόμη και από τη Μεξικό». Μέσα στην εβδομάδα φεύγει για το Πόμπραντ της Σλοβακίας, προκειμένου να δει την οικογένειά του. Όπως λέει, όμως,

θα επιστρέψει στα Χανιά αμέσως μετά την Πρωτοχρονιά, όπου θα μείνει τουλάχιστον μέχρι το Πάσχα. «Αφού μου αρέσει εδώ», εξηγεί στην «Κ». «Μένω στα Χανιά γύρω στα τρία χρόνια, αλλά κάθε χρόνο μένω περίπου έξι μήνες. Τους υπόλοιπους έξι είτε μένω στη Σλοβακία είτε κάπου αλλού». Ο κ. Κραμάρ ζούσε προηγουμένως στη Δανία, αλλά συνειδητοποίησε πως δεν ήταν το καλύτερο μέρος για να εργαστεί remotely. «Αναζητούσα λοιπόν ένα μέρος με ωραίο καιρό, σχετικά λογικό κόστος ζωής και με μια κοινότητα ψηφιακών νομάδων. Τα Χανιά λοιπόν πληρούσαν τα κριτήρια. Εκλείσα εισιτήρια, ήρθα και τελικά έμεινα, την πρώτη φορά, ένα εξάμηνο». Ο ίδιος εκτιμά πως, σε σύγκριση με την Τσεχία, τη Δανία ή γενικότερα χώρες της Κεντρικής και της Βόρειας Ευρώπης, το κόστος ζωής στην Ελλάδα είναι χαμηλότερο, «κυρίως όσον αφορά τα είδη παντοπωλείου». Τσιμπημένες βρίσκει υπηρεσίες όπως το Διαδίκτυο, τα ενοίκια αλλά και η εστίαση, «αν και συνολικά η ποιότητα είναι καλύτερη».

Κοινότητα στα Χανιά

Η κοινότητα των ψηφιακών νομάδων - remote workers στα Χανιά θεωρείται από τις πιο ενεργές στην Ελλάδα, όπως μαρτυρά και το γκρουπ Digital Nomads and Remote Workers Chania-Crete, το οποίο συγκεντρώνει στο Facebook πάνω από 15.000 μέλη. «Μερικοί από όσους έχουν χρησιμοποιήσει τον χώρο μας, έχουν γυρίσει όλο τον κόσμο και έχουν καταλήξει να μεταφέρουν την έδρα τους στα Χανιά», εξηγεί στην «Κ» η Ερη Πούλη, ιδιοκτήτρια του coworking space, Workhub, το οποίο ίδρυσε τον Μάιο του 2020, προσφέροντας «επαγγελματική στέγη» και υποδομές σε ψηφιακούς νομάδες. «Δημιούργησα τον χώρο από προσωπική ανάγκη. Στην αρχή είχαμε λίγο κόσμο, κυρίως Αγγλους και Γερμανούς, με τον καιρό μαθεύτηκε. Ο ένας το έλεγε στον άλλον», αναφέρει. «Από εδώ έχουν περάσει υψηλόβαθμα στελέ-

χη μεγάλων δικηγορικών εταιρειών αλλά και εταιρειών τεχνολογίας», τονίζει σκιαγραφώντας το προφίλ όσων κατά καιρούς αξιοποιούν τις υπηρεσίες του coworking space. Αρκετοί είναι νέοι από περίπου 30 ετών μέχρι και 50, οι περισσότεροι κατ'αρχήν από την Αγγλία, τη Γερμανία, την Ολλανδία, την Ισπανία, ενώ υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον και από Αμερικανούς. «Αναγκαστήκαμε να παράσχουμε 24ωρη υπηρεσία για να τους εξυπηρετήσουμε λόγω time zone», αναφέρει η κ. Πούλη, η οποία, μετά τη δεκαετή παραμονή της στην Αγγλία, εκπλήρωσε το όνειρό της και ήρθε στην Κρήτη, όπου έχει ρίζες. Όπως τονίζει, η τάση του remote working στη μετά COVID εποχή δεν φαίνεται πως φθίνει.

Οι τάσεις

Σύμφωνα με έρευνα της MBO Partners για τις ΗΠΑ, ο αριθμός των ψηφιακών νομάδων που είναι ελεύθεροι επαγγελματίες σημείωσε πτώση 7% το 2025. Αντίθετα, όσοι είναι ψηφιακοί νομάδες, αλλά δουλεύουν ως εργαζόμενοι σε παραδοσιακές θέσεις εργασίας, κατέγραψαν άνοδο 10% την τρέχουσα χρονιά, μετά την πτώση των δύο προηγούμενων ετών, όταν οι εταιρείες άρχιζαν να εφαρμόζουν πολιτικές επιστροφής των εργαζομένων στο γραφείο. Συνολικά στην Αμερική οι ψηφιακοί νομάδες υπολογίζονται σε 18,5 εκατομμύρια. «Ενώ την περίοδο 2020-2023 το 70% των εργαζομένων που μπορούσαν να εργαστούν εξ αποστάσεως το έκαναν, τα τελευταία δύο χρόνια πολλές εταιρείες έχουν υιοθετήσει αυστηρότερες πολιτικές επιστροφής στο γραφείο», σημειώνει η έρευνα. Σύμφωνα με την Gallup, σήμερα μόλις το 28% των εργαζομένων σε παραδοσιακές θέσεις εργασίας έχει την επιλογή να δουλεύει πλήρως εξ αποστάσεως. Ενα επιπλέον 51% δουλεύει με υβριδικό μοντέλο, με τον μέσο εργαζόμενο να περνάει 2,3 ημέρες την εβδομάδα στο γραφείο.

Christmas

ZONE

FEATHER CHRISTMAS	4/12 – 21:00
THE CHRISTMAS BOOKSHOP	11/12 – 21:00
CHRISTMAS ON THE RANCH	18/12 – 21:00
A CHRISTMAS IN NEW HOPE	22/12 – 21:00
CHRISTMAS ROMANCE AL DENTE	23/12 – 21:00
A CHRISTMAS VINTAGE	24/12 – 21:00
IT TAKES A CHRISTMAS VILLAGE	25/12 – 21:00

Το Κανάλι Διατίθεται:

Θέση: 101

Θέση: 49

www.mesimvria.com

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Read

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Κατέβασε την εφαρμογή και μπες στη μαγεία της ανάγνωσης

ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

Τράπεζα Κύπρου

Κίνητρα σε ιδιώτες για να χτίσουν και να ανακαινίσουν

Φοροαπαλλαγές ενοικίων σε κατασκευαστές που θα μισθώνουν για μια τουλάχιστον 10ετία τα διαμερίσματα – Επιδοτήσεις για «λίκτινγκ» σε παλιά, κλειστά ακίνητα ώστε να βγουν ξανά στην αγορά

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Εμφαση –έστω και με σημαντική καθυστέρηση– στον κύριο «υπαίτιο» της στεγαστικής κρίσης, στην έλλειψη προσιτών κατοικιών προς αγορά και κυρίως προς ενοίκιαση, επικριρείται να δοθεί μέσω της νέας δέσμης μέτρων που ανακινώθηκε στη Βουλή από τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη.

Η στόχευση αφορά αφενός το άνοιγμα των κλειστών κατοικιών, μέσω ενός ακόμη προγράμματος επιδοτήσεων ανακαινίσεων υφιστάμενων κλειστών κατοικιών, ύψους 400 εκατ. ευρώ, αφετέρου την παροχή κινήτρων δόμησης προσιτών κατοικιών από τον ιδιωτικό τομέα. Αυτό που συνεχίζει βέβαια να απουσιάζει από το ομολογούμενης «πλόυσι» μείγμα πολιτικής για το στεγαστικό είναι η αναβίωση της υλοποίησης προγραμμάτων κατασκευής κοινωνικής στέγης από το ίδιο το Δημόσιο, όπως πράττει η πλειονότητα των υπόλοιπων χωρών-μελών της Ε.Ε.

Όπως αναφέρει η Τράπεζα της Ελλάδος στην πρόσφατη έκθεσή της για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, το κόστος στέγασης ως ποσοστό επί του διαθέσιμου εισοδήματος έφτασε στο 35,5% το 2024 και είναι το υψηλότερο στην Ε.Ε. «Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην αύξηση των τιμών των κατοικιών και των ενοικίων τους, σε συνδυασμό με τη φορολογική επιβάρυνση των ακινήτων και το αυξημένο λειτουργικό κόστος τους», επισμαίνει η ΤτΕ. Σε πρόσφατη ανάλυσή της, η Τράπεζα Πειραιώς προδιόρισε το έλλειμμα αυτό σε 180.000 ακίνητα.

Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με έτερη πρόσφατη έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, περίπου ένα στα τέσσερα οικιστικά ακίνητα στην Αττική είναι σήμερα κλειστό και δεν αξιοποιείται για διάφορους λόγους.

Μέχρι σήμερα οι πολιτικές για το στεγαστικό πρόβλημα έχουν με-

Στο μείγμα πολιτικής για την αντιμετώπιση του στεγαστικού δεν υπάρχουν προγράμματα κατασκευής κατοικιών από το Δημόσιο.

Το κόστος στέγασης ως ποσοστό επί του διαθέσιμου εισοδήματος έφτασε στο 35,5% το 2024 και είναι το υψηλότερο στην Ε.Ε.

ταφραστεί σε δαπάνες, επιδοτήσεις και κίνητρα συνολικού ύψους άνω των 6 δισ. ευρώ (π.χ. πρόγραμμα «Σπίτι μου» I και II, επιδοτήσεις για ανακαινίσεις κλειστών ακινήτων κ.λπ.). Ωστόσο, τα μέτρα αυτά είτε έχουν υποαποδώσει, όπως η χορήγηση τριετούς φοροαπαλλαγής στα μισθώματα για την εκμετάλλευσή μέχρι πρότινος κλειστών κατοικιών ή καταλυμάτων βραχυχρόνιας

μισθώσεως είτε έχουν προκαλέσει αύξηση της ζήτησης («Σπίτι μου» I και II), χωρίς να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα και στο «μέτωπο» της προσφοράς. Το αποτέλεσμα είναι οι τιμές των κατοικιών να συνεχίζουν να αυξάνονται. Από την περυσινή ΔΕΘ (Σεπτέμβριος 2024) μέχρι και τη φετινή εκδήλωση (Σεπτέμβριος 2025), με βάση τον δείκτη τιμών SPI του Spigitogatos.gr, οι ζητούμενες τιμές πώλησης κατοικιών έχουν αυξηθεί κατά 12% στο κέντρο της Αθήνας και 12,5% στα δυτικά προάστια, απόρροια του προγράμματος «Σπίτι μου II», που έχει αυξήσει τη ζήτηση, ειδικά στις περιοχές αυτές που έχουν μεγάλο όγκο επιλέξιμων ακινήτων. Αντιστοίχως στις ενοικιάσεις, το μέσο ζητούμενο ενοίκιο στο κέντρο αυξήθηκε κατά 7,6% σε 11,52 ευρώ/τ.μ.

Εν τω μεταξύ, η οικοδομική δραστηριότητα διανύει έτος κλυδωνισμών, μετά το «σοκ» της απόφασης του ΣτΕ για τον ΝΟΚ και την κατάργηση των «μίσθους» δόμησης. Σύμφωνα με την επεξεργασία των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, το φετινό οκτάμηνο, δηλαδή από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Αύγουστο, στο σύνολο της χώρας έχουν εκδοθεί άδειες για μόλις 23.462 νέες κατοικίες, νούμερο που συνιστά πτώση κατά 29,2% σε σχέση με τις 33.156 κατοικίες που αδειοδοτήθηκαν το ίδιο διάστημα του 2024. Ειδικά σε ό,τι αφορά την Αττική, όπου εντοπίζεται και το σημαντικότερο έλλειμμα προσφοράς κατοικιών, η πτώση κατά το φετινό οκτάμηνο διαμορφώνεται σε 23,4%, η άδεια για 7.053 νέες κατοικίες, έναντι 9.210 κατοικιών την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Στο

Μέχρι σήμερα οι πολιτικές για το στεγαστικό πρόβλημα έχουν μεταφραστεί σε δαπάνες, επιδοτήσεις και κίνητρα συνολικού ύψους άνω των 6 δισ. ευρώ (π.χ. πρόγραμμα «Σπίτι μου» I και II, επιδοτήσεις για ανακαινίσεις κλειστών ακινήτων κ.λπ.). Ωστόσο, τα μέτρα αυτά είτε έχουν υποαποδώσει είτε έχουν προκαλέσει αύξηση της ζήτησης. Το αποτέλεσμα είναι οι τιμές των κατοικιών να συνεχίζουν να αυξάνονται.

μεσοδιάστημα η αύξηση της προσφοράς νέων προσιτών κατοικιών συνεχίζει να επιχειρείται μέσω της παροχής κινήτρων στον ιδιωτικό τομέα. Σύμφωνα με τα όσα έγιναν γνωστά εντός της εβδομάδας και εν αναμονή σχετικής ρύθμισης που θα εξειδικεύει περαιτέρω το μέτρο, οι κατασκευαστές που θα ανεγείρουν νέα διαμερίσματα, ή που θα μετατρέπουν παλαιά κτίρια σε οικιστικά και στη συνέχεια θα τα κρατούν μισθωμένα για ελάχιστη διάρκεια 10 ετών, θα μπορούν να εκπίπτουν τα έσοδα των μισθωμάτων από τον φόρο εισοδήματός τους. Ωστόσο, το ύψος των ενοικίων θα καθορίζεται από την κυβέρνηση και θα υπάρχει ανώτατο όριο σε αυτό, προκειμένου να είναι και προσιτό για τους χρήστες.

Με τον τρόπο αυτό εκτιμάται ότι θα δημιουργηθεί ένα πρόσθετο κίνητρο στην αγορά, προκειμένου να κατασκευαστούν κατοικίες και για ενοικίαση, πέραν της πώλησης, που παραμένει κυρίαρχη τάση. Σύμφωνα με τον Μάξιμο Καλατζή, διευθυνόντα σύμβουλο της εταιρείας ανάπτυξης ακινήτων ΜΑΚΤ, «με μια πρώτη ανάλυση πρόκειται για πρωτοβουλία που αξιολογείται θετικά. Ωστόσο, η επιβολή ανώτατου ύψους ενοικίου από την κεντρική κυβέρνηση γεννά ερωτηματικά, αναφορικά με

τη βιωσιμότητα τέτοιων επενδύσεων, ειδικά αν ληφθεί υπόψη η αύξηση του κόστους κατασκευής τα τελευταία χρόνια». Σύμφωνα με τον κ. Καλατζή, ενδεχομένως να ήταν ευκολότερη η λήψη τέτοιων αποφάσεων από ιδιώτες κατασκευαστές αν υπήρχε κάποιο αντισταθμιστικό όφελος, π.χ. με τη μορφή πρόσθετου συντελεστή δόμησης ή κάποιας μορφής αντιπαροχής με κοινωνικό πρόσχημο, όπου δηλαδή ο κατασκευαστής θα δεσμευεί ένα ποσοστό του κτιρίου για κοινωνικούς σκοπούς, έναντι ανταλλάγματος, όπως γίνεται σε αρκετές χώρες του εξωτερικού.

Σχολιάζοντας το συγκεκριμένο μέτρο, ο επικεφαλής της ΠΟΜΙΔΑ Στράτος Παραδιάς ανέφερε ότι «τα αποτελέσματα της πρότασης αυτής θα εξαρτηθούν από τον τρόπο που θα νομοθετηθεί. Για να υπάρξει συμμετοχή του ιδιωτικού κατασκευαστικού τομέα θα πρέπει αφενός να υπάρχει πλήρης φορολογική απαλλαγή των ενοικίων και όχι απλώς κάποιο ποσοστό έκπτωσης και αφετέρου να υπάρχουν σαφείς κανόνες λογικού προσδιορισμού των ενοικίων, πλήρως και απολύτως δεσμευτικοί για το μέλλον και προς την πλευρά του Δημοσίου».

Σημαντικός ανασταλτικός παρά-

γοντας για την ανάπτυξη προσιτής στέγης, ιδίως αν αυτή γίνεται με χρηματοοικονομικά κριτήρια, είναι ασφαλώς το κόστος κατασκευής. Αυτό έχει αυξηθεί κατά 50%-70% από το 2008, ιδίως από το 2022 και μετά, όταν λόγω του πολέμου στην Ουκρανία επιβράδυνε αρνητικά ένα σημαντικό ποσοστό της εφοδιστικής αλυσίδας. Παράλληλα, σημαντικές είναι και οι αυξήσεις που έχουν γίνει στο εργατοτεχνικό προσωπικό, μέσω και των διαδοχικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας στον οικοδομικό κλάδο, λόγω της υψηλής ζήτησης, αλλά και του ελλείμματος ανθρώπων.

Αυτό σημαίνει ότι αν επιβληθεί ένα χαμηλό ύψος ενοικίου, η απόδοση ενός τέτοιου κτιρίου θα μειωθεί σημαντικά, ίσως και στο μισό σε σχέση με μια τυπική κατασκευή που θα διατεθεί σε όρους αγοράς. Στην αγορά εκτιμούν ότι το κίνητρο της δυνατότητας να εκπίπτουν τα μισθώματα από τον φόρο εισοδήματος δεν θα είναι επαρκές για να αντισταθμίσει τη μειωμένη αυτή απόδοση. Ίσως όμως αυτό να είναι εφικτό σε έργα μεγάλων κλίμακας, δηλαδή εφόσον πρόκειται για κτίρια μεγάλης επιφάνειας, που να διατίθενται π.χ. πάνω από 100 διαμερίσματα 50-60 τ.μ. κατά μέσον όρο.

Πανάκριβα τα οικοδομικά υλικά, δυσεύρετοι οι τεχνίτες

Πάνω από 2.000 ευρώ το τ.μ., το κόστος ανέγερσης νέων κατοικιών

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Η κυβέρνηση ψάχνει στην αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας αλλά και στην ενίσχυση του ρυθμού ανακαίνισης παλαιών ακινήτων τη λύση για την αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος. Όμως, η «διπλή βόμβα» που απειλεί την επίτευξη του στόχου είναι ενεργή: συνεχιζόμενη αύξηση του οικοδομικού κόστους με ρυθμό κατά 50% ταχύτερο σε σχέση με αυτόν του μέσου πληθωρισμού, αλλά και σοβαρές ελλείψεις στο απαιτούμενο εργατικό δυναμικό, κάτι που οδηγεί σε καθυστερήσεις αλλά και ακόμη υψηλότερο κόστος.

Το 2026 θα είναι το έτος κατά το οποίο θα πρέπει να «τρέξουν» ταυτόχρονα προγράμματα επιδοτήσεων που αφορούν δεκάδες χιλιάδες ακίνητα. Ο κατάλογος περιλαμβάνει ήδη το «Εξοικονομώ» (ο προϋπολογισμός του οποίου εκτοξεύτηκε για να εγκριθούν οι περισσότερες αιτήσεις), το «Ανακαινίζω - Νοικιάζω», που έκλεισε αλλά ξανάνοιξε μετά τον εντοπισμό παράνομων αιτήσεων, αλλά και το «Αλλάζω σύστημα θέρμανσης», το οποίο μπορεί να αφο-

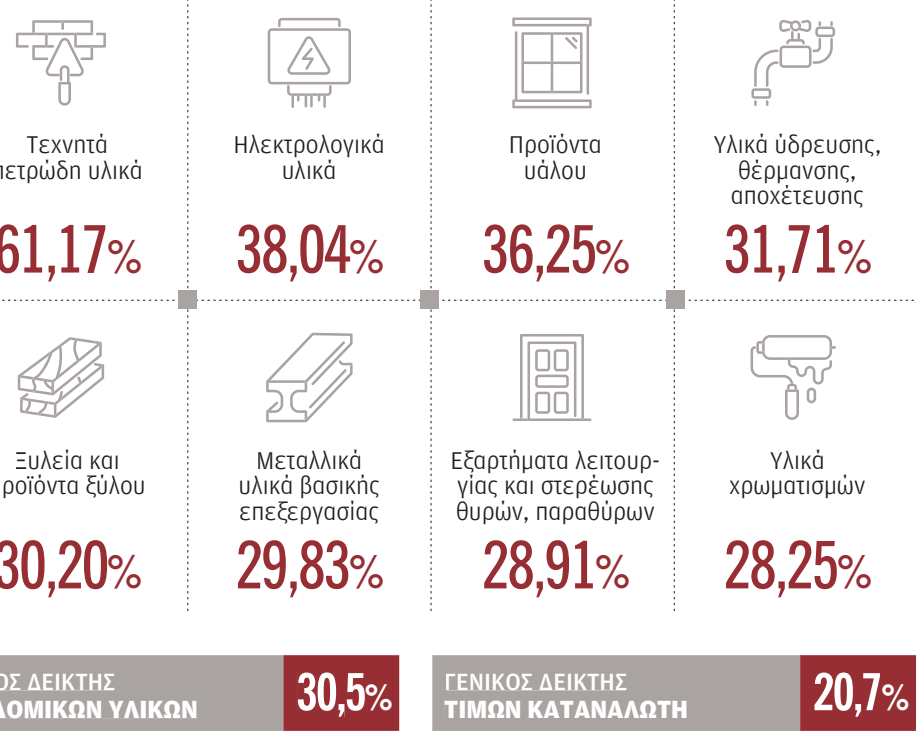
ρά συγκεκριμένες παρεμβάσεις (εγκατάσταση αντλίας θερμότητας), αλλά δεν παύει και αυτό να απαιτεί απασχόληση πολλών τεχνικών ειδικοτήτων (ηλεκτρολόγοι, υδραυλικοί και ψυκτικοί). Σε αυτόν τον κατάλογο έρχεται να προστεθεί τώρα το πρόγραμμα των 400 εκατ. ευρώ που ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός από το βήμα της Βουλής και το οποίο αφορά επιδότηση για την ανακαίνιση άνω των 30.000 ακινήτων, αλλά και τα κίνητρα που ανακινώθηκαν για την ανέγερση νέων οικοδομών (φορολογική απαλλαγή, κίνητρα μετατροπής βιομηχανικών κτιρίων σε οικιστικά κ.λπ.).

Όλες αυτές οι δράσεις απαιτούν μεγάλα κεφάλαια, καθώς το κόστος έχει εκτοξευτεί, όπως αποτυπώνεται και στα σχετικά στοιχεία. Από το 2021 μέχρι σήμερα, ο γενικός δείκτης οικοδομικών υλικών της ΕΛΣΤΑΤ καταγράφει αύξηση 30,5%, όταν ο γενικός δείκτης τιμών καταναλωτή για το ίδιο διάστημα έχει μεταβληθεί κατά 20,69%. Καταγράφεται δηλαδή αύξηση στο κόστος οικοδομής με ρυθμό 50% υψηλότερο σε σχέση με τον μέσο πλη-

θωρισμό, κάτι που αποτυπώνεται τόσο στο κόστος ανέγερσης νέων οικοδομών (οι ειδικοί εκτιμούν ότι απαιτούνται πλέον πάνω από 2.000 ευρώ για την κατασκευή ενός τετραγωνικού κατοικίας, λόγω και των αυξημένων απαιτήσεων που υπάρχουν σε επίπεδο τεχνικών προδιαγραφών) όσο και στο κόστος ανακαίνισης. Για ριζικές παρεμβάσεις σε διαμερίσματα χτισμένα πριν από 35-40 χρόνια, τα 300 ευρώ που θα προσφέρει ανά τετραγωνικό το νέο πρόγραμμα ανακαίνισης δεν θα είναι αρκετά, κάτι που σημαίνει ότι οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να βρουν τα απαιτούμενα ίδια κεφάλαια.

Οι επιμέρους δείκτες δείχνουν αυτό το +30% μέσα στα τελευταία 4-5 χρόνια: Ξεχωρίζουν τα πετρώδη υλικά που έχουν ακριβύνει κατά 61% από το 2021 μέχρι σήμερα, τα ηλεκτρολογικά υλικά που είναι στο +38% και τα προϊόντα υάλου στο +31%. Το μικρότερο πλέον πρόβλημα φαίνεται να προκύπτει από τα καύσιμα, τα οποία, παρά το γεγονός ότι περάσαμε από την ενεργειακή κρίση, πλέον είναι κατά 19% ακριβότερα σε σχέση

Μεταβολές τιμών στα οικοδομικά υλικά από το 2021

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

με τα επίπεδα του 2021. Και δεν είναι μόνο τα υλικά, αλλά και η εργασία. Παρά το γεγονός ότι η ΕΛΣΤΑΤ προσπαθεί να μετρήσει αυξήσεις σε υπηρεσίες που δεν... φημιζονται για την τιμολόγηση των υπηρεσιών (με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη διαδικασία τιμολόγησης από τους ανθρώπους της ΕΛΣΤΑΤ), ήδη τα στοιχεία αποτυπώνουν αυξήσεις 31% στις εργασίες υδραυλικού από το 2021 (και 8,78% από τις αρχές του χρόνου) αλλά και 17% στις εργασίες ελαιοχρωματιστή

(με αύξηση επίσης 10,33% μόνο μέσα στο 2025).

Είναι Μάρτιος του 2008. Αν και έχουν αρχίσει να εμφανίζονται τα «μαύρα σύννεφα» πάνω από τον κλάδο των κατασκευών και της οικοδομής, οι... μηχανές του κλάδου δουλεύουν στο φουλ, προσφέροντας 230.774 θέσεις εργασίας. Τα χρόνια που ακολουθούν φέρνουν την κατάρρευση της οικοδομικής δραστηριότητας και η απασχόληση τον Μάρτιο του 2009 «βυθίζεται» σε 88.686 άτομα. Τα τελευταία στοιχεία του

ΕΦΚΑ –τα οποία αφορούν τον Μάρτιο της φετινής χρονιάς– δείχνουν ότι ναι μεν υπάρχει ανάκαμψη, αλλά και πάλι η απασχόληση δεν έχει καμία σχέση με αυτήν του προηγούμενου «κατασκευαστικού μπουμ». Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι η απασχόληση ανήλθε σε 161.289 άτομα, με τους Έλληνες απασχολούμενους να είναι 105.993 (έναντι 142.031 τον Μάρτιο του 2008). Τι δείχνουν τα στοιχεία; Ότι δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή ο αριθμός των απασχο-

λουμένων για να στηρίξουν ένα πρόγραμμα εκτεταμένων εργασιών για επισκευές υφιστάμενων κτισμάτων αλλά και για ανέγερση νέων οικοδομών με σαφώς μεγαλύτερο ρυθμό έναντι του σημερινού. Επίσης, καινούργιο στοιχείο σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο αύξησης της οικοδομικής δραστηριότητας είναι η εκτέλεση πολύ μεγάλων έργων –με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα το Ελληνικό–, τα οποία και απορροφούν πολύ μεγάλο αριθμό εργαζομένων.

ADONIS HEIGHTS

AGLANTZIA

- PRIME, QUIET AND UNIQUE LOCATION
- OPEN VIEWS WITHOUT ANY OBSTACLES
- 2 & 3 BEDROOM MODERN APARTMENTS

FROM €285.000

8000 57 57 www.cyfieldgroup.com [in](#) [f](#) [@](#) [@cyfieldgroup](#)

ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ ΚΡΙΣΤΗΣ Τιμήθηκε με δύο διακρίσεις

Σε μια χρονιά-ορόσημο για την ιστορία της, κατά την οποία γιορτάζει 80 χρόνια προσφοράς, η Χαραλαμπίδης Κρίστης έλαβε δύο σημαντικές διακρίσεις για τη δράση «Ενώνουμε τη Φωνή μας για τα Παιδιά της Κύπρου», επιβεβαιώνοντας για ακόμη μια φορά τη διαχρονική της δέσμευση στην κοινωνική ευθύνη και τη στήριξη της νέας γενιάς. Η εταιρεία βραβεύτηκε στον 10ο Διαγωνισμό Εταιρικού Εθελοντισμού και Εθελοντικής Προσφοράς, που προκηρύσσει το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ). Το βραβείο παρέλαβε ο πρόεδρος της εταιρείας, κ. Αλέξης Χαραλαμπίδης, ο οποίος εξέφρασε την τιμή αλλά και την ευθύνη που συνοδεύει μια τέτοια αναγνώριση. Παράλληλα, η Χαραλαμπίδης Κρίστης ξεχώρισε και στα CSR Awards, όπου τιμήθηκε για τη σημαντική κοινωνική της προσφορά μέσα από την ίδια δράση. Η διακρίση αυτή υπογραμμίζει τον ουσιαστικό και πολυεπίπεδο αντίκτυπο του έργου της εταιρείας στην κυπριακή κοινωνία. Η δράση «Ενώνουμε τη Φωνή μας για τα Παιδιά της Κύπρου», που υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το Enavmsa Foundation και τη Galaxias Live Productions, αποτελεί μια από τις πιο εντυπωσιακές κοινωνικές πρωτοβουλίες των τελευταίων ετών. Με τη συμμετοχή 11 διακεκριμένων καλλιτεχνών και τη θερμή ανταπόκριση του κοινού, πραγματοποιήθηκαν 18 συναυλίες σε όλη την Κύπρο, καταφέροντας να εξασφαλίσουν 17 υποτροφίες μεταπτυχιακών σπουδών για νέους και νέες που αποτελούν πρωτεϊνά παραδείγματα της νέας γενιάς. Όπως ανέφερε ο διευθυντής σύμβουλος της εταιρείας, κ. Μάριος Κωνσταντίνου, «η αληθινή δύναμη μιας εταιρείας μετρήεται στο αποτύπωμα που αφήνει στην κοινωνία και στην αγάπη που επιστρέφει σε αυτή». Οι δύο αυτές βραβεύσεις αποτελούν όχι μόνο επιβεβαίωση του έργου της εταιρείας, αλλά και έμπνευση για συνέχεια.

Σε μια νέα εποχή εξέλιξης μπαίνει η ΟΠΑΠ Κύπρου, με την αλλαγή της εμπορικής επωνυμίας της (rebranding) σε Allwyn, από τον Ιανουάριο του 2026, όπως ανακοινώθηκε επίσημα στους συνεργάτες του δικτύου καταστημάτων και τους εργαζόμενους της εταιρείας. Ειδικότερα, σε μια ξεχωριστή εκδήλωση, που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα, ο Αλέξανδρος Ντάβος, διευθύνων σύμβουλος της ΟΠΑΠ Κύπρου, και στελέχη της εταιρείας, παρουσίασαν τη στρατηγική και τον σχεδιασμό για την υλοποίηση του rebranding, ενώ αναφέρθηκαν και στις ευκαιρίες και προοπτικές που ανοίγονται στη νέα εποχή της Allwyn. Όπως τονίστηκε, το rebranding σε Allwyn είναι μια στρατηγική απόφαση, που ελήφθη μετά από ενδελεχή εξέταση των δεδομένων της αγοράς και με στόχο την ενίσχυση της σύνδεσης της εταιρείας με τους πελάτες της – και ιδιαίτερα με τις νεότερες γενιές. Στη βάση αυτή, θα αξιοποιηθεί η διεθνής, «φρέσκια», μοντέρνα και ελκυστική ταυτότητα της Allwyn, μητρικής εταιρείας του ομίλου ΟΠΑΠ.

Στο πλαίσιο της αλλαγής εμπορικής επωνυμίας, το brand της Allwyn θα γίνει σταδιακά εμφανές στο δίκτυο καταστημάτων και σε διάφορα σημεία επαφής με το κοινό. Ταυτόχρονα, η εταιρεία θα υλοποιήσει σειρά πρωτοβουλιών, με γνώμονα τις διαρκώς εξελισσόμενες ανάγκες και προσδοκίες των πελατών

της, εστιάζοντας στην αναβάθμιση των καταστημάτων και τη βελτίωση της εμπειρίας διασκέδασης που προσφέρει. Όπως έγινε σαφές, καμία αλλαγή δεν θα γίνει στην ταυτότητα και την ονομασία των πλέον δημοφιλών παικνιδιών που προσφέρει η ΟΠΑΠ Κύπρου (ΤΖΟΚΕΡ, ΛΟΤΤΟ, ΚΙΝΟ κ.ο.κ.), ενώ η προστασία των παικτών παραμένει κορυφαία προτεραιότητα, μέσα από την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για το Υπεύθυνο Παιχνίδι. Αναλλοίωτος θα παραμείνει και ο αντίκτυπος της εταιρείας στην κυπριακή κοινωνία. Οι εμβληματικές κοινωνικές πρωτοβουλίες της ΟΠΑΠ Κύπρου στους τομείς της Υγείας, του Αθλητισμού, της Παιδείας, του Πολιτισμού και των Ευαίσθητων Κοινωνικών Ομάδων θα συνεχιστούν υπό το brand της Allwyn και θα ενισχυθούν. Επίσης, οι πρωτοβουλίες στον τομέα των αθλητικών χορηγιών συνεχίζονται δυναμικά, ενώ θα αξιοποιηθούν διεθνείς καινοτομίες και παγκόσμιες συνεργασίες της Allwyn, όπως οι χορηγίες της στη Formula 1 και την ομάδα της McLaren.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ Δυναμική συμμετοχή στις συναντήσεις της NEOLAIa

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, ως εταίρος της Συμμαχίας Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων NEOLAIa, συμμετείχε στις συναντήσεις εργασίας της Συμμαχίας που πραγματοποιήθηκαν στο Πανεπιστήμιο του Σαλέρνο, στην Ιταλία, στις 2-4 Δεκεμβρίου 2025. Οι συναντήσεις αποτέλεσαν σημαντικό ορόσημο, καθώς διεξήχθησαν με τη συμπλήρωση περίπου δύο ετών εντατικής συνεργασίας και υλοποίησης δράσεων, οι οποίες στοχεύουν στον μετασχηματισμό του ευρωπαϊκού χώρου ανώτατης εκπαίδευσης και στην ενίσχυση του περιφερειακού αντίκτυπου των πανεπιστημίων. Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας εκπροσωπήθηκε από πολυάριθμη ομάδα ακαδημαϊκών, ερευνητών, διοικητικών λειτουργών, και φοιτητών/τριών, με επικεφαλής τον πρύτανη του Πανεπιστημίου, καθηγητή Φίλιππο Πουγιούτα, ο οποίος συμμετέχει στο Πρυτανικό Διοικητικό Συμβούλιο της Συμμαχίας. Η ισχυρή αυτή παρουσία υπογραμμίζει τη σταθερή δέσμευση του Πανεπιστημίου να αξιοποιεί τις ευκαιρίες της Συμμαχίας, τόσο σε επίπεδο διδασκαλίας και έρευνας όσο και σε επίπεδο φοιτητικής εμπειρίας και κοινωνικής προσφοράς. Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, υλοποιήθηκε πλούσια δέσμη εργασιών, μεταξύ των οποίων η NEOLAIa Agora, θεματικές συνεδρίες σε σχέση με τους βασικούς πυλώνες της Συμμαχίας, καθώς και συναντήσεις των Πακέτων Εργασίας (Work Packages), όπου ομάδες από όλα τα ιδρύματα/εταίρους παρουσίασαν την πρόοδο, συντόνισαν τα επόμενα βήματα και διερεύνησαν νέες synergies για τα επόμενα χρόνια. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε ζητήματα ψηφιακού μετασχηματισμού, ενισχυμένων κινητικότητας, κοινωνικής ένταξης, περιφερειακής

ανάπτυξης και ανοικτής επιστήμης, τομείς στους οποίους το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο, ως επικεφαλής του Πακέτου Εργασίας «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» και συν-επικεφαλής του Πακέτου Εργασίας «Ανοικτή Επιστήμη». Στο πλαίσιο ειδικής συζήτησης στοργυλής τραπέζης, ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, καθηγητής Φίλιππος Πουγιούτας και οι πρυτάνεις των άλλων οκτώ Πανεπιστημίων, συζήτησαν τις στρατηγικές κατευθύνσεις της Συμμαχίας. Ο διάλογος επικεντρώθηκε στον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό, στην ενίσχυση της περιφερειακής διάστασης, στην προώθηση της ποικιλομορφίας και της συμπερίληψης, στην περαιτέρω διεύρυνση των ευκαιριών κινητικότητας φοιτητών/τριών και προσωπικού, καθώς και στην εμβάθυνση της ψηφιακής συνεργασίας στο πλαίσιο ενός κοινού ευρωπαϊκού οικοσυστήματος ανώτατης εκπαίδευσης. Ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, καθηγητής Φίλιππος Πουγιούτας, δήλωσε: «Μέσα από τη συμμετοχή του στη NEOLAIa, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας συνεχίζει να ενδυναμώνεται και να αναβαθμίζει τη διεθνή του αναγνώριση, προσφέροντας σε φοιτητές/τριες, διδακτικό/ερευνητικό και διοικητικό προσωπικό πρόσβαση σε νέες μορφές κινητικότητας, σε κοινά προγράμματα σπουδών (υπό ανάπτυξη), σε διαπανεπιστημιακά διεπιστημονικά ερευνητικά δίκτυα και σε καινοτόμες δράσεις κοινωνικής προσφοράς. Η ενεργός εμπλοκή στις εργασίες της Συμμαχίας επιβεβαιώνει τον στρατηγικό προσανατολισμό του Πανεπιστημίου προς μια σύγχρονη, ανοικτή και ψηφιακά εξελιγμένη ευρωπαϊκή πανεπιστημιακή παιδεία».

EKO «Θωρακίζει» την Πυροσβεστική Υπηρεσία

Με σεβασμό στον κρίσιμο ρόλο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου και έμπρακτη δέσμευση στην προστασία της ανθρώπινης ζωής και του φυσικού πλούτου της χώρας, η EKO, θυγατρική της HELLENiQ ENERGY, προχωρά σε μια νέα δωρεά προς το Σώμα, αναβαθμίζοντας την επιχειρησιακή του ικανότητα. Με σύνθημα «Ενώνουμε δυνάμεις με ενέργεια για τη ζωή», η EKO συνεχίζει να στηρίζει το Πυροσβεστικό Σώμα με ένα πλήρες πλαίσιο δράσης, στο πλαίσιο της διαχρονικής συνεργασίας των δύο πλευρών. Η φετινή χορηγία περιλαμβάνει δύο πλήρη σετ διασωστικού εξοπλισμού ξηράς, καθώς και μία φουσκωτή βάρκα συνοδευόμενη από τα απαραίτητα σωστικά μέσα: σωσίβια, κράνος, γάντια και ειδική στολή. Με την παροχή του νέου υλικού στην Πυροσβεστική Υπηρεσία, καλύπτονται πλέον οι επιχειρησιακές ανάγκες τεσσάρων πόλεων της Κύπρου. Στόχος είναι η περαιτέρω ενίσχυση του εξοπλισμού

που θα διατεθεί από την EKO μέχρι το τέλος του 2026, με ένα επιπλέον σετ και ακόμη μία βάρκα, ώστε να καλυφθούν πλήρως και οι υπόλοιπες πόλεις. Παράλληλα, η EKO επικορηγεί εκπαιδευτικό πρόγραμμα για συνολικά οκτώ (8) αξιωματικούς της Πυροσβεστικής

Υπηρεσίας στο διεθνώς αναγνωρισμένο «Fire Service College» του Ηνωμένου Βασιλείου, έναν από τους κορυφαίους οργανισμούς παγκοσμίως στον τομέα της εκπαίδευσης πυροσβεστών και εξειδικευμένων ομάδων διάσωσης. Η πρωτοβουλία αποτελεί συνέχεια της στρατηγικής συνεργασίας της EKO με την Πυροσβεστική Υπηρεσία και εστιάζει στην πρόληψη, την άμεση ανταπόκριση σε κρίσιμες περιστάσεις και τη διαφύλαξη της ασφάλειας των πολιτών και του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας. Ο διευθύνων σύμβουλος της EKO, κ. Γιώργος Γρηγόρης, δήλωσε: «Με σεβασμό στο έργο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και βαθιά επίγνωση των κινδύνων που αντιμετωπίζουν καθημερινά τα στελέχη της, στεκόμαστε δίπλα τους, με πράξεις. Είναι το λιγότερο που μπορούμε να κάνουμε για εκείνους που καλούνται να προστατέψουν όλους εμάς, αλλά και το φυσικό περιβάλλον όπου μεγαλώνουν και αναπνέουν τα παιδιά μας».

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ προτείνει

7
ΤΕΤ 20:30 (120')
Βουγονιά (15+)
Γιώργος Λάνθιμος (USA, 2025)

Δύο νεαροί συνωμοσιολόγοι απατούν την πανίσχυρη CEO μιας μεγάλης εταιρείας, πεπεισμένοι πως πρόκειται για μια εξωγήινη ύπαρξη, με σκοπό να καταστρέψουν τον πλανήτη Γη. Ο Γιώργος Λάνθιμος φτιάχνει ένα σαγηνευτικό κοκτέιλ κινηματογραφικών ειδών, σε μια ντελιριακή καταβύθιση στο παράλογο, διασκευάζοντας την κορεατική ταινία *Save the Green Planet!* (2003). Στα Αγγλικά με Ελληνικούς υπότιτλους. **€8**

9
ΠΑΡ 20:30 (120')
Ο Γυάλινος Κόσμος (12+)
Τένεσι Ουίλιαμς
Θέατρο Δέντρο-Open Arts

Το Θέατρο Δέντρο και η Open Arts παρουσιάζουν το εμβληματικό έργο του Τένεσι Ουίλιαμς σε σκηνοθεσία Θανάση Γεωργίου, με μια εξαιρετική ομάδα συντελεστών και ερμηνευτών. Τέσσερις μοναξίες πίσω από κλειστές πόρτες, τέσσερις τρόποι να ονειρεύεσαι μια διαφορετική ζωή. Ένα έργο μνήμης, τρυφερό και οδυνηρό, που μιλά για τα όνειρα που δεν πραγματοποιήθηκαν, για τις οικογενειακές δεσμεύσεις και την αναζήτηση της ελευθερίας. Σκηνοθεσία: Θανάσης Γεωργίου. Παίζουν οι ηθοποιοί: Σοφία Καλλή, Ανδρέας Κούτσουμπας, Μαρία Κωνσταντίνου, Θανάσης Γεωργίου, Σταύρος Δημόπουλος. **€15**

10
ΣΑΒ 20:30 (105')
Το Γάλα
Κατακονούρης Ι Θέατρο Λέξη

Το συγκλονιστικό θεατρικό έργο του Βασίλη Κατακονούρη ανεβαίνει από το Θέατρο Λέξη σε σκηνοθεσία Μαρίας Βρόντη και παραγωγή Γιώργου Τσιάκκα. Μια δυνατή ιστορία που εξερευνά τα όρια της αγάπης και της θυσίας, αγγίζοντας τις πιο ευαίσθητες χορδές της ανθρώπινης ύπαρξης. Με τις καθλωτικές ερμηνείες της Χριστίνας Παυλίδου, του Αντρέα Παπαμχαλόπουλου, του Βασίλη Χαραλάμπους και της Σταυριάνας Καδή. Σκηνικά: Έλενα Κατσούρη, Κοστούμια: Μαρία Γεωργίου, Φωτογραφία: Ειρήνη Θεοδώρου, Φωτισμός: Βασίλης Πετεινάρης, Βοηθός Σκηνοθέτη: Σταυριάννα Καδή, Εικαστικό: Έλενα Γιωργάλλα. **€25 / 22 / 18**

17
ΣΑΒ 20:30 (90')
Αγγέλα Παπάζογλου
Γιώργης Παπάζογλου | Άννα Βαγενά

Μια παράσταση-σταθμός στα θεατρικά πράγματα της Ελλάδας. Η *Αγγέλα Παπάζογλου* του Γιώργη Παπάζογλου με την Άννα Βαγενά, πρωτοανέβηκε το 1999 και οι είναι η μακροβιότερη παράσταση με την ίδια πρωταγωνίστρια. Βασίζεται στις μνήμες της σπουδαίας Μικρασιάτισσας, Αγγελικής Παπάζογλου, γυναικάς του ρεμπέτη Βαγγέλη Παπάζογλου. Στις αφηγήσεις της μιλάει για τη Σμύρνη, όταν οι Έλληνες κυριαρχούσαν στη ζωή της. Ύστερα έρχεται η καταστροφή, ο ξεριζωμός, η εγκατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα, ο αγώνας για να προκόψουν και να ριζώσουν σε αυτήν, φέρνοντας μαζί τους το φως της Μικρασίας, τον πολιτισμό και την ψυχή της. Σκηνοθεσία: Λάμπρος Λιάβας – Άννα Βαγενά. Αγγέλα: Άννα Βαγενά. Αναγνώστρια: Μαριάννα Μαυριανού. **€20 / 15**

24
ΣΑΒ 20:30 (110')
Κώστας Χατζής και Daniela

Ο Κώστας Χατζής, με τις διαχρονικές ερμηνείες του, και η Daniela με τη ζεστασιά της φωνής της θα παρουσιάσουν ένα πρόγραμμα γεμάτο συγκίνηση, νοσταλγία και αγαπημένα τραγούδια όπως το *Σπουδαίοι Άνθρωποι* αλλά, *Σύννορα η αγάπη δε γνωρίζει* και το *Δεν Είναι Εγώ* που σημάδεψαν την ελληνική μουσική σκηνή. **€25 / 22**

28
ΤΕΤ 20:30 (90')
Η Επανάληψη της Βόρειας με τη Νότια Κορέα
Ζοέλ Πομμερά | Θέατρο Δεντρο & Θεατρική Στέγη Κύπρου | Επί Σκηνής

Το σύγχρονο έργο του Ζοέλ Πομμερά, σε σκηνοθεσία Ονησίφορου Ονησίφορου, είναι ένα έργο που εξερευνά την αγάπη και τη διαρκή διαπραγμάτευση γύρω από αυτήν· τις επιλογές, τις θυσίες και το θάρρος που απαιτούνται για να σταθεί κανείς απέναντι στις σχέσεις του και απέναντι στον εαυτό του. Ένα έργο που ανοίγει χώρο για αναγνώριση, σκέψη και ουσιαστικό διάλογο. Μετάφραση: Μαριάννα Κάλμπαρη. Σκηνοθεσία: Ονησίφορος Ονησίφορου. Ηθοποιοί: Σταύρος Λούρας, Παναγιώτα Παπαγεωργίου, Βασιλική Κυπραίου, Παναγιώτης Λάρκου, Κατερίνα Λούρα, Ονησίφορος Ονησίφορου, Κρίστου Χαραλάμπους, Ανδριανή Νεοκλέους. **€18 / 15**

Ιανουάριος 2026

30 - 31
ΠΑΡ - ΣΑΒ
Παρ 19:00 & 31 Σαβ 16:00 & 19:00 (70')
Άλφρεντ και Βιολέτα*
Gabriadze Theatre

Μια τρυφερή και ειρωνική ιστορία αγάπης, εμπνευσμένη από το μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου Δουμά *Η Κυρία με τις Καμέλιες* και την όπερα La Traviata του Βέρντι. Ο Ρεζό Γκαμπριάτζε μεταφέρει τη δράση στη σύγχρονη Τίφλιδα, δημιουργώντας έναν ποιητικό, κινηματογραφικό κόσμο όπου οι μαριονέτες βιώνουν πραγματικά ανθρώπινα συναισθήματα — με χιούμορ, τρυφερότητα, πόνο και γλυκιά μελαγχολία. Στα Γεωργιανά με ελληνικούς και ρωσικούς υπότιτλους. **€30+**

* Η παράσταση θα επαναληφθεί την Κυριακή 1/2 στις 16:00 & 19:00.

Ταμείο Θεάτρου:
77777745, boxoffice@rialto.com.cy

Εισιτήρια εκδίδονται:
Στο ταμείο του Θεάτρου:
Δευτέρα - Παρασκευή 10:00 - 15:00 & 90' πριν την έναρξη των παραστάσεων.
• Σε ηλεκτρονική μορφή www.rialto.com.cy
• Τηλεφωνικά 77777745

Κρατήσεις θέσεων γίνονται τηλεφωνικά και ισχύουν μέχρι και πέντε μέρες πριν από κάθε παράσταση.

*Το κοινό παρακαλείται όπως προσέρχεται έγκαιρα.

P
77777745
rialto.com.cy

Θέατρο Ριάλτο

Ηπιες κινήσεις από επενδυτές, σταθεροποιητικές τάσεις στο Χ.Α.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.127,79 μονάδες με οριακή άνοδο 0,03%

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΗ

Με πολλές εναλλαγές προσήμου αλλά σε μικρό εύρος διακυμάνσης κινήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών την Τρίτη, στη δεύτερη και τελευταία συνεδρίαση της εβδομάδας. Σημειώνεται πως η αγορά θα παραμείνει κλειστή σήμερα και το επόμενο διήμερο των Χριστουγέννων, και οι συναλλαγές θα επιστρέψουν την επόμενη εβδομάδα, για άλλες τρεις συνεδριάσεις πριν κλείσει το έτος.

Η καταγραφή νέων υψηλών, σχεδόν 16 ετών, τη Δευτέρα, οδήγησε σε στάση αναμονής και ήπιες κινήσεις από τους επενδυτές, τη στιγμή που και στις διεθνείς αγορές γενικότερα επικράτησαν μικρές μεταβολές. Πάντως, με κέρδη σχεδόν 45% μέχρι στιγμής το 2025, το ελληνικό Χρηματιστήριο οδεύει και φέτος στο να καταγράψει μία από τις υψηλότερες αποδόσεις διεθνώς.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.127,79 μονάδες με οριακά κέρδη 0,03%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με αυτά του τελευταίου διαστήματος, καθώς ανήλθε στα 175,59 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης κινήθηκε και αυτός σταθεροποιητικά σημειώνοντας κέρδη 0,01% και κλείνοντας στις 5.377,02 μονά-

Όσον αφορά τις προοπτικές του 2026, οι διεθνείς οίκοι συνεχίζουν να εμφανίζονται αισιόδο-

δες, ενώ με άνοδο 0,19% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 2.814,39 μονάδες. Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 2,54% έκλεισε η Metten, ενώ ακολούθησαν με κέρδη 0,99% η Titan και με άνοδο 0,90% η «Σαράντς». Στον αντίποδα, με απώλειες 1,47% έκλεισε ο ΔΑΑ και ακολούθησαν η ΕΥΔΑΠ με απώλειες 1,29%, η Lamda Development με πτώση 0,84% και η Βιοκάλλκο με υποχώρηση 0,83%.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε πτώση

0,33%, κλείνοντας στις 2.351,84 μονάδες, με την Alpha Bank να ενισχύεται κατά 0,69%, ενώ ακολούθησαν η Optima Bank με κέρδη 0,52% και η Eurobank στο +0,51%. Απώλειες 1,48% κατέγραψε η Τράπεζα Κύπρου, κατά 1,33% χαμηλότερα έκλεισε η Εθνική Τράπεζα και με πτώση 0,48% έκλεισε η Τράπεζα Πειραιώς. Οι εγχώριοι αναλυτές αναμένουν πως το θετικό κλίμα θα συνεχιστεί, αν και με ήπιο ρυθμό, και στις τελευταίες συνεδριάσεις του έτους,

αρκεί να διατηρηθεί βέβαια θετικό και το κλίμα στις διεθνείς αγορές. Όσον αφορά τις προοπτικές του 2026, οι διεθνείς οίκοι συνεχίζουν να εμφανίζονται αισιόδοξοι, με τη Citigroup να εκτιμά πως οι ελληνικές μετοχές είναι από τις φθηνότερες διεθνώς, τη στιγμή που η ελληνική αγορά συνιστά ένα ελκυστικό story μερισμάτων, με τη μερισματική απόδοση να διαμορφώνεται στο 4,8% και να είναι από τις υψηλότερες διεθνώς. Συγκριτικά, στην ευρωπαϊκή αγορά η μερισματική απόδοση διαμορφώνεται στο 3%, στις αναδυόμενες αγορές στο 2,6%, ενώ στις ΗΠΑ σε μόλις 1,3%.

Και κατά τον Δημήτρη Τζάνα, σύμβουλο διοίκησης της «Κύκλος Χρηματιστηριακής», ο ενάρετος κύκλος του Χ.Α. μπορεί να συνεχιστεί και το 2026, έπειτα από πέντε χρονιές συνεχούς ανόδου, οι οποίες και επιβεβαίωσαν ότι η αξιοπιστία μιας αγοράς συνιστά τον βασικό λόγο για τον οποίο επιλέγεται με επαναλαμβανόμενο τρόπο. Η βελτιούμενη εικόνα των μακροοικονομικών μεγεθών, η αναβάθμιση της Ελλάδας από τους οίκους αξιολόγησης και η συνεχής βελτίωση των εταιρικών μεγεθών συνιστούν τους κύριους λόγους που έχουν συμβάλει στο διεγερνόμενο ενδιαφέρον για το Χ.Α., όπως επισημαίνει.

Ανοδος πλην Παρισιού στις ευρωπαϊκές αγορές

Ανοδικά κινήθηκαν χθες οι περισσότερες ευρωπαϊκές αγορές, που για λίγο κατέγραψαν υψηλό ρεκόρ, καθώς πήραν ώθηση από την άνοδο των μετοχών του κλάδου υγείας όταν η πανίσχυρη φαρμακοβιομηχανία Novo Nordisk ανακοίνωσε ότι πήρε το πράσινο φως από την αμερικανική Επιτροπή Τροφίμων και Φαρμάκων για το κάπι της κατά της παχυσαρκίας. Η απόφαση της αμερικανικής επιτροπής έδωσε ώθηση στη μετοχή της δανικής εταιρείας που σημείωσε άλμα 7,6%, μια και η Novo Nordisk και το φάρμακό της κατά της παχυσαρκίας Wegovy θα έχουν εφεξής πρόσβαση στην αμερικανική αγορά. Η εταιρεία ανακοίνωσε ότι θα προωθήσει το φάρμακο στην αμερικανική αγορά από τον Ιανουάριο και αναλυτές του κλάδου πιθανολογούν πως θα ανακτήσει την κεκτημένη ταχύτητα έναντι του αμερικανικού ανταγωνιστικού της Eli Lilly. Εχοντας πάρει ώθηση από την εξέλιξη, ο δείκτης που παρακολουθεί τον κλάδο των εταιρειών υγείας σημείωσε άνοδο 1,1%. Στον αντίποδα βρέθηκαν χθες οι τραπεζικές μετοχές, καθώς σημείωσαν μικρή υποχώρηση κατά 0,3%. Ο κλάδος είναι, όμως, ο μεγάλος κερδισμένος της χρονιάς που φεύγει, καθώς συνολικά έχει σημειώσει άνοδο 70% στη διάρκεια του 2025 χάρη στη χαλάρωση των ρυθμίσεων, στο ευνοϊκό οικονομι-

κό περιβάλλον και στην αυξημένη δραστηριότητα συγχωνεύσεων και εξαγορών που οδήγησε τον δείκτη του κλάδου στα υψηλότερα επίπεδά του μετά το 2008. Υποχώρηση σημείωσαν επίσης χθες οι μετοχές εταιρειών ιδιαίτερων καταναλωτικών ειδών, όπως για παράδειγμα ορισμένοι οίκοι πολυτελείας, οι Richemont και Hermès, που υποχώρησαν ορι-

Ο τραπεζικός κλάδος, μεγάλος κερδισμένος της χρονιάς που φεύγει, καθώς συνολικά έχει σημειώσει άνοδο 70%.

ακά. Επίσης υποχώρησε κατά 1,7% η μετοχή της flatexDEGIRO, επειδή η γερμανική ρυθμιστική αρχή BaFin της επέβαλε πρόστιμο για παραβίαση των κανόνων διαπραγμάτευσης. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με κέρδη 0,35%, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου με μικρή άνοδο 0,24% και ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με μικρά κέρδη 0,23%. Επίσης, οριακά με άνοδο 0,02% έκλεισε ο FTSE MIB του Μιλάνου και μόνον η αγορά του Παρισιού σημείωσε μικρή υποχώρηση, με τον δείκτη CAC 40 να κλείνει έχοντας χάσει 0,21%.

</

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.127,79	2.127,20	0,59	0,03%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	5.377,02	5.376,67	0,35	0,01%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΔΕΛΔΙΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	19.555,90	19.499,75	56,15	0,29%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.933,62	4.945,80	-12,18	-0,25%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.496,61	2.495,51	1,10	0,04%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.814,39	2.809,03	5,36	0,19%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.268,58	1.269,19	-0,61	-0,05%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	2.513,86	2.513,16	0,70	0,03%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.891,99	2.899,83	-7,84	-0,27%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	4.193,71	4.191,09	2,62	0,06%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.351,84	2.359,55	-7,71	-0,33%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	6.751,33	6.742,09	9,24	0,14%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	10.996,47	11.031,93	-35,46	-0,32%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.546,02	5.578,30	-32,28	-0,58%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.798,07	5.793,92	4,15	0,07%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	8.722,87	8.689,04	33,83	0,39%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	9.896,03	9.906,81	-10,78	-0,11%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	9.700,46	9.730,57	-30,11	-0,31%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	6.791,84	6.740,65	51,19	0,76%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	103.347.850,88
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	12.122.753,23
ΠΟΛΥΠΛΑΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	7.921.937,22
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	5.895.569,50
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	5.820.090,83
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	5.352.359,87
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	5.143.656,84
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.712.934,98
ΒΑΣΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ	2.822.861,10
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	2.545.336,69
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	2.441.019,51
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.436.289,76
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	2.271.395,59
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.350.536,46
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.044.002,74
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	999.122,48
ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	970.381,01
ΤΡΟΦΙΜΑ	911.163,09
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	710.817,76
ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	665.735,73
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	638.652,33
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	529.688,34
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	489.951,36
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	482.089,28
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	407.101,30
ΥΔΡΕΥΣΗ	351.837,94
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	325.996,85

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25		
	Κλείσιμο	Μετ.%
ΑΛΦΑ	3,645	-5,05%
ΕΕΕ	43,98	-0,05%
ΕΥΡΩΒ	3,548	0,51%
ΕΤΕ	13,34	-1,33%
ΠΕΙΡ	7,008	-0,48%
MTLN	42,8	2,54%
ΔΕΗ	18	-0,28%
ΟΠΑΠ	18,52	0,00%
ΜΠΕΛΑ	28,22	-0,14%
BOCHGR	8	-1,48%
ΟΤΕ	16,9	0,18%
ΜΟΗ	31,38	-0,32%
ΤΙΤC	50,9	0,99%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	25,04	-0,24%
ΟΡΙΤΜΑ	7,68	0,52%
CENER	15,36	-0,65%
ΔΑΑ	10,7	-1,47%
ΕΛΠΕ	8,495	-0,76%
ΛΑΜΔΑ	7,08	-0,84%
ΑΡΑΓΓ	14,5	0,42%
ΒΙΟ	11,88	-0,83%
ΑΚΤΡ	9,3	-0,43%
ΣΑΡ	13,5	0,90%
ΕΥΔΑΠ	7,67	-1,29%
ΕΛΧΑ	3,975	-0,63%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	3,630	5,22%	ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)	1,410 -5,05%
ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	2,130	3,40%	FRIGOGLOSS (ΚΟ)	0,410 -4,87%
ΚΑΩΣ/ΤΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΟ)	1,620	3,18%	Υ/ΚΝΟΤ INVEST (ΚΟ)	2,230 -4,70%
SPACE HELLAS (ΚΟ)	7,740	2,93%	MERMEREN (ΕΛΠ)	34,400 -3,37%
ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	5,080	2,63%	ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	1,322 -2,79%
METLEN PLC (ΚΟ)	42,800	2,54%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,915 -2,79%
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ (ΚΟ)	0,450	2,27%	NOBAA ΠΡΟΠΕΡΤΥ ΑΕΑΠ (ΚΟ)	2,840 -2,07%
PERFORMANCE TECHNOLOGIES (ΚΟ)	8,330	2,21%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2,520 -1,56%
ΟΝΥΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ (ΚΟ)	2,190	1,86%	BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (ΚΟ)	8,000 -1,48%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	3,625	1,83%	ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	10,700 -1,47%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	44.104.486,32	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	6,50%	
ΑΛΦΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	19.799.429,87	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	6,02%	
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	17.863.920,00	TREK DEVELOPMENT Α.Ε. (ΚΟ)	4,92%	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	15.264.897,53	Υ/ΚΝΟΤ INVEST (ΚΟ)	2,93%	
METLEN PLC (ΚΟ)	7.921.937,22	ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	1,66%	
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	6.060.048,60	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0,51%	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6.058.476,75	ΑΛΦΗΑ ΕΤF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,44%	
TITAN S.A. (ΚΑ)	5.895.569,50	SOFTWeb - ADAPTIVE I.T. SOL. Α.Ε. (ΚΟ)	0,35%	
JUMBO (ΚΟ)	5.143.656,84	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,31%	
ΔΕΗ (ΚΟ)	4.990.775,57	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,28%	

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	83	379	8.243	
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	2.206	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	79	359	6.037	
MSCI GREECE REBASED	4	20	0	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.356	25.087	1.427.921	
ΔΑΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	4	13	14.402	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	17	96	4.213	
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	26	190	79.701	
ΑΛΦΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	132	5.202	65.449	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	4	31	93	
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0	0	510	
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	20	92	2.414	
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	6	10	2.975	
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	2	5	212	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	32	126	5.058	
CrediaBank (ΚΟ)	23	297	16.248	
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	27	160	2.359	
ΕΛΒΑΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	40	120	4.553	
EUROBANK (ΚΟ)	63	262	17.867	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7	14	11.106	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	28	138	4.440	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	5	32	8.955	
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	9	83	3.679	
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	17	72	4.496	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	10	166	9.897	
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	27	959	1.030.747	
JUMBO (ΚΟ)	36	145	2.329	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	46	157	13.353	
METLEN PLC (ΚΟ)	106	262	12.493	
MIG (ΚΟ)	0	0	105	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	9	52	1.017	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	125	582	13.616	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	2	4.007	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΙΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	12	34	588	
ΟΤΕ (ΚΟ)	6	12	1.837	
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	72	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	449	15.616	67.154	
ΔΕΗ (ΚΟ)	41	108	19.560	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	326	
TITAN (ΚΑ)	3	10	255	
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	23	39	1.835	
Δικαιώματα σε Δείκτες	12	215	2.639	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	12	215	2.639	
Δικαιώματα σε Μετοχές	2	52	1.665	
ΑΛΦΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	50	105	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	40	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	295	
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	2	85	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	0	0	0	
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	1.140	
Συνολική Δραστηριότητα	1.453	25.733	1.440.468	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 23 Δεκεμβρίου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΚΥ ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ_Κ)		3.5400	3.5980	3.5579	-2.7630	"13,740"	3.5500	3.6000	3.5500	-0.84
ΤΡΚΗ Bank of Cyprus Holdings Plc		7.9600	8.1000	8.0160	1.9300	"49,317"	7.9600	8.0600	8.0000	0.00
ΔΗΕΠ Demetra Holdings Plc (ΕΜ)		1.5300	1.5500	1.5437	-1.7950	"53,486"	1.5700	1.5750	1.5450	-0.96
ΛΕΠΕ LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD		0.1350	0.1350	0.1350	0.0000	390	0.1350	0.1400	0.1350	0.00

Καταναλωτικά Προϊόντα										
PLC 0.1220		0.1280	0.1257	0.1170	"87,393"	0.1250	0.1280	0.1250	0.00	
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ LOGICOM PUBLIC LTD		3.4000	3.6000	3.4779	-8.2130	"30,014"	3.4200	3.5000	3.5000	-1.69

ΕΝΔΕΛΔΙΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD		2.3800	2.3800	2.3800	0.8990	"1,500"	2.3600	2.3800	2.3800	0.00
ΚΟΣΑ ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ							0.2600	0.3000		
ΜΙΝΕ ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ							0.0350	0.0395		
ΑΙΕΠ ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)							0.0740	0.0795		
ΑΚΕΠ "ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0120	0.0000		
ΓΙΕΠ "UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0530	0.0000		
ΕΛΛΗ ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD							0.0000	0.4400		
ΙΝΕΠ INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)							0.0285	0.0335		
ΙΣΕΠ "ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)"							0.0260	0.0000		
ΚΕΑΕ CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)							0.0000	0.0195		
ΡΕΕΠ "REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0040	0.0000		
ΣΛΕΠ CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)		0.0045	0.0070	0.0048	-0.0480	"2,790"	0.0045	0.0070	0.0045	-10.00
ΦΑΣΤ UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0005	0.0000		
ΧΑΕΠ "HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"							0.0135	0.0000		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ ERMES DEPARTMENT STORES PLC		0.0225	0.0230	0.0226	0.0620	"12,999"	0.0200	0.0230	0.0230	4.55
ΑΓΡΟ "ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "							0.0000	2.4800		
ΚΟΝΣ CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0000	0.3000		
ΛΕΠΤ LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD		0.1920	0.2040	0.1944	0.8280	"9,000"	0.1800	0.2040	0.2040	6.81
ΛΟ-Ε LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD		1.5500	1.5500	1.5500	14.8040	200	0.0000	1.5500	1.5500	3.33
ΤΟΚΙ TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD		0.2480	0.2480	0.2480	0.0000	"2,000"	0.0000	0.2480	0.2480	0.00

Βιομηχανία			
-------------------	--	--	--

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το δάνειο Ε.Ε. προς Ουκρανία παίρνει βαθμολογία 6 στα 10

Του ΧΙΟΥΓΚΟ ΝΤΙΕΖΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Το δάνειο των 90 δισ. ευρώ της Ε.Ε. προς την Ουκρανία δεν είναι τέλειο. Αλλά η συμφωνία έχει περισσότερα καλά παρά κακά. Υπάρχει επίσης περιθώριο βελτίωσης. Το θετικό είναι ότι το Κίεβο χρηματοδοτείται για δύο χρόνια και η Ε.Ε. έχει «παγώσει» επ’ αόριστον τα 210 δισ. ευρώ των κρατικών περιουσιακών στοιχείων της Ρωσίας που βρίσκονται στο μίλοκ. Η Ουκρανία δεν θα χρειαστεί να αποπληρώσει το δάνειο εκτός εάν η Μόσχα καταβάλει πολεμικές αποζημιώσεις. Επιπλέον, η Ε.Ε. έχει ξεπεράσει εν μέρει την παράλυση της ομόφωνης λήψης αποφάσεων. Τόσο με τη χορήγηση του δανείου όσο και με τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων, η Ενωση προχώρησε χωρίς την υποστήριξη ορισμένων μικρότερων κρατών-μελών. Το αρνητικό είναι ότι οι ηγέτες της Ε.Ε. δεν μπόρεσαν να

από μετρητά. Θα είχε επίσης κάνει περισσότερα για να διαψεύσει την άποψη του Τραμπ ότι η Ε.Ε. είναι αδύναμη. Υπάρχει κίνδυνος ο πρόεδρος των ΗΠΑ και ο Ρώσος ομόλογός του να συνεχίσουν να πιέζουν την Ουκρανία να αποδεχθεί άθλιους όρους στο πλαίσιο των συνεχιζόμενων ειρηνευτικών συνομιλιών.

Δεν είναι πολύ αργά για να βελτιωθεί το σχέδιο – τόσο για να χορηγηθεί μεγαλύτερο δάνειο όσο και για να χρησιμοποιηθούν τα ρωσικά περιουσιακά στοιχεία για τη χρηματοδότησή του. Η Ε.Ε. έχει ήδη θέσει τις βάσεις για αυτό. Κατ’ αρχάς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει τις τεχνικές και νομικές πιυκές ενός τέτοιου «δανείου αποζημιώσεων». Αν και η εκτελεστική εξουσία της Ε.Ε. θα δυσκολευτεί να αναβιώσει τη συγκεκριμένη λύση που προωθεί, υπάρχουν αρκετές παραλλαγές στο ίδιο θέμα που θα μπορούσαν να ξεπεράσουν τις αντιρρήσεις του Βελγίου. Μία από αυτές περιλαμβάνει την αφαίρεση ολόκληρου του ρωσικού λογαριασμού από το Βέλγιο, όπως έχουν υποστηρίξει κάποιοι από εμάς. Η Ε.Ε. δήλωσε επίσης ότι διατηρεί το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει τα ρωσικά περιουσιακά στοιχεία για την αποπληρωμή του νέου δανείου στην Ουκρανία, εάν η Μόσχα δεν καταβάλει τις πολεμικές αποζημιώσεις στο Κίεβο.

Μια νέα συνθήκη που συμφωνήθηκε αυτή την εβδομάδα για τη σύσταση Διεθνούς Επιτροπής Απαιτήσεων για την Ουκρανία θα βοηθήσει επίσης. Αυτό το ειδικό δικαστήριο, το οποίο ζήτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, θα αποφανθεί για το πόσα οφείλει η Ρωσία για την παράνομη εισβολή της. Εάν επιδικάσει τεράστιες αποζημιώσεις και το Κρεμλίνο αρνηθεί να πληρώσει, όπως αναμένεται, η Ε.Ε. μπορεί στη συνέχεια να το θεωρήσει ευκολότερο να πείσει το Βέλγιο να παραδώσει τα περιουσιακά στοιχεία της Μόσχας για την εξόφληση του χρέους. Δεδομένου ότι το κοινό χρέος της Ε.Ε. θεωρούνταν ταμπού, είναι εντυπωσιακό ότι αυτή η τελευταία χρήση του μοιάζει με μια δεύτερη καλύτερη κίνηση. Ως εκ τούτου, το μίλοκ έχει κάνει καλή δουλειά – και μπορεί να τα πείει ακόμα καλύτερα.

«Πάγωσαν» επ’ αόριστον τα 210 δισ. ευρώ ρωσικών κρατικών περιουσιακών στοιχείων.

Ξεπεράσουν τις αντιρρήσεις του Βελγίου για ένα ακόμη καλύτερο σχέδιο. Αυτό θα περιελάμβανε τη χρήση των μετρητών που σχετίζονται με τα ρωσικά περιουσιακά στοιχεία για τη χρηματοδότηση του δανείου προς την Ουκρανία. Το Βέλγιο, όπου έχουν κατατεθεί 185 δισ. ευρώ από τα κεφάλαια, δεν ήταν διατεθειμένο να παραδώσει τα χρήματα, εκτός εάν οι άλλες χώρες συμφωνούσαν να μοιραστούν πλήρως τυχόν κινδύνους από ρωσικά αντίποινα. Ετσι, αντ’ αυτού, η Ε.Ε. θα δανειστεί από την αγορά με εγγυήσεις από 24 μέλη της. Το δάνειο μπορεί επίσης να μην αλλάξει τα δεδομένα. Ενώ τα 90 δισ. ευρώ χρηματοδοτούν το Κίεβο για δύο χρόνια, η Ε.Ε. θα μπορούσε να είχε παράσχει χρηματοδότηση για περίπου τέσσερα χρόνια εάν είχε χρησιμοποιήσει όλα τα ρωσικά περιουσιακά στοιχεία. Αυτό θα είχε στείλει ένα ισχυρότερο μήνυμα στον Βλαντιμίρ Πούτιν ότι δεν μπορεί να κερδίσει τον πόλεμο μόνο και μόνο επειδή η Ουκρανία θα ξεμεινεί

Σε ιστορικά υψηλά έχει οδηγήσει τον χρυσό και τα άλλα πολύτιμα μέταλλα η αυξημένη ζήτηση από τους επενδυτές που στρέφονται και πάλι στα ασφαλή καταφύγια, καθώς οι γεωπολιτικές εντάσεις κλιμακώνονται με τις πιέσεις που ασκεί πλέον η Ουάσινγκτον στον πρόεδρο της Βενεζουέλας, Νικολάς Μαδούρο, και την επίθεση της Ουκρανίας σε δεξαμενόπλοιο του σκιώδους στόλου της Ρωσίας. Παράλληλα, οι κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο αγοράζουν μεγάλες ποσότητες του μετάλλου για να διαφοροποιήσουν τα διαθέσίμά τους και την ίδια στιγμή η αγορά προεξοφλεί ότι η αμερικανική ομοσπονδιακή τράπεζα θα προχωρήσει σε νέες μειώσεις των επιτοκίων του δολαρίου υπό την πίεση του Ντόναλντ Τραμπ. «Το ράλι που σημείωσε σήμερα ο χρυσός οφείλεται κυρίως στις προσδοκίες για νέες μειώσεις επιτοκίων από τη Fed», εκτιμά ο Νιλντ Βου, στρατηγικός αναλυτής της Pepperstone Group, που τονίζει πως η αναμικτή αύξηση των προσλήψεων στις ΗΠΑ και η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού τον Νοέμβριο ενισχύουν την εκτίμηση ότι επίκειται νέα χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής μέσα στο 2026. Εχει, άλλωστε, μεσολαβήσει η αποδυ-

Οι κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο αγοράζουν μεγάλες ποσότητες του μετάλλου για να διαφοροποιήσουν τα διαθέσίμα τους.

νάμωση του δολαρίου που καθιστά πιο προσιτή την τιμή του χρυσού για τους επενδυτές από άλλες χώρες. Όπως επισμαίνει, πάντως, ο Νικόλας Φράπελ, επικεφαλής της ABC Refinery στο Σίδνεϊ, οι

Στην αρχή της χθεσινής συνεδρίασης ο χρυσός εκτοξεύθηκε για πρώτη φορά σε επίπεδα πάνω από τα 4.400 δολ. η ουγγιά. Από την αρχή του έτους το πολύτιμο μέταλλο έχει σημειώσει άνοδο 67%.

κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την αγορά είναι η προοπτική νέων μειώσεων του κόστους του δανεισμού και «οι γεωπολιτικές εντάσεις ιδιαιτέρως όσες αφορούν την Ουκρανία και την πρόσφατη στρατηγική ασφαλείας που υιοθέτησε η

κυβέρνηση Τραμπ». Ετσι, στην αρχή της χθεσινής συνεδρίασης ο χρυσός εκτοξεύθηκε για πρώτη φορά σε επίπεδα πάνω από τα 4.400 δολ. η ουγγιά, φτάνοντας συγκεκριμένα στα 4.400,29 δολ. για να υποχωρήσει αργότερα στα 4.397,16 δολ.

Πώς η Ρωσία αντέχει το κόστος του πολέμου και τις κυρώσεις

Του ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Τρίμισι χρόνια μετά την εισβολή στην Ουκρανία, η ανθεκτικότητα της ρωσικής οικονομίας απέχει πολύ από την αρχική πρόγνωση των δυτικών κυβερνήσεων ότι οι διεθνείς κυρώσεις θα την κατέστρεφαν. Προφανώς, η πολεμική οικονομία της Ρωσίας δεν αποτελεί την ιδανική συνταγή ανάπτυξης. Ωστόσο, όσοι θεωρούσαν ότι ο Πούτιν θα αναγκαστεί να τερματίσει τον πόλεμο στην Ουκρανία για λόγους οικονομικούς, μάλλον θα πρέπει να περιμένουν.

«Ο λογαριασμός δεν έχει φτάσει ακόμη στο Κρεμλίνο», αναφέρουν εύστοχα οι οικονομολόγοι Ριμπάκοβα και Ρισινγκερ σε ειδική μελέτη για το Atlantic Council, περιγράφοντας μια οικονομία που βρίσκεται μεταξύ στασιμότητας και στρατιωτικοποίησης, όντας αντιμέτωπη με ένα υψηλό, αλλά –μέχρι και σήμερα– διαχειρίσιμο κόστος. Ο ρυθμός ανάπτυξης στη Ρωσία ήταν λίγο πάνω από 4% του ΑΕΠ το 2024. Το 2025 επιβραδύνθηκε αξιοσημείωτα, με πρόβλεψη για μεγέθυνση από 0,5 έως 1,6% του ΑΕΠ. Περίπου στο 1% του ΑΕΠ κυμαίνεται η εκτίμηση για το 2026, σε μια οικονομία η οποία παραμένει σε θετικό πρόσημο.

Ομως, με τον πόλεμο σε εξέλιξη, η Ρωσία βάζει τα όπλα πάνω από το... βούτυρο, εξαντλώντας τα περιθώρια προς όφελος των αμυντικών έναντι των κοινωνικών δαπανών. Με ένα μοντέλο που παρέρμκει σε στρατιωτικό κενύνοιανισμό, η ρωσική οικονομία υπερθερμαίνεται – διά της οδού των κρατικών δαπανών, η ζήτηση υπερβαίνει σταθερά την προσφορά. Ο πειοματικά υψηλός πληθωρισμός υποχρεώνει την κεντρική τράπεζα της Ρωσίας να αυξήσει τα επιτόκια έως και

Ιδίως στην πρώτη φάση του πολέμου, η αβεβαιότητα που προκλήθηκε στις αγορές εκτόξευσε τις διεθνείς τιμές στο φυσικό αέριο, γεγονός που ωφέλησε τις ρωσικές εξαγωγές, ανεξάρτητα από τη σύνθεση των εμπορικών εταίρων της Μόσχας.

στο 21%, μπροστά σε μια στενή αγορά εργασίας: η ανεργία βρίσκεται λίγο πάνω από το 2%, γεγονός που προδίδει και τον εξαιρετικά περιορισμένο χώρο για περαιτέρω ανάπτυξη. Ωστόσο υπάρχουν τρεις βασικοί παράγοντες οι οποίοι συνεχίζουν να διασώζουν τη Ρωσία, παρά τα σοβαρά ζητήματα που δημιουργεί η οικονομία του πολέμου.

Πρώτον, οι υψηλές τιμές ενέργειας. Ιδίως στην πρώτη φάση του πολέμου, η αβεβαιότητα που προκλήθηκε στις αγορές εκτόξευσε τις διεθνείς τιμές στο φυσικό αέριο, γεγονός που ωφέλησε τις ρωσικές εξαγωγές, ανεξάρτητα από τη σύνθεση των εμπορικών εταίρων της Μόσχας. Οι υψηλές τιμές –οι οποίες ωθήθηκαν από την καθυστέρηση στην εφαρμογή μέτρων, όπως το ανώτατο όριο τιμών πετρελαίου του G7– στήριξαν τη ρωσική οικονομία, το ρούβλι και τον κρατικό

προϋπολογισμό. Τα έσοδα της Ρωσίας από το φυσικό αέριο υπερδιπλασιάστηκαν μεταξύ 2021 και 2022, από 64 δισ. δολάρια σε 130 δισ. δολάρια, παρότι στη συνέχεια μειώθηκαν σε επίπεδα που επικρατούσαν πριν από την εισβολή στην Ουκρανία.

Δεύτερον, η συντηρητική όσο και ελλιπής εφαρμογή των δυτικών κυρώσεων εις βάρος της Μόσχας. Ως αποτέλεσμα, από τη μια πλευρά οι τιμές ενέργειας αυξήθηκαν υποστηρίζοντας τη ρωσική οικονομία, από την άλλη οι κυρώσεις δεν επιβλήθηκαν με τρόπο που να κλείνουν καθολικά στη Ρωσία τις πόρτες της οικονομικής αλληλεπίδρασης. Τον Ιούλιο του 2025, με το 18ο πλέον πακέτο κυρώσεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση μείωσε το ανώτατο όριο τιμών για το αργό πετρέλαιο από 60 δολάρια σε 47,6 δολάρια ανά βαρέλι, εισάγοντας έναν αυτόματο μηχανισμό για

η ουγγιά. Από την αρχή του έτους το λαμπερότερο των πολύτιμων μετάλλων έχει σημειώσει άνοδο 67% υπερβαίνοντας επανειλημμένως τιμές-ορόσημα όπως τα 3.000 δολ. η ουγγιά και τώρα τα 4.000 δολ. η ουγγιά. Σύμφωνα μάλιστα με τον Γουάινγκ Τάο, αναλυτή του Reuters, η τιμή του ενδέχεται να σημειώσει περαιτέρω άνοδο στα 4.427 δολ. η ουγγιά καταγράφοντας, έτσι, τη μεγαλύτερη άνοδό του από το 1979. Στην αμερικανική αγορά ήδη τα προθεσμιακά συμβόλαια χρυσού για παράδοση Φεβρουαρίου σημειώνουν νέα άνοδο 98% φτάνοντας στα 4.430,30 δολ. η ουγγιά.

Σε ακόμη πιο επιθετικά ανοδική πορεία βρίσκεται το ασήμι που από την αρχή του έτους έχει σημειώσει άνοδο 138%, ενώ στη διάρκεια της χθεσινής συνεδρίασης η τιμή του ενισχύθηκε περαιτέρω κατά 3,3% φτάνοντας, έτσι, στο ιστορικό υψηλό των 69,44 δολ. η ουγγιά. Η άνοδος του οφείλεται παράλληλα και σε κερδοσκοπικές εισροές αλλά και σε προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην προσφορά του μετάλλου και σε κεντρικά σημεία εμπορίου του μετά την επίθεση σορτρισμάτων που δέχθηκαν τον Οκτώβριο. Ο συνολικός όγκος των προθεσμιακών συμβολαίων του μετάλλου αυξήθηκε σημαντικά στην αγορά της Σαγκάης στις αρχές Δεκεμβρίου και έφτασε σε επίπεδα που δεν είχαμε ξαναδεί μετά την έλλειψή του πριν από δύο μήνες. Εξίσου εντυπωσιακή είναι, επίσης, και η αναρρίχηση της πλατίνας που από τις αρχές του έτους έχει σημειώσει άνοδο 125% και εξακολουθεί να κινείται ανοδικά τις τελευταίες ημέρες. Οι τράπεζες συγκεντρώνουν μεγάλες ποσότητες του μετάλλου ως κάλυψη έναντι νέων επιπτώσεων από τους δασμούς του Αμερικανού προέδρου, παράλληλα όμως μεγάλες ποσότητες εισάγει η Κίνα.

την προσαρμογή του ανώτατου ορίου στις συνθήκες της αγοράς. Ωστόσο, η συμβολή παραγόντων όπως ο σκιάδης στόλος των παλαιών και ανασφάλιστων πετρελαιοφόρων της Ρωσίας λειτουργεί μέχρι και σήμερα αντισταθμιστικά – προς όφελος της ρωσικής πολεμικής μηχανής.

Τρίτον, η οικονομική συνεργασία της Ρωσίας με την Κίνα. Στο πλαίσιο μιας αμοιβαία επωφελούς σχέσης, το Πεκίνο έχει χρησιμεύσει ως σανίδα σωτηρίας για τη Μόσχα, η οποία προμηθεύει την Κίνα με φθηνή ενέργεια και πρώτες ύλες διασφαλίζοντας έσοδα για τα ταμεία της. Το 2023, το Κρεμλίνο ήταν ο κορυφαίος εφοδιστής αργού πετρελαίου της Κίνας, η οποία με τη σειρά της προμηθεύει τη Ρωσία με προϊόντα που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία της πολεμικής οικονομίας, όπως μηχανήματα και εξαρτήματα σε μια σειρά από τομείς.

Στον αντίποδα, οι προκλήσεις για τη Ρωσία ενισχύονται μέσα από πρόσφατες εξελίξεις όπως οι μειούμενες τιμές του πετρελαίου εν μέσω της διεθνούς υπερπροσφοράς, η απροθυμία της Κίνας να εισάγει περισσότερο ρωσικό αέριο σε συνάρτηση με τις ανάγκες της οικονομίας της, οι νεότερες κυρώσεις των ΗΠΑ και της Ε.Ε. στον ρωσικό ενεργειακό τομέα, αλλά και οι τακτικές ουκρανικές επιθέσεις σε ρωσικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας υδρογονανθράκων. Όμως κανένα από αυτά τα προβλήματα δεν φαίνεται να είναι μόνιμο ή ανυπέρβλητο για τη Μόσχα. Μπορεί να βρίσκεται μπροστά σε ένα σκηνικό συσσωρευμένων προκλήσεων που υπονομεύουν το μέλλον της οικονομίας της, όμως φαίνεται πως «ο λογαριασμός αργεί ακόμη να φτάσει στο Κρεμλίνο».

Deloitte.
Together makes progress

Innovate with confidence
Empowering businesses to lead in a digital world

